COMISIA EUROPEANĂ

ÎNALTUL REPREZENTANT AL UNIUNII EUROPENE PENTRU AFACERI EXTERNE ȘI POLITICA DE SECURITATE

Bruxelles, 17.4.2013
JOIN(2013) 6 final

2013/0107 (NLE)

Propunere comună de

DECIZIE A CONSILIULUI

privind poziția Uniunii în cadrul Consiliului de asociere înființat prin Acordul euro-mediteraneean de instituire a unei asocieri între Comunitățile Europene și statele membre ale acestora, pe de o parte, și Regatul Maroc, pe de altă parte, în ceea ce privește adoptarea unei recomandări referitoare la punerea în aplicare a planului de acțiune UE-Maroc pentru punerea în aplicare a statutului avansat (2013-2017)

EXPUNERE DE MOTIVE

Marocul și UE sunt legate printr-un acord euro-mediteraneean de asociere, care a intrat în vigoare în luna martie 2000 și pe baza căruia a fost aprobat de către cele două părți, în iulie 2005, pentru o perioadă de cinci ani, un plan de acțiune UE-Maroc în cadrul politicii europene de vecinătate (PEV).

În acest cadru, relația dintre UE și Maroc s-a dezvoltat și s-a maturizat considerabil. Prin adoptarea documentului comun privind statutul avansat în octombrie 2008, s-a dat un nou impuls acestei relații, care a fost cu această ocazie consolidată semnificativ în domeniul relațiilor politice și al securității, al economiei și comerțului, precum și în diverse sectoare și în contactele între popoare[1].

Întrucât actualul plan de acțiune în cadrul PEV a expirat în iulie 2010, s-a considerat necesar să se negocieze și să se încheie un nou plan de acțiune, fondat pe obiectivele și aspirațiile incluse în documentul comun privind statutul avansat. Cu toate acestea, în așteptarea încheierii acestui nou plan, ambele părți au convenit să aplice în continuare planul de acțiune din 2005.

Contextul politic în care se înscriu relațiile dintre UE și Maroc este cel al unei regiuni aflate, de la începutul anului 2011, într-o situație politică globală marcată de profunde transformări.

Comunicarea comună către Consiliu și Parlamentul European intitulată *„Un răspuns nou în contextul schimbărilor din țările vecine”* a definit o nouă strategie, axată pe o diferențiere mai marcată, care să îi permită fiecărui partener să își dezvolte relațiile cu UE în funcție de propriile aspirații, nevoi și capacități, dar și în conformitate cu principiul responsabilității reciproce și în funcție de gradul de aderare la valorile universale ale drepturilor omului, ale democrației și ale statului de drept, precum și de capacitatea sa de a pune în practică prioritățile definite de comun acord. Acest nou plan de acțiune definește în mod clar obiectivele prioritare ale parteneriatului privilegiat dintre UE și Maroc, ținând seama pe deplin de statutul avansat și de caracterul exhaustiv al relațiilor dintre cele două părți.

Serviciul European de Acțiune Externă (SEAE), în strânsă cooperare cu serviciile Comisiei Europene și cu statele membre ale UE, a purtat discuții exploratorii cu Marocul, care au condus la un acord privind proiectul de plan de acțiune, în special la constituirea unei liste de acțiuni prioritare care trebuie întreprinse în acest cadru. La ultima reuniune a Consiliului de asociere UE-Maroc, care a avut loc la 23 aprilie 2012, cele două părți au indicat că sunt pe punctul de a ajunge la un acord, acesta fiind încheiat în cele din urmă în noiembrie 2012. Finalizarea consultărilor tehnice pentru fiecare parte a fost notificată printr-un schimb de scrisori la 28 noiembrie 2012 (SEAE) și la 10 ianuarie 2013 (Maroc).

Noul plan de acțiune UE-Maroc de punere în aplicare a statutului avansat (2013-2017) va constitui principalul instrument de referință care va ghida relațiile bilaterale cu Marocul în anii următori. Acest plan prevede, prin urmare, și o foaie de parcurs care să permită o asociere mai strânsă între Maroc și UE. PEV va continua să joace un rol de catalizator, constituind un cadru de politică unic, bazat printre altele pe parteneriatul dintre părți, pe principiul responsabilității comune, pe o diferențiere în funcție de rezultatele obținute și pe acordarea de asistență în funcție de necesități.

[1] Adoptat de Consiliul de asociere UE-Maroc la 13 octombrie 2008.

Comisia Europeană și Înaltul Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate (denumit în continuare „Înaltul Reprezentant”) includ în anexă textul unei propuneri de decizie comună a Consiliului privind poziția care urmează să fie adoptată de Uniunea Europeană în cadrul Consiliului de asociere UE-Maroc în vederea adoptării unei recomandări referitoare la punerea în aplicare a planului de acțiune.

Prin urmare, Comisia Europeană și Înaltul Reprezentant invită Consiliul să adopte următoarea propunere comună de decizie a Consiliului.

2013/0107 (NLE)

Propunere comună de

DECIZIE A CONSILIULUI

privind poziția Uniunii în cadrul Consiliului de asociere înființat prin Acordul euro-mediteraneean de instituire a unei asocieri între Comunitățile Europene și statele membre ale acestora, pe de o parte, și Regatul Maroc, pe de altă parte, în ceea ce privește adoptarea unei recomandări referitoare la punerea în aplicare a planului de acțiune UE-Maroc pentru punerea în aplicare a statutului avansat (2013-2017)

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Decizia 2000/204/CE, CECO a Consiliului și a Comisiei din 24 ianuarie 2000 privind încheierea Acordului euro-mediteraneean de instituire a unei asocieri între Comunitățile Europene și statele membre ale acestora, pe de o parte, și Regatul Maroc, pe de altă parte, în special articolul 2 alineatul (1),

având în vedere Tratatul privind Uniunea Europeană, în special articolul 29,

având în vedere propunerea comună a Comisiei și a Înaltului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate,

întrucât:

(1) Acordul euro-mediteraneean de instituire a unei asocieri între Comunitățile Europene și statele membre ale acestora, pe de o parte, și Regatul Maroc, pe de altă parte, a fost semnat la 26 februarie 1996 și a intrat în vigoare la 1 martie 2000.

(2) Părțile intenționează să aprobe noul plan de acțiune UE-Maroc în cadrul politicii europene de vecinătate (PEV) pentru punerea în aplicare a statutului avansat (2013-2017), care reflectă parteneriatul privilegiat dintre cele două părți și va contribui la punerea în aplicare a acordului euro-mediteraneean prin elaborarea și adoptarea unor măsuri concrete în vederea atingerii obiectivelor sale,

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

Poziția Uniunii în cadrul Consiliului de asociere instituit prin Acordul euro-mediteraneean de instituire a unei asocieri între Comunitățile Europene și statele membre ale acestora, pe de o parte, și Regatul Maroc, pe de altă parte, în ceea ce privește punerea în aplicare a planului de acțiune UE-Maroc în cadrul PEV pentru punerea în aplicare a statutului avansat (2013-2017) se bazează pe proiectul de recomandare a Consiliului de asociere, anexat la prezenta decizie.

Articolul 2

Prezenta decizie intră în vigoare la data adoptării.

Adoptată la Bruxelles,

Pentru Consiliu
Președintele

Proiect de

RECOMANDARE

privind punerea în aplicare a planului de acțiune UE-Maroc în cadrul PEV pentru punerea în aplicare a statutului avansat (2013 – 2017)

Consiliul de asociere UE – Maroc,

având în vedere Acordul euro-mediteraneean de instituire a unei asocieri între Comunitățile Europene și statele membre ale acestora, pe de o parte, și Regatul Maroc, pe de altă parte, în special articolul 80,

întrucât:

1. Articolul 80 din Acordul euro-mediteraneean împuternicește Consiliul de asociere să formuleze recomandările pe care le consideră potrivite pentru îndeplinirea obiectivelor acordului.

2. În conformitate cu articolul 90 din Acordul euro-mediteraneean, părțile adoptă orice măsură generală sau specifică necesară pentru îndeplinirea obligațiilor care le revin în temeiul acordului și se asigură de îndeplinirea obiectivelor stabilite în acord.

3. Părțile la Acordul euro-mediteraneean au aprobat textul planului de acțiune UE-Maroc în cadrul politicii europene de vecinătate (PEV) pentru punerea în aplicare a statutului avansat (2013 – 2017).

4. Acest plan de acțiune UE-Maroc în cadrul PEV va contribui la punerea în aplicare a acordului prin elaborarea și adoptarea, cu acordul comun al părților, a unor măsuri concrete care vor oferi orientări practice în acest sens.

5. Planul de acțiune are dublul obiectiv de a prezenta măsuri concrete în vederea îndeplinirii, de către părți, a obligațiilor care decurg din Acordul euro-mediteraneean și de a oferi un cadru mai larg pentru consolidarea relațiilor dintre UE și Maroc, astfel încât să se ajungă la un grad ridicat de integrare economică și să se aprofundeze cooperarea politică, în conformitate cu obiectivele generale ale Acordului euro-mediteraneean,

6. ADOPTĂ PREZENTA RECOMANDARE:

Articol unic

Consiliul de asociere recomandă părților să pună în aplicare planul de acțiune UE-Maroc în cadrul PEV pentru punerea în aplicare a statutului avansat (2013 – 2017), care figurează în anexă, în măsura în care această punere în aplicare vizează atingerea obiectivelor Acordului euro-mediteraneean de instituire a unei asocieri între Comunitățile Europene și statele membre ale acestora, pe de o parte, și Regatul Maroc, pe de altă parte.

Adoptată la […],

Pentru Consiliul de Asociere

Președintele

ANEXĂ

POLITICA EUROPEANĂ DE VECINĂTATE

PROIECT DE PLAN DE ACȚIUNE UE-MAROC PENTRU PUNEREA ÎN APLICARE A STATUTULUI AVANSAT (2013-2017)

I. INTRODUCERE

Politica europeană de vecinătate (PEV) și-a stabilit obiective ambițioase, bazate pe responsabilitatea comună și pe aderarea la valorile comune și recunoscute reciproc ale democrației, statului de drept, bunei guvernanțe și respectării drepturilor omului. PEV se bazează, de asemenea, pe principiile economiei de piață, ale liberului schimb, ale dezvoltării durabile, precum și pe reducerea sărăciei și pe punerea în aplicare a reformelor politice, economice, sociale și instituționale necesare. Crearea unei zone de pace și de stabilitate, inclusiv gestionarea crizelor, prevenirea și soluționarea conflictelor din regiune, fac parte, de asemenea, din PEV. Marocul împărtășește aceste valori și principii pe baza cărora și-a elaborat politicile, atât la nivel național, cât și la nivel internațional.

Parteneriatul dintre Uniunea Europeană (UE) și Maroc, inițiat prin Acordul comercial din 1969, a intrat într-o etapă decisivă odată cu semnarea, în 1996, a Acordului de asociere și cu lansarea politicii europene de vecinătate. Acestea au permis consolidarea relațiilor politice, economice și comerciale și o dezvoltare susținută a schimburilor culturale și umane. Pornind de la acest Acord de asociere, relațiile dintre Maroc și UE au evoluat progresiv și într-o manieră susținută către un veritabil parteneriat UE-Maroc, făcând din Maroc un partener privilegiat.

Adoptarea, în octombrie 2008, a documentului comun privind consolidarea relațiilor bilaterale/statutul avansat a marcat începutul unei noi etape în relațiile bilaterale. Acest document consolidează parteneriatul prioritar pentru UE și Maroc, indicând noi obiective în materie de aprofundare a relațiilor politice, economice și umane. Reuniunea la nivel înalt UE-Maroc de la Granada din martie 2010 a confirmat aceste ambiții, subliniind caracterul specific al parteneriatului UE-Maroc. În prezent, având în vedere relațiile foarte strânse dintre ele, cele două părți depun eforturi pentru a consolida și mai mult acest parteneriat exemplar și avantajos pentru ambele părți, astfel încât să facă față, în mod solidar, provocărilor comune de ordin politic, economic și social.

Progresele realizate în direcția bunei guvernanțe și reformele politice și socioeconomice întreprinse constituie principii comune pentru punerea în aplicare a statutului avansat. Acest parteneriat necesită angajamente mai solide pentru punerea în aplicare a reformelor majore inițiate de către Maroc și pentru aprofundarea acestora, atât pe plan politic, în special în ceea ce privește democrația, drepturile omului și respectarea statului de drept, cât și pe plan economic și social, în special în vederea realizării de progrese concrete în materie de dezvoltare umană. Intensitatea sprijinului acordat de UE va fi adaptată în funcție de ambițiile și progresele pe calea reformelor înregistrate de Maroc, precum și de nevoile și de capacitățile țării. UE și Marocul vor continua să depună eforturi pentru atingerea acestor obiective, care sunt înscrise și în noua Constituție a Marocului, adoptată la 1 iulie 2011, și în noua strategie a

UE, dezvoltată în contextul Parteneriatului pentru democrație și prosperitate împărtășită cu țările sud-mediteraneene.

UE recunoaște că, pentru Maroc, apropierea de UE este o alegere fundamentală a politicii sale externe. Obiectivul Marocului este de a ajunge la o apropiere optimă de UE, care să susțină și să însoțească dinamica sa de modernizare politică, de deschidere economică și de coeziune socială. Marocul consideră totodată că acest obiectiv reprezintă mijlocul privilegiat prin care își poate promova concertarea și coordonarea cu UE în ceea ce privește aspectele strategice de interes comun. Cele două părți consideră că beneficiile unui astfel de proces vor fi amplificate prin integrarea regională a țărilor magrebine și își reiterează dorința de a coopera în vederea impulsionării acestei tendințe de integrare. În plus, în conformitate cu articolul 8 din Tratatul UE și cu aspirațiile Marocului de a încheia un nou acord care să reglementeze relațiile reciproce, părțile convin să continue procesul de reflecție cu privire la natura și forma pe care le-ar putea lua un astfel de acord.

Planul de acțiune UE-Maroc din cadrul PEV a permis o utilizare mai bine direcționată a instrumentelor puse la dispoziție de Acordul de asociere și a sprijinit obiectivul Marocului de integrare mai strânsă între structurile economice și sociale ale Marocului și cele ale Uniunii.

Noul plan de acțiune pentru punerea în aplicare a statutului avansat constituie o etapă importantă a procesului continuu de consolidare a relațiilor dintre Maroc și UE, care va pune în mișcare toate pârghiile, mecanismele și instrumentele statutului avansat.

Acest instrument va încuraja elaborarea și punerea în aplicare a unor politici și măsuri menite să promoveze consolidarea statului de drept, a democrației și a drepturilor omului, creșterea economică, ocuparea forței de muncă și coeziunea socială, reducerea sărăciei și protecția mediului, contribuind astfel la realizarea obiectivului pe termen lung al dezvoltării durabile. Punerea în aplicare a acestui nou instrument va ține seama de echilibrul necesar între accelerarea procesului de deschidere și de modernizare a economiei marocane și imperativul reprezentat de o dezvoltare socioeconomică durabilă.

În plus, cele două părți vor continua punerea în aplicare a integrării economice prin lansarea negocierilor privind un acord de liber schimb aprofundat și cuprinzător (ALSAC), care vor veni în completarea negocierilor sectoriale deja încheiate sau aflate în curs, în special cele referitoare la liberalizarea comerțului cu servicii și la libertatea de stabilire, și vor examina posibilitatea de a îmbunătăți într-un mod favorabil pentru ambele părți concesiile preferențiale adoptate în cadrul Acordului de liber schimb cu produse agricole, produse agricole prelucrate și produse pescărești, ținând cont de situația specifică a fiecărei părți.

Acest nou instrument constituie o sinteză între fostul plan de acțiune și documentul comun privind statutul avansat. Acesta include reformele convenite și acțiunile prevăzute în cadrul planului de acțiune care nu au fost încă puse în aplicare, precum și noile elemente incluse în documentul comun. În plus, acest nou instrument reflectă principiile diferențierii și responsabilității, în conformitate cu programul de reformă al Marocului, conferind totodată un caracter operațional foii de parcurs privind statutul avansat. Astfel, noul document presupune necesitatea stabilirii de către guvernul marocan a unei strategii de apropiere normativă, pe baza unei evaluări a decalajelor existente, a definirii domeniilor prioritare în materie de convergență și a unui calendar de punere în aplicare. Această strategie va fi susținută prin programe de sprijin ale UE.

Acest instrument prevede, printre altele, o apropiere graduală și eșalonată a legislației marocane de acquis-ul UE, în vederea integrării progresive a economiei marocane în piața internă a UE și a încurajării comerțului, investițiilor și creșterii economice. În acest scop, părțile se angajează să efectueze o analiză sistematică a diferențelor dintre legislația marocană și acquis-ul european, pornind de la referințele menționate în planul de acțiune. Pentru fiecare sector din planul de acțiune, se va realiza o evaluare a priorităților și a mijloacelor necesare pentru a asigura această convergență. Apropierea normativă poate lua forma (i) preluării integrale, graduale, pe termen scurt sau lung, a acquis-ului din anumite sectoare, a (ii) transpunerii unei părți a acquis-ului sau a (iii) preluării principiilor de bază ale acquis-ului sau a celor mai bune practici dintr-un anumit domeniu. La sfârșitul primilor doi ani de punere în aplicare a planului de acțiune, guvernul marocan va adopta un program național de convergență normativă cu UE în vederea identificării priorităților, a domeniului de aplicare și a ritmului de realizare a acestei convergențe, astfel cum solicita regele în discursul său din 2010.

Noul plan de acțiune va îmbunătăți procesul de programare, punere în aplicare și monitorizare a asistenței acordate de UE, ținând cont de nevoile exprimate și de rezultatele obținute până la momentul respectiv. În acest context, Marocul și UE vor pune la dispoziție resurse în vederea punerii în aplicare a priorităților convenite. În ceea ce privește UE, acest ajutor va fi furnizat în principal prin programele indicative naționale convenite cu Marocul, care definesc prioritățile ajutorului și valoarea orientativă a alocărilor financiare. Acest ajutor va fi acordat cu respectarea strictă a normelor și procedurilor relevante pentru furnizarea asistenței externe a UE.

Ajutorul acordat de UE Marocului va putea fi pus în aplicare printr-o varietate de instrumente, inclusiv cele rezultate din procesul de reflecție asupra noii strategii privind țările PEV. Aceste instrumente includ schimburi de consultanță și de expertiză tehnică, de bune practici și de know-how, sprijinul acordat pentru dezvoltarea capacităților și consolidarea instituțională, sprijinirea reformelor sectoriale, sprijinul acordat pentru promovarea integrării și a coeziunii economice și sociale și pentru reducerea disparităților între regiuni, precum și sprijinul acordat societății civile.

Împrumuturile acordate de instituțiile financiare europene vor juca, de asemenea, un rol esențial în procesul de punere în aplicare a acestui nou plan de acțiune. Astfel, Facilitatea de investiții pentru vecinătate și Facilitatea euro-mediteraneeană de investiții și parteneriat (FEMIP), finanțate de UE, ar trebui să aibă un efect de levier important pentru împrumuturile destinate construirii de infrastructură, precum și dezvoltării și parteneriatului cu sectorul privat. Acest lucru va permite *inter alia* mobilizarea integrală a fondurilor provenite de la Banca Europeană de Investiții (BEI) garantate în cadrul FEMIP.

De asemenea, părțile au convenit să reflecteze împreună la utilizarea optimă a noilor instrumente de punere în aplicare a cooperării financiare, de exemplu cele instituite după adoptarea noii strategii privind țările PEV, pe de o parte, și la accesul la mijloacele financiare necesare pentru a sprijini Marocul pe calea reformelor și a apropierii de UE, pe de altă parte, obiectivul fiind acela de a îmbunătăți eficacitatea și adecvarea din punctul de vedere al gradului de integrare între UE și Maroc care poate fi atins.

Punerea în aplicare a planului de acțiune acoperă o perioadă de cinci ani (2013-2017). Se va acorda o atenție specială acțiunilor prioritare identificate în matricea care face parte integrantă din planul de acțiune (a se vedea anexa III). Pe parcursul punerii sale în aplicare, cele două părți pot să modifice planul în funcție de noile priorități ale guvernului Marocului și/sau ale UE, fără să fie nevoie să se adopte un nou plan de acțiune.

Punerea în aplicare a reformelor în numeroase sectoare-cheie presupune stabilirea unor obiective precise și punerea la dispoziție a unor mijloace corespunzătoare. Comitetul de asociere și subcomitetele instituite în temeiul Acordului de asociere vor asigura o monitorizare constantă a punerii în aplicare a planului de acțiune, în special în ceea ce privește progresele realizate și sprijinul acordat. De asemenea, vor putea fi elaborate de către părți rapoarte privind progresele realizate. Societatea civilă ar trebui să aibă posibilitatea să participe în mod activ la această monitorizare.

Planul de acțiune, care este parte a procesului de punere în aplicare a statutului avansat, constituie o etapă importantă pentru evoluția relațiilor dintre cele două părți către un parteneriat privilegiat.

Pe această bază, grupul *ad hoc* privind statutul avansat va continua procesul de reflecție în vederea definirii de noi perspective pentru acest nou parteneriat și a identificării conținutului său, a instrumentelor sale, precum și a obiectivelor urmărite.

II. PLAN DE ACțIUNE

A. SPRE UN SPAțIU AL VALORILOR COMUNE

1. DIALOG POLITIC șI STRATEGIC

1.1 Cooperarea în domeniul politicii externe și de securitate

Consolidarea dialogului și a cooperării în domeniul politicii externe și de securitate în vederea asigurării unei consultări regulate cu privire la chestiunile internaționale, a luării în considerare a intereselor fiecărei părți și a consolidării securității și stabilității, în special în Maghreb

Dezvoltarea **dialogului politic bilateral**, în special prin:

- Organizarea ad-hoc de reuniuni la nivel înalt UE-Maroc.
- Organizarea de reuniuni ad-hoc între ministrul afacerilor externe al Marocului și Înaltul Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate și vicepreședintele Comisiei Europene (ÎR-VP).
- Organizarea de reuniuni informale ad-hoc între ministrul afacerilor externe al Marocului și omologii săi europeni.
- Participarea pe o bază ad-hoc a miniștrilor cu competențe sectoriale din Maroc și a omologilor lor europeni la întâlniri în marginea reuniunilor periodice ale Consiliului de Miniștri al UE.
- Organizarea de reuniuni ad-hoc între înalți funcționari din Maroc și membri ai comitetelor și grupurilor din cadrul Consiliului UE, în special ai Comitetului politic și de securitate (COPS), ai grupului Magreb-Mashrek (MAMA), ai grupului Africa (COAFR), ai grupului Terorism (COTER) și ai grupului Drepturile omului (COHOM).
- Susținerea de către Maroc, de la caz la caz, a declarațiilor și deciziilor Consiliului UE cu privire la politica externă și de securitate comună (PESC), în conformitate cu procedurile stabilite de UE.

Concertare sporită în forurile multilaterale

- Organizarea de reuniuni la New York între ministrul afacerilor externe al Marocului și ÎR-VP în vederea asigurării unei mai bună coordonări a punctelor de vedere ale celor doi parteneri.
- Luarea de inițiative comune în cadrul Consiliului Organizației Națiunilor Unite pentru Drepturile Omului și în cadrul Celei de a treia Comisii a Adunării Generale, precum și al altor organizații internaționale, pe baza priorităților stabilite și agreate de cele două părți, și stabilirea unui calendar de reuniuni de consultare la Geneva și

la New York înaintea reuniunilor organismelor ONU responsabile de protecția drepturilor omului.

- Crearea unor mecanisme informale de consultare, cu scopul de a contribui la ameliorarea punerii în aplicare a convențiilor multilaterale.

- Organizarea de reuniuni de consultare și de coordonare privind inițiativele de combatere a amenințărilor la adresa securității internaționale, regionale și subregionale.

- Concertarea între Maroc și UE cu privire la combaterea schimbărilor climatice.

Consolidarea cooperării în domeniul prevenirii conflictelor și al gestionării situațiilor de criză

- Consolidarea cooperării și dialogului în cadrul politicii de securitate și apărare comună (PSAC).

- Luarea în considerare a încheierii unui Acord-cadru privind securitatea informațiilor.

- Încheierea unui acord-cadru pentru participarea Marocului la operațiunile (civile și militare) ale UE de gestionare a crizelor.

- Participarea eventuală la activitățile de formare în domeniul prevenirii conflictelor și al gestionării crizelor organizate de Colegiului European de Securitate și Apărare (CESA).

- În contextul operațiunilor de consolidare a păcii, explorarea posibilităților de coordonare în ceea ce privește gestionarea situației postconflictuale și eforturile de reconstrucție.

- Dezvoltarea unui parteneriat pentru pace și securitate în Africa, ținând cont de interesele ambelor părți.

- Participarea la eforturile Organizației Națiunilor Unite în materie de soluționare a conflictelor.

- Participarea activă la inițiativa centrelor de excelență regionale în domeniul chimic, biologic, radiologic și nuclear (CBRN) destinată să consolideze capacitățile instituționale de abordare a riscurilor CBRN, indiferent dacă sunt consecința unui act infracțional, a unui accident sau a unei evoluții naturale (se preconizează deschiderea în Maroc a secretariatului centrului Africa de Vest/coasta Atlanticului).

Aprofundarea cooperării în materie de neproliferare a armelor de distrugere în masă și de control al exporturilor de arme și al produselor cu dublă utilizare

- Contribuirea la punerea în aplicare a documentului final al Conferinței de revizuire a Tratatului de neproliferare nucleară (TNP) din 2010.

- Implicarea activă în procesul de negociere a Tratatului privind comerțul cu arme (TCA).

- Organizarea de seminarii și de exerciții privind punerea în aplicare a principiilor Inițiativei globale pentru combaterea terorismului nuclear (GICNT).

- Intensificarea dialogului cu privire la neproliferarea armelor de distrugere în masă și a vectorilor acestora, având în vedere și examinarea amenințărilor specifice legate de aceste arme la adresa securității regionale, în special prin:

  – aplicarea la nivel național a obligațiilor internaționale în vigoare, în special a Rezoluțiilor 1540/04 și 1977/2011 ale Consiliului de Securitate al Organizației Națiunilor Unite;

  – aderarea la instrumentele internaționale relevante în acest domeniu și punerea în aplicare a acestora la nivel național, pe baza unei cooperări sporite cu organizațiile internaționale relevante, precum Agenția Internațională pentru Energie Atomică (AIEA);

  – o mai bună cooperare în materie de prevenire și combatere a traficului ilegal de substanțe, echipamente și know-how care este posibil să fie utilizate pentru fabricarea armelor de distrugere în masă și a vectorilor acestora;

  – promovarea aderării universale la Codul de conduită de la Haga împotriva proliferării rachetelor balistice (HCoC) și la Tratatul de interzicere totală a experiențelor nucleare (CTBT) și promovarea punerii în aplicare a acestor instrumente.

- Instituirea unui sistem național eficace de control al exporturilor de arme și de produse cu dublă utilizare care să permită monitorizarea exporturilor și a tranzitului de arme și mărfuri care ar putea fi utilizate pentru fabricarea armelor de distrugere în masă, în special prin:

  – adoptarea unor norme privind controlul exporturilor, care să vizeze în special destinația finală a armelor și a produselor cu dublă utilizare, precum și instituirea unor sancțiuni eficace și adaptate în cazul nerespectării acestor norme;

  – dezvoltarea unui parteneriat între autorități și operatorii privați pentru a asigura informarea cu privire la obligațiile în materie de control al exporturilor de arme și de produse cu dublă utilizare și respectarea acestor obligații.

- Consolidarea dialogului cu privire la aspectele legate de controlul exporturilor de arme de calibru mic și de armament ușor, precum și controlul operațiunilor de transbordare și de tranzit, inclusiv prin organizarea de seminarii regionale de formare și de sensibilizare.

- Cooperarea în materie de prevenire și de combatere a traficului ilegal de arme convenționale, inclusiv de arme de calibru mic și de armament ușor.

1.2 Cooperarea în domeniul protecției civile

- Continuarea cooperării regionale în materie de prevenire, pregătire și răspuns în cazul producerii de dezastre naturale și provocate de om.

- Stabilirea de acorduri operaționale între organismele marocane și serviciile Comisiei în ceea ce privește cooperarea cu Centrul de monitorizare și de informare (MIC) al mecanismului comunitar de protecție civilă pe perioada activării mecanismului.

- Facilitarea consolidării și diversificării cooperării în domeniul protecției civile, inclusiv în materie de prevenire, pregătire și gestionare a dezastrelor naturale și a riscurilor tehnologice, în materie de creare a unui sistem de alertă timpurie în caz de dezastre naturale, precum și în ceea ce privește întreprinderea de acțiuni de formare și de specializare adecvate.

1.3 Cooperare regională

Sprijinirea punerii în aplicare a inițiativelor și proiectelor de integrare regională

- Implicarea activă pentru realizarea în condiții optime a Uniunii pentru Mediterana, astfel încât aceasta să devină un cadru de parteneriat global și solidar.

- Implicarea în consolidarea mecanismelor de coordonare și cooperare subregională 5+5 și a formatului Uniunea Maghrebului Arab (UMA)-UE, în special prin dezvoltarea de proiecte cu geometrie variabilă în domenii de interes comun.

- Promovarea integrării intraregionale, în special în cadrul UMA, între altele pe plan economic și comercial.

- Promovarea punerii efective în aplicare a Acordului de la Agadir în vederea consolidării integrării economice între țările arabe mediteraneene.

- Intensificarea consultărilor bilaterale privind parteneriatul Africa-UE.

2. DEMOCRAȚIA, STATUL DE DREPT ȘI GUVERNANȚA

Acțiunile din cadrul acestui capitol se referă la respectarea principiilor democratice și a drepturilor omului, precum și a guvernanței, în special în contextul punerii în aplicare a Constituției Marocului, adoptată la 1 iulie 2011

2.1 Democrația, statul de drept și guvernanța

Consolidarea instituțiilor care garantează democrația și statul de drept, precum și principiul separării puterilor și al balanței de puteri

- Consolidarea rolului Parlamentului și al Guvernului.

- Consolidarea rolului partidelor politice în cadrul pluralismului democratic și intensificarea schimburilor între partidele politice și grupurile parlamentare.

- Asigurarea unei contribuții sporite și a unui rol mai proeminent al opoziției parlamentare în cadrul lucrărilor parlamentare și garantarea drepturilor acesteia.

- Consolidarea rolului societății civile, inclusiv prin intensificarea consultărilor cu actorii societății civile și părțile interesate cu privire la elaborarea proiectelor de legi; instituirea, în acest sens, a unor organisme de consultare care să încurajeze implicarea acestora în elaborarea, punerea în aplicare și evaluarea politicilor publice.

- Consolidarea participării cetățenilor la gestionarea vieții publice, în special prin exercitarea dreptului lor de a depune petiții și de a prezenta propuneri legislative.

- Intensificarea acțiunilor menite să mărească rata de înscrieri pe listele electorale și rata de participare la consultările electorale.

- Consolidarea măsurilor și a organismelor administrative responsabile de asigurarea respectării democrației și statului de drept, în special prin instituirea Curții Constituționale.

- Organizarea în continuare de alegeri democratice, în conformitate cu normele internaționale.

- Continuarea punerii în aplicare a legii privind observarea independentă și neutră a alegerilor, inclusiv prin implicarea societății civile.

- Continuarea punerii în aplicare a măsurilor legislative menite să promoveze egalitatea de gen în ceea ce privește accesul la mandatele și funcțiile elective și depunerea în continuare de eforturi pentru a spori participarea femeilor la viața politică.

- Încurajarea punerii în aplicare de către Maroc a unor măsuri care să permită cetățenilor marocani care locuiesc în străinătate să își exercite dreptul de vot și dreptul de a candida la alegeri.

- Continuarea și consolidarea capacității de acțiune și a independenței Consiliului Național pentru Drepturile Omului (CNDH) și ale instituției avocatului poporului.

Modernizarea administrației publice

- Garantarea respectării principiului egalității în ceea ce privește accesul la serviciile publice, al acoperirii echitabile a teritoriului și al continuității activității, precum și garantarea respectării standardelor de calitate, transparență, răspundere și responsabilitate în cadrul serviciilor publice. Adoptarea și elaborarea, în acest scop, a unei carte a serviciilor publice care să stabilească toate normele de bună guvernanță referitoare la funcționarea administrațiilor publice.

- Consolidarea structurilor de primire, de îndrumare și de gestionare a plângerilor din administrațiile publice și crearea de programe de formare pentru personalul din structurile de primire.

- Modernizarea gestionării resurselor umane în administrația publică.

- Simplificarea procedurilor administrative.

- Formarea cu privire la politicile comunitare.

- Promovarea egalității de gen în administrația publică și, în special, accesul femeilor la posturi de răspundere.

- Cooperarea privind evaluarea politicilor publice.

2.2 Deconcentrare, descentralizare și regionalizare

Consolidarea procesului de descentralizare și de deconcentrare administrativă și bugetară

- Aplicarea procesului de deconcentrare administrativă.

- Consolidarea capacităților de conducere și tehnice, precum și în materie de formare și de gestionare a resurselor umane în cadrul administrațiilor locale.

- Punerea în aplicare a legii privind finanțele administrațiilor locale și ale asociațiilor acestora.

- Simplificarea procedurii de impozitare și creșterea veniturilor fiscale la nivel local.

- Consolidarea capacității administrațiilor locale de a-și evalua și de a-și exploata pe deplin potențialul fiscal.

- Încurajarea inițiativelor de parteneriat și de cooperare între administrațiile locale din Maroc și cele din Europa.

- Punerea în aplicare a procesului de regionalizare extinsă prin adoptarea și punerea în aplicare a legii organice care stabilește cadrul și modalitățile de funcționare ale administrațiilor locale

- Consolidarea capacităților administrațiilor care sprijină și coordonează proiectul de regionalizare, în special în ceea ce privește definirea unui model de finanțare și de egalizare, organizarea administrativă corespunzătoare și dezvoltarea capacității de încheiere de parteneriate și de contracte.

- Profesionalizarea serviciilor locale și consolidarea gestionării proiectelor.

- Încurajarea acțiunilor de cooperare între entitățile locale marocane și Comitetul Regiunilor al UE.

2.3 Reforma justiției

Reforma sistemului judiciar și consolidarea independenței acestuia

- Consolidarea independenței și a funcționării eficace a sistemului judiciar și crearea unui Consiliu Superior al Magistraturii.

- Demararea reformelor necesare pentru a garanta independența magistraților, în special în ceea ce privește numirea în funcție, promovarea, pensionarea și disciplina.

- Revizuirea statutului magistraților și al funcționarilor judiciari, precum și a cadrului juridic care reglementează diferitele profesii juridice.

- Îmbunătățirea accesului la justiție pentru toți și garantarea gratuității acestui acces pentru persoanele care nu dispun de resurse suficiente în cazul în care acest lucru este prevăzut de lege.

- Garantarea dreptului la un proces echitabil, a respectării principiului prezumției de nevinovăție și a dreptului la o cale de atac efectivă.

- Finalizarea noului Cod penal, revizuirea Codului de procedură penală și a Codului de procedură civilă, în conformitate cu standardele internaționale.

- Crearea unui Observator național al criminalității.

- Dezvoltarea unor mecanisme alternative de soluționare a litigiilor, cum ar fi medierea, arbitrajul și concilierea, și aplicarea unor sancțiuni alternative la pedeapsa cu închisoarea, inclusiv prevederea unui sistem de sprijinire a persoanelor inculpate.

- Continuarea procesului de deconcentrare a instanțelor, revizuirea hărții și a organizării judiciare.

- Simplificarea și îmbunătățirea procedurilor judiciare, inclusiv prin scurtarea duratei procedurilor și proceselor pentru a permite pronunțarea hotărârilor într-un interval de timp rezonabil, precum și reducerea termenelor de executare a hotărârilor judecătorești.

- Îmbunătățirea asistenței judiciare acordate deținuților, în conformitate cu dispozițiile legale.

- Aprofundarea formării judecătorilor și a altor funcționari judiciari în următoarele domenii: drepturile omului, convențiile internaționale, drepturile inculpaților, dreptul comercial.

- Consolidarea secțiilor de drept al familiei în cadrul tribunalelor care intervin în primă instanță, în vederea sprijinirii aplicării Codului familiei.

- Consolidarea capacităților judecătorilor din instanțele pentru minori și ale agenților poliției penale implicați în cazurile cu minori.

- Consolidarea capacităților și a infrastructurilor sociale de asistență – asistenți sociali și unități pentru supravegherea sau reeducarea minorilor.

- Asigurarea punerii în aplicare a standardelor internaționale în domeniul justiției pentru minori, în special a normelor minime ale ONU din 1985 pentru administrarea justiției în cazul minorilor (Normele de la Beijing) și a orientărilor ONU din 1990 privind prevenirea delincvenței juvenile (Orientările de la Riyadh).

Îmbunătățirea condițiilor de detenție

- Asigurarea respectării depline a drepturilor deținuților, pe tot parcursul detenției.

- Consolidarea instituțională a Delegației Generale pentru Administrarea Penitenciarelor și Reintegrare, în special în ceea ce privește formarea, apărarea drepturilor deținuților (în vederea îmbunătățirii condițiilor de detenție), combaterea suprapopulării închisorilor și reinserția socială a deținuților.

- Asigurarea integrității fizice și morale a persoanelor și consolidarea luptei împotriva impunității în cazul atingerilor aduse integrității, inclusiv în contextul obligațiilor care decurg din Convenția internațională împotriva torturii și a altor pedepse și tratamente crude, inumane sau degradante.

- Formarea personalului de conducere și a gardienilor prin consolidarea competențelor lor în domeniul pedagogic, al securității și al drepturilor omului.

- Construirea de noi centre educative în penitenciare.

- Cooperarea în materie de îmbunătățire a reinserției sociale a deținuților.

- Îmbunătățirea condițiilor de detenție prin reducerea suprapopulării închisorilor printr-un program de construcție și de renovare a penitenciarelor.

- Deconcentrarea prin înființarea a nouă direcții regionale pentru o gestionare descentralizată și de proximitate a penitenciarelor.

2.4 Promovarea și protejarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale

Asigurarea respectării, promovării și protecției drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în conformitate cu normele internaționale

- Continuarea eforturilor de armonizare a cadrului juridic marocan cu normele internaționale în domeniul drepturilor omului.

- Recunoașterea prevalenței convențiilor internaționale ratificate și publicate corespunzător asupra legislației naționale și armonizarea legislației naționale astfel încât aceasta să fie conformă cu aceste convenții (preambulul la Constituție).

- Finalizarea procesului de transpunere și de punere în aplicare a Protocolului opțional la Convenția pentru eliminarea tuturor formelor de discriminare împotriva femeilor (CEDAW).

- Punerea în aplicare a recomandărilor emise de Comitetul pentru eliminarea discriminării rasiale (CEDR) în cadrul celei de a 77-a sesiuni a sa de la Geneva din august 2010, în urma analizei raportului periodic privind Marocul.

- Depunerea la ONU a instrumentelor de aderare a Marocului la Protocolul opțional nr. 1 la Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice (PIDCP) referitor la procedurile de depunere a plângerilor, la Protocolul opțional la CEDAW și la Protocolul opțional la Convenția împotriva torturii.

- Ratificarea Convenției internaționale privind protecția tuturor persoanelor împotriva dispariției forțate.

- Aplicarea în continuare de către Maroc a recomandărilor evaluării periodice universale a Consiliului pentru Drepturile Omului al Organizației Națiunilor Unite.

- Examinarea necesității unei invitații permanente a Marocului la procedurile speciale.

- Continuarea consultărilor în vederea ratificării Statutului de la Roma al Curții Penale Internaționale.

- Sporirea protecției prin lege a dreptului la viață și menținerea moratoriului *de facto* privind pedeapsa cu moartea, continuând în același timp dialogul privind revizuirea dispozițiilor din Codul penal referitoare la abolirea pedepsei cu moartea și la aderarea la Protocolul opțional nr. 2 la PIDCP.

- Continuarea punerii în aplicare a tuturor recomandărilor Comisiei pentru echitate și reconciliere, în special punerea în aplicare a unei strategii naționale de combatere a impunității.

- Adoptarea și punerea în aplicare a Planului național de acțiune privind democrația și drepturile omului.

- Intensificarea dialogului și a cooperării în ceea ce privește combaterea rasismului și a xenofobiei.

- Adoptarea și punerea în aplicare a legii organice de recunoaștere a limbii berbere (amazighe) ca limbă oficială de stat, alături de limba arabă.

- Intensificarea eforturilor depuse pentru promovarea și protejarea drepturilor culturale ale diferitelor etnii din Maroc (în special a eforturilor care sunt deja depuse în domeniul audiovizual) și asigurarea protecției dialectelor vorbite în Maroc: instituirea în acest scop a unui Consiliu Național al Limbilor și al Culturii Marocane.

- Garantarea libertății credințelor religioase.

- Promovarea luptei împotriva tuturor formelor de discriminare, în conformitate cu articolul 26 din Convenția cu privire la drepturile civile și politice.

2.5 Libertatea de exprimare, inclusiv în domeniul audiovizualului, și libertatea de întrunire și de asociere

Asigurarea protecției libertăților fundamentale, în conformitate cu normele internaționale

- Consolidarea garanțiilor referitoare la libertatea de exprimare, în conformitate cu standardele internaționale.

- Adoptarea noului cod al presei, în conformitate cu normele internaționale privind drepturile omului, și sprijinirea elaborării și aplicării unui cod deontologic destinat jurnaliștilor; luarea în considerare a reducerii sau chiar a suspendării pedepselor privative de libertate în cazul jurnaliștilor și garantarea protejării surselor utilizate de aceștia în activitatea lor.

- Aplicarea efectivă a autoreglementării presei, asigurându-se respectarea strictă a principiilor democratice și a regulilor de etică și deontologie, în conformitate cu standardele internaționale.

- Finalizarea instituirii Consiliului Național al Presei.

- Aplicarea unor reforme care să favorizeze pluralismul mijloacelor de comunicare și independența acestora, în special independența financiară, inclusiv prin liberalizarea pieței în domeniul mediatic și al publicității.

- Consolidarea rolului Înaltei Autorități pentru Comunicarea Audiovizuală în continuarea procesului de liberalizare a domeniului audiovizual și de promovare a pluralismului mediatic și al exprimării pluraliste a curentelor de gândire și de opinie.

- Consolidarea pluralismului audiovizual atât pe plan extern (pluralitatea operatorilor), cât și intern (pluralitatea conținuturilor) pentru a pune la dispoziție mijloacele necesare pentru producerea de conținut diversificat, în special pentru crearea unui sistem de informare audiovizuală profesionalist și eficace.

- Adoptarea și punerea în aplicare de măsuri legislative privind dreptul de acces la informațiile deținute de administrația publică, de instituțiile alese și de organismele cu misiune de serviciu public

- Instituirea unor mecanisme de mediere care să preceadă inițierea unor proceduri în instanță în ceea ce privește delictele de presă.

- Aplicarea eficace a legislației existente privind dreptul de asociere și consolidarea mijloacelor care permit atacarea hotărârilor sau omisiunilor administrației publice.

- Modificarea legii privind manifestările pe drumurile publice și adunările publice în vederea raționalizării lor, în dorința de a împăca preocuparea pentru respectarea ordinii publice cu protejarea drepturilor și libertăților fundamentale.

- Adoptarea și punerea în aplicare a legii organice privind modalitățile de exercitare a dreptului la grevă, în consultare cu partenerii sociali.

2.6 Promovarea drepturilor femeii

Promovarea drepturilor civile, politice, sociale și economice ale femeilor și a egalității de gen în toate domeniile

- Aplicarea CEDAW și a principiului egalității drepturilor și libertăților în domeniul civil, politic, economic, social, cultural, educațional și de mediu

- Întreprinderea de măsuri pentru asigurarea egalității de gen, pentru instituirea Autorității pentru Egalitate și Combaterea Tuturor Formelor de Discriminare

- Punerea în aplicare a Agendei guvernamentale 2011-2015 pentru egalitatea de gen ca plan de acțiune guvernamental pentru asigurarea egalității de gen în politicile publice.

- Punerea în aplicare a concluziilor reuniunii euro-mediteraneene privind rolul femeii în societate (Marrakech, noiembrie 2009).

- Instituirea și consolidarea mecanismelor și structurilor pentru promovarea și protejarea drepturilor femeii.

- Continuarea instituirii unor mecanisme și mijloace care să permită o mai bună aplicare a Codului familiei de către părțile implicate, continuarea eforturilor de sensibilizare a publicului și de formare a magistraților cu privire la principiile și obiectivele din Codul familiei și asigurarea unei dotări mai bune a secțiilor de drept al familiei din tribunale cu resurse materiale și umane.

- Instituirea și funcționarea Fondului de solidaritate familială.

- Definitivarea cadrului legislativ de combatere a violenței împotriva femeilor (în contextul reformei dreptului penal și al adoptării legii privind violența împotriva femeilor).

- Consolidarea aplicării măsurilor de promovare a egalității de gen prevăzute de Codul muncii.

2.7 Promovarea drepturilor copiilor și a persoanelor vulnerabile, în special a celor cu handicap

Asigurarea protecției drepturilor copiilor și a persoanelor cu handicap, în conformitate cu normele internaționale

- Consolidarea mecanismelor de control pentru aplicarea eficace a Codului muncii, interzicând încadrarea în muncă a copiilor cu o vârsta mai mică de 15 ani, în conformitate cu Convențiile 182 și 138 ale Organizației Internaționale a Muncii (OIM).

- Adoptarea și punerea în aplicare a legii privind condițiile de angajare și de muncă în cazul lucrătorilor domestici

- Extinderea aplicării sistemului de asistență medicală pentru persoanele defavorizate (RAMED).

- Adoptarea și punerea în aplicare a legii privind drepturile persoanelor cu handicap.

- Instituirea unui Consiliu Consultativ al Familiei și Copiilor și a unui Consiliu Consultativ al Tineretului și Acțiunii Asociative.

2.8 Cooperarea între Maroc, UE și Consiliul Europei

Dezvoltarea cooperării între Maroc și Consiliul Europei, în special în domeniile de competență ale Consiliului Europei, și identificarea sinergiilor între axele acestei cooperări și acțiunile întreprinse în cadrul parteneriatului UE-Maroc.

- Inițierea unei cooperări între CNDH din Maroc și Comisarul pentru drepturile omului al Consiliului Europei cu privire la promovarea drepturilor omului.

- Aderarea treptată a Marocului la convențiile relevante ale Consiliului Europei cu privire la protecția drepturilor fundamentale, la care pot participa țări care nu sunt membre ale Consiliului Europei, în conformitate cu procedurile de aderare ale Consiliului Europei, în special:

  – Convenția privind criminalitatea informatică și Protocolul adițional la aceasta;

  – Convenția privind lupta împotriva traficului de ființe umane;

  – Convenția privind exercitarea drepturilor copiilor;

  – Convenția privind protecția copiilor împotriva exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale;

  – Convenția privind spălarea, descoperirea, sechestrarea și confiscarea produselor infracțiunii și finanțarea terorismului ;

  – convențiile privind lupta împotriva corupției și protocolul adițional la acestea;

  – Convenția privind prevenirea terorismului;

  – Convenția cu privire la asistența judiciară reciprocă în materie penală și cel de-al doilea protocol adițional;

  – Convenția pentru prevenirea torturii și a pedepselor sau tratamentelor inumane sau degradante;

  – Convenția pentru protejarea persoanelor față de prelucrarea automatizată a datelor cu caracter personal;

  – convențiile privind domeniul comunicării audiovizuale și sprijinirea aderării Marocului la Observatorul European al Audiovizualului.

- Punerea în aplicare a programului de cooperare tripartită.

- Continuarea punerii în aplicare a statutului de „partener pentru democrație” pe lângă Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei.

- Încurajarea acțiunilor de cooperare între entitățile locale marocane și Congresul autorităților locale și regionale al Consiliului Europei.

- Utilizarea de către Maroc a competențelor Comisiei pentru democrație prin drept (Comisia de la Veneția), la care este membru din 2007.

- Apropierea cadrului juridic al Marocului de cel al Consiliul Europei în domeniul drepturilor omului.

2.9 Combaterea corupției

Cooperarea în domeniul combaterii corupției

- Punerea în aplicare a Convenției Organizației Națiunilor Unite și a altor instrumente relevante privind prevenirea și lupta împotriva corupției.

- Continuarea cooperării cu OCDE în materie de prevenire și combatere a corupției.

- Continuarea actualizării și armonizării legislației marocane referitoare la prevenirea și combaterea corupției.

- Punerea în aplicare a planului de acțiune al strategiei naționale pentru prevenirea și combaterea corupției.

- Consolidarea capacităților publice de evaluare obiectivă a politicilor în ceea ce privește prevenirea și combaterea corupției.

- Cartografierea riscului de corupție aplicând o dublă abordare, din perspectiva regională și sectorială.

- Creșterea gradului de transparență, a simplificării și informatizării procedurilor din administrația publică și punerea în aplicare a obiectivelor în materie de e-guvernare.

- Consolidarea instituțiilor cu atribuții de inspecție, control, monitorizare și raportare, în special în vederea asigurării transparenței deciziilor lor, și dezvoltarea de legături de coordonare între acestea.

- Consolidarea regulilor în materie de integritate și transparență în ceea ce privește gestionarea finanțelor publice, gestionarea delegată a serviciilor publice, precum și atribuirea și executarea contractelor de achiziții publice.

- Crearea și consolidarea rolului, a independenței și a capacității Organismului național de probitate și de luptă împotriva corupției.

- Intensificarea participării societății civile la procesul de prevenire a corupției.

- Sprijinirea creării de centre de asistență juridică în materie de combatere a corupției.

- Consolidarea tribunalelor financiare, inclusiv a Curții de Conturi.

- Punerea în aplicare a legii privind protejarea victimelor și a martorilor actelor de corupție.

Pentru a îndeplini toate obiectivele înscrise în cadrul componentei „Un spațiu de valori comune", Marocul va continua să depună eforturi pentru a sensibiliza toți actorii și părțile interesate naționale cu privire la importanța respectării principiilor și valorilor prevăzute de Convenția europeană a drepturilor omului a Consiliului Europei, de Carta drepturilor fundamentale a UE, de acordurile parțiale ale Consiliului Europei, precum și de directivele europene relevante în domeniu. O listă indicativă a actelor legislative europene care trebuie avute în vedere în acest sens este anexată la prezentul document (a se vedea anexa I). Acest efort de sensibilizare va avea în vedere preluarea acestor valori și principii și de către legiuitorul național, care va trebui să țină seama de ele atunci când elaborează acte legislative interne.

3. COOPERAREA ÎN MATERIE DE JUSTIȚIE ȘI SECURITATE

3.1 Cooperarea judiciară în materie civilă și penală

Adoptarea de acte legislative pentru cooperarea judiciară între state

- Punerea în aplicare a principalelor convenții internaționale, cum ar fi:

  – Convenția de la Haga din 1965 privind notificarea și comunicarea în străinătate a actelor judiciare și extrajudiciare în materie civilă sau comercială;

  – Convenția de la Haga din 1970 privind obținerea de probe în străinătate în materie civilă sau comercială;

  – Convenția de la Haga din 1980 asupra aspectelor civile ale răpirii internaționale de copii;

  – Convenția de la Haga din 1996 asupra competenței, legii aplicabile, recunoașterii, executării și cooperării privind răspunderea părintească și măsurile de protecție a copiilor.

- Intensificarea dialogului privind protecția internațională a copiilor și chestiunile de drept al familiei, în contextul participării Marocului la Conferința judiciară privind aspecte transfrontaliere ale dreptului familiei („procesul Malta"), lansată de Conferința de la Haga privind dreptul internațional privat.

- Elaborarea de soluții concrete pentru prevenirea, gestionarea și soluționarea conflictelor legate de răspunderea părintească, în special în cazul răpirii de copii.

- Încheierea unui acord de cooperare între Maroc și Unitatea Europeană de Cooperare Judiciară (Eurojust), ținând seama de cerințele de protecție a datelor cu caracter personal.

3.2 Cooperarea polițienească

Continuarea dezvoltării cooperării între autoritățile polițienești din Maroc și din statele membre

- Promovarea cooperării polițienești în materie de bune practici.
- Încheierea unui acord de cooperare strategică între autoritățile competente din Maroc și Oficiul European de Poliție (Europol).
- Încheierea unui acord de cooperare între Maroc și Colegiul European de Poliție (CEPOL) și participarea Marocului la activitățile de formare ale CEPOL.
- Crearea unei Institut Superior de Combatere a Criminalității.

3.3 Cooperarea în domeniul luptei împotriva terorismului

Continuarea dezvoltării și consolidării cooperării în materie de prevenire și combatere a terorismului

- Consolidarea cooperării în ceea ce privește prevenirea și combaterea terorismului, din punctul de vedere al prevenirii, al culegerii de informații și al cooperării judiciare și polițienești.
- Continuarea punerii în aplicare a Rezoluțiilor nr. 1988/11, 1989/11 și 1373/01 ale Consiliului de Securitate al Organizației Națiunilor Unite și ratificarea tuturor convențiilor și protocoalelor internaționale relevante.
- Continuarea cooperării în cadrul Comisiei pentru politica de coeziune teritorială (COTER).
- Punerea în aplicare a legislației de combatere a terorismului, inclusiv a legislației privind prevenirea și combaterea finanțării terorismului, garantând în același timp respectarea drepturilor omului.

3.4 Cooperarea în ceea ce privește combaterea criminalității organizate

Ratificarea și punerea în aplicare a instrumentelor internaționale de combatere a criminalității organizate

- Punerea în aplicare a Convenției Organizației Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate și a Protocolului adițional împotriva traficului ilegal de migranți pe cale terestră, a aerului și pe mare, a Protocolului adițional împotriva fabricării și traficului ilicit cu arme de foc, cu piese, elemente și muniție, precum și a Protocolului adițional privind prevenirea, reprimarea și pedepsirea traficului de persoane, în special de femei și copii.
- Elaborarea de legislație în conformitate cu normele și instrumentele internaționale relevante.
- Elaborarea de legislație privind prevenirea și lupta împotriva traficului de persoane, în conformitate cu normele și instrumentele internaționale.

- Consolidarea acțiunilor care vizează grupurile cele mai vulnerabile (femeile și copiii).

- Cursuri de formare privind prevenirea și combaterea criminalității organizate, în special a traficului de persoane, inclusiv identificarea, protecția și asistența acordate victimelor traficului de persoane.

- Îmbunătățirea instrumentelor de analiză cu privire la natura infracțiunii, precum și la metodele de trafic și de exploatare.

- Schimbul de informații și de practici cu privire la prevenirea și combaterea criminalității informatice.

Dezvoltarea metodelor de combatere a traficului de persoane

- Consolidarea strategiei globale prin vizarea angajatorilor, a persoanelor care transportă și găzduiesc migranți, a operatorilor și a altor intermediari, clienți și beneficiari.

- Lansarea de acțiuni de formare specializată pentru magistrați, agenții de poliție și funcționarii însărcinați cu controalele la frontiere.

3.5 Combaterea și prevenirea consumului de droguri, inclusiv a traficului de droguri

Intensificarea luptei împotriva traficului de droguri, inclusiv împotriva tranzitului și a exportului acestora, precum și împotriva consumului de droguri, în special prin măsuri de prevenire adoptate în contextul punerii în aplicare a diverselor componente ale strategiei naționale de luptă antidrog

- Consolidarea strategiei naționale pentru prevenirea consumului de droguri și lupta antidrog, inclusiv acțiuni de reducere a cererii și ofertei, de prevenire și de dezvoltare regională.

- Continuarea dialogului în domeniul combaterii și prevenirii consumului de droguri.

- Lansarea de acțiuni de cooperare cu Observatorul European pentru Droguri și Toxicomanie (OEDT), în special având în vedere operațiunile desfășurate împreună cu Observatorul Național pentru Droguri și Toxicomanie.

- Lansarea de acțiuni de formare specializată pentru agențiile și personalul însărcinat cu aplicarea legii (în special forțele de poliție), cu acordarea de îngrijire și cu efectuarea tratamentelor.

- Consolidarea capacității de acțiune a Comisiei naționale în materie de droguri.

- Cooperarea în ceea ce privește continuarea eradicării culturilor de canabis și punerea în aplicare a unor programe de dezvoltare alternativă.

- Dezvoltarea de către Maroc a unor programe de prevenire, de tratament și de reabilitare a toxicomanilor, inclusiv în colaborare cu organismele competente ale Consiliului Europei.

- Consolidarea structurilor specifice de îngrijire și asistență socială pentru persoanele dependente de droguri.

- Cooperarea în vederea elaborării de norme privind deturnarea precursorilor chimici și a altor substanțe folosite pentru producerea drogurilor.

3.6 Spălarea de bani și infracțiunile economice și financiare

Consolidarea eforturilor și a cooperării în ceea ce privește combaterea spălării banilor și a finanțării terorismului

- Punerea în aplicare a articolului 61 din Acordul de asociere.

- Schimbul de informații privind legislația, practicile, tipologiile europene și instrumentele internaționale [în special recomandările Grupului de Acțiune Financiară Internațională (GAFI) în materie de prevenire și luptă împotriva spălării de bani și a finanțării terorismului].

- Dezvoltarea în continuare a cadrului legislativ și normativ în materie de prevenire și luptă împotriva spălării de bani și a finanțării terorismului, în conformitate cu principiile recomandărilor GAFI.

- Consolidarea mecanismelor naționale de prevenire și combatere a spălării de bani și a finanțării terorismului.

- Intensificarea schimburilor de informații între sistemul european al unităților de informații financiare (FIU) și sistemul marocan, în special în cadrul Grupului Egmont.

- Dezvoltarea unui program de formare pentru magistrați, procurori, forțele de poliție și orice alte autorități implicate.

- Consolidarea capacităților și a rolului preventiv al FIU din Maroc.

- Continuarea campaniilor de sensibilizare a contribuabililor.

- Dezvoltarea unor proceduri de control și monitorizare a contribuabililor.

3.7 Gestionarea frontierelor, mobilitatea persoanelor și politica în domeniul migrației, protecției internaționale și azilului

Continuarea dialogului privind migrația, mobilitatea și securitatea, în special cu scopul de a asigura:

- o mai bună organizare a migrației legale;

- maximizarea impactului pozitiv al migrației asupra dezvoltării;

- combaterea eficace a migrației neregulamentare și a traficului de persoane, inclusiv cooperarea în materie de readmisie și un control mai eficient la frontiere;

- promovarea protecției internaționale și consolidarea politicii în materie de azil;

- promovarea și respectarea drepturilor migranților, atât a cetățenilor marocani care locuiesc în UE, cât și a resortisanților țărilor terțe care locuiesc în Maroc;

- promovarea inițiativelor lansate atât în favoarea integrării migranților marocani aflați în situație de ședere legală care intră pe teritoriul UE, cât și în favoarea reintegrării sociale și profesionale a cetățenilor marocani care se întorc în țara lor de origine.

Obiectivul acestui dialog este acela de a încheia un parteneriat pentru mobilitate în cadrul căruia vor putea fi convenite și puse în aplicare de către cele două părți numeroase inițiative în materie de migrație, mobilitate și securitate. Măsurile identificate prin intermediul acestui dialog ar putea include, printre altele, un acces sporit la căile legale de migrație, simplificarea modalităților de acordare a vizelor (pornind, printre altele, de la Codul UE de vize), readmisia către țara de origine, precum și reintegrarea socială și profesională a persoanelor în cazul returnării voluntare.

Acest parteneriat pentru mobilitate este conceput ca un cadru de cooperare pe termen lung, coerent cu abordarea globală cu privire la migrație și la mobilitate și cu politica Marocului în domeniu, și bazat pe dialog politic și pe cooperare, care va evolua în timp pe baza relațiilor existente între Maroc și UE.

Dezvoltarea protecției internaționale și a politicii în materie de azil prin:

- Consolidarea cadrului legislativ și instituțional marocan în domeniul dreptului de azil, în conformitate cu standardele internaționale și cu dispozițiile Constituției Marocului.

- Punerea în aplicare în continuare a principiilor Convenției de la Geneva din 1951 și a Protocolului la aceasta din 1967, de exemplu în ceea ce privește modalitățile de identificare a migranților care au nevoie de protecție internațională, aplicarea principiului nereturnării, consecințele obținerii statutului de refugiat.

- Consolidarea politicilor publice în materie de migrație, ținând cont de nevoile de protecție internațională și de necesitatea de a oferi refugiaților soluții durabile, care să permită, de asemenea, integrarea acestora.

- Cooperarea în continuare cu Înaltul Comisariat al Organizației Națiunilor Unite pentru Refugiați (ICNUR), în contextul punerii în aplicare a mandatului său în Maroc, și dezvoltarea structurilor naționale care se ocupă de întreaga procedură de azil.

3.8 Protecția datelor cu caracter personal

Asigurarea unui nivel ridicat de protecție a datelor cu caracter personal în contextul dezvoltării aplicațiilor societății informaționale, a bazelor de date publice și a comunicațiilor electronice

- Intensificarea cooperării între Comisia națională de control al protecției datelor cu caracter personal și organismele similare europene de control al prelucrării datelor cu caracter personal.

- Protecția datelor cu caracter personal în contextul dezvoltării comerțului electronic (semnătura electronică, gestionarea numelor de domenii).

4. APROPIEREA ÎNTRE POPOARE

4.1 Cooperarea parlamentară

- Consolidarea acțiunii Comisiei parlamentare mixte UE-Maroc.

- Consolidarea capacității tehnice, organizaționale și legislative a Parlamentului.

- Cooperarea între Parlamentul marocan și Parlamentul European în vederea consolidării parteneriatului între Maroc și UE, în special prin punerea în aplicare a prezentului plan de acțiune.

4.2 Încurajarea rețelelor de schimb și de consultare între actorii societății civile și implicarea de noi actori

- Consolidarea capacității organizaționale, manageriale și de sensibilizare a diferitelor organisme din Maroc.

- Încurajarea schimburilor între ONG-urile marocane și cele europene.

- Facilitarea accesului societății civile, în special al asociațiilor și cluburilor de tineret, la noile tehnologii ale informației și comunicațiilor.

- Consolidarea rolului agențiilor de dezvoltare regională în punerea în aplicare a programelor de cooperare, de schimb de experiență și de consolidare a capacităților actorilor din societatea civilă.

- Stabilirea unui dialog consolidat între UE (inclusiv Agenția pentru Drepturi Fundamentale) și CNDH din Maroc.

4.3 Structurarea relațiilor dintre autoritățile locale din Maroc și din UE, precum și cu Comitetul Regiunilor

- Intensificarea schimburilor între administrațiile locale marocane și autoritățile locale europene în cadrul Adunării autorităților locale și regionale din zona euro-mediteraneeană (ARLEM).

- Promovarea dezvoltării de către autoritățile locale de proiecte de cooperare, în special prin agențiile de dezvoltare.

- Promovarea guvernanței pe mai multe niveluri, precum și a colaborării între diferitele niveluri instituționale.

- Consolidarea autorităților locale și punerea în aplicare a programelor de modernizare și de formare a administrațiilor locale și regionale.

4.4 Cooperarea între Consiliul Economic și Social din Maroc și Comitetul Economic și Social European

Consolidarea legăturilor și promovarea unei cooperări structurate între Consiliul Economic și Social din Maroc și Comitetul Economic și Social European

- Stabilirea unei cooperări structurate și a unui dialog periodic între cele două instituții.
- Promovarea dialogului social între partenerii sociali și organizațiile societății civile din Maroc și cu organizațiile UE.
- Schimbul de informații, de publicații și de bănci de date pentru a contribui la perfecționarea activităților și la îmbogățirea dezbaterilor din cadrul celor două instituții.
- Organizarea de conferințe comune privind subiecte de interes comun.

4.5 Cooperarea între instituția avocatului poporului și Ombudsmanul European

Stabilirea unei cooperări structurate și a unui dialog periodic între cele două organisme

- Consolidarea cunoștințelor în domeniul medierii.
- Elaborarea unui program de acțiune cu privire la acordul în curs de negociere, care să includă în special:
  - mecanisme de consolidare a drepturilor cetățenilor în raport cu administrația publică;
  - mecanisme de asigurare a unor standarde etice ridicate în sectorul public;
  - mecanisme de diseminare a culturii drepturilor omului și a principiilor bunei administrări.
- Coordonarea acțiunilor celor două instituții în cadrul forurilor internaționale.

4.6 Cooperarea culturală

- Definitivarea procedurii de ratificare și de punere în aplicare a Convenției UNESCO din 2005 privind protecția și promovarea diversității expresiilor culturale.
- Consolidarea cooperării culturale în vederea promovării dialogului intercultural.
- Realizarea de demersuri în cadrul forurilor internaționale precum UNESCO pentru promovarea și protejarea diversității culturale.
- Promovarea dialogului și a cooperării în domeniul conservării și valorizării patrimoniului istoric și a dezvoltării industriilor culturale.

- Intensificarea participării Marocului la programele de cooperare culturală în regiunea mediteraneeană (Euromed Patrimoniu și Euromed Audiovizual), incluzând și organismele marocane implicate, precum Înalta Autoritate pentru Comunicarea Audiovizuală (HACA), Institutul Regal al Culturii Berbere (IRCAM), Consiliul Comunității Marocane în Străinătate (CCME) etc.

- Modernizarea și îmbunătățirea gestionării sectorului cultural (public și privat).

- Dezvoltarea rolului Marocului în promovarea dialogului intercultural, prin consolidarea industriilor culturale, în vederea intensificării producției și difuzării de conținut audiovizual care să reflecte în special valorile și obiectivele împărtășite cu UE.

- Cooperarea cu Centrul Nord-Sud al Consiliului Europei.

- Cooperarea privind reelaborarea Planului național marocan pentru Alianța civilizațiilor.

B. SPRE UN SPAȚIU ECONOMIC COMUN

5. REFORMA ECONOMICĂ ȘI SOCIALĂ

5.1 Cadrul macroeconomic

Consolidarea progreselor înregistrate în vederea îmbunătățirii rezultatelor macroeconomice și a promovării creșterii economice, ocupării forței de muncă și dezvoltării

- Consolidarea stabilității cadrului macroeconomic, inclusiv prin promovarea unei poziții viabile a conturilor curente și prin dezvoltarea comerțului exterior în economie.

- Continuarea unei politici bugetare prudente în vederea realizării consolidării bugetare pe termen mediu, astfel încât să se asigure stabilitatea și sustenabilitatea finanțelor publice.

- Continuarea politicii de reducere a datoriei publice.

- Consolidarea capacității operaționale a Băncii Centrale de a aplica politica regională de supraveghere a sistemului bancar și de a ține sub control inflația.

- Consolidarea sistemului de gestionare a finanțelor, în special prin schimburi de expertiză.

- Diversificarea surselor de creștere economică.

- Continuarea reformei administrației publice.

- Continuarea eforturilor de reformare a sistemului de subvenționare a prețurilor la energie și la anumite produse alimentare pentru a reduce sarcina bugetară și a asigura

sustenabilitatea finanțelor publice printr-o direcționare adecvată a fondurilor, în special către persoanele cu venituri mici.

5.2 Impozitarea

Dezvoltarea în continuare a unei politici fiscale și a unei administrări fiscale conforme cu normele internaționale și europene

Garantarea nivelului veniturilor publice și asigurarea unei mai mari echități a sistemului fiscal

- Continuarea reformării mecanismelor de derogare și limitarea creării de noi scutiri.
- Extinderea bazei de impozitare.
- Continuarea reformei TVA prin simplificarea și îmbunătățirea neutralității economice a acestui impozit.
- Continuarea reformei impozitului pe venit.
- Dezvoltarea conformității fiscale a contribuabililor și impozitarea progresivă a sectorului informal.

Modernizarea administrației fiscale

- Continuarea informatizării serviciilor Direcției Fiscale Generale (DGI).
- Continuarea procesului de simplificare a sistemului fiscal, în special prin armonizarea termenelor de trimitere a declarațiilor fiscale, a termenelor prevăzute pentru introducerea unei căi de atac sau a aplicării de sancțiuni.
- Îmbunătățirea eficacității și eficienței controlului fiscal, apelând în special la noi abordări, cum ar fi abordarea care combină analiza riscurilor cu direcționarea atentă a fondurilor, și furnizând DGI o metodă de programare automată a auditurilor.
- Îmbunătățirea sistemelor de control intern: trasabilitatea deciziilor; procedurile de gestiune internă; auditul și controlul de gestiune; instrumentul de monitorizare a indicatorilor de performanță; tablou de bord etc.
- Îmbunătățirea calității serviciului, în general, și a tratării clienților, în special.

Cooperarea fiscală și convergența progresivă către regimul UE de impozitare a întreprinderilor

- Continuarea și aprofundarea dialogului privind punerea în aplicare a principiilor bunei guvernanțe fiscale, inclusiv a codului de conduită al UE privind regimul fiscal al întreprinderilor.
- Punerea în aplicare a Cartei euro-mediteraneene pentru întreprinderi în ceea ce privește regimul fiscal favorabil investițiilor.
- Formarea personalului DGI.

5.3 Gestionarea și controlul finanțelor publice

Creșterea transparenței, eficacității și eficienței procedurilor de programare, gestionare, executare și control ale cheltuielilor publice

Continuarea aplicării unei gestiuni raționale a finanțelor publice

- Adoptarea noii legi organice privind legea finanțelor în curs de pregătire, care stabilește principiile:
  - programării multianuale;
  - gestionării bazate pe performanță;
  - transparenței bugetare prin reformarea structurii bugetului, axată pe programe;
  - sustenabilității bugetare prin introducerea de noi reguli;
  - consolidării și clarificării rolului Parlamentului în procesul bugetar.

Continuarea modernizării contabilității publice, incluzând trecerea progresivă la contabilitatea pe bază de angajamente

- Extinderea sistemului de informații privind gestionarea cheltuielilor publice.
- Consolidarea capacității autorităților, în special a celor deconcentrate, și a funcționarilor responsabili de gestionarea bugetului.
- Modernizarea sistemului de gestionare a finanțelor publice locale.

Modernizarea sistemului de control intern al cheltuielilor publice

- Consolidarea în continuare a capacității autorităților (Inspectoratul General al Finanțelor/IGF, Inspectoratul General al Ministerelor/IGM, Inspectoratul General al Administrațiilor Teritoriale/IGAT) responsabile de auditul și controlul legalității și eficienței cheltuielilor publice.
- Continuarea alinierii progresive la standardele și metodologiile internaționale (Federația Internațională a Experților Contabili/IFAC, Institutul Auditorilor Interni/IIA, Organizația Internațională a Instituțiilor Superioare de Control al Finanțelor Publice/INTOSAI), precum și la cele mai bune practici ale UE în materie de control și audit al veniturilor și cheltuielilor publice.
- Punerea în aplicare a legislației privind răspunderea conducerii (ordonatori de credite), a controlorilor și a contabililor publici.
- Consolidarea capacităților în vederea unei puneri în aplicare mai eficace a legislației privind controlul financiar al statului asupra întreprinderilor publice.
- Schimbul de experiență și de expertiză între instituțiile marocane de control și audit al finanțelor publice și instituțiile omoloage din UE.

Consolidarea sistemului de control extern al cheltuielilor publice

- Consolidarea capacităților Curții de Conturi.
- Schimbul de experiență între Curtea de Conturi din Maroc și instituțiile de audit extern din statele membre ale UE.
- Consolidarea democrației bugetare prin consolidarea competențelor și a capacității de analiză a Parlamentului în etapele de adoptare și executare a bugetelor anuale.

5.4 Reforme structurale menite să sprijine competitivitatea economiei marocane

Reforma structurală și progrese către o economie de piață funcțională și competitivă

- Continuarea reformelor în vederea îmbunătățirii mediului de afaceri, inclusiv activitățile în curs privind carta investițiilor și infrastructura fizică în vederea sprijinirii investițiilor, a creșterii competitivității și a creării de locuri de muncă.
- Introducerea unui mecanism de avertizare și de consultare rapidă cu privire la măsurile care au un impact asupra comerțului și investițiilor.
- Punerea în aplicare a Planului director privind platformele industriale integrate și zonele de activitate comercială în cadrul Pactul național pentru dezvoltare industrială și al Planului Rawaj pentru sectorul comerțului și distribuției.
- Îmbunătățirea punerii la dispoziție a terenurilor industriale și comerciale.
- Continuarea punerii în aplicare a măsurilor de creștere a productivității și de formare a forței de muncă în sectoarele de creștere economică, inclusiv cele cuprinse în Pactul național pentru dezvoltare industrială (domeniul aeronautic, al automobilelor, electronic, al serviciilor offshore, agroalimentar și textil).
- Punerea în aplicare a studiilor strategice și comerciale care permit dezvoltarea sectoarelor industriale și apariția de noi nișe de activitate economică.

5.5 Ocuparea forței de muncă (inclusiv drepturile sociale fundamentale și normele fundamentale ale muncii) și politica socială

Consolidarea dialogului și a cooperării privind ocuparea forței de muncă, politica socială și egalitatea de gen

Promovarea egalității de gen

- Promovarea activă a egalității de gen la toate nivelurile (ocuparea forței de muncă, educația, formarea, conducerea de întreprinderi și luarea de decizii).
- Continuarea politicii de promovare a egalității de gen și a politicii de combatere a stereotipurilor privind femeile și bărbații.
- Consolidarea protecției femeilor însărcinate la locul de muncă.

Consolidarea drepturilor sociale fundamentale și a normelor fundamentale în domeniul muncii

- Crearea de condiții propice pentru ratificarea Convenției 87 a OIM privind libertatea sindicală și apărarea dreptului sindical;

- Consolidarea controlului punerii în aplicare și a aplicării eficace a dispozițiilor legale cu privire la Convențiile 29, 87, 98, 100, 105, 111, 138 și 182 ale OIM.

- Consolidarea mecanismelor de control al punerii în aplicare a dispozițiilor din legislația muncii, inclusiv a dispozițiilor care reglementează exploatarea prin muncă a copiilor.

- Continuarea negocierilor cu partenerii economici și sociali în vederea adoptării legii organice privind exercitarea dreptului de a intra în grevă.

- Consolidarea unor structuri corespunzătoare și independente de dialog social (bipartit și tripartit), inclusiv consolidarea capacităților partenerilor sociali.

- Promovarea responsabilității sociale a întreprinderilor și a dezvoltării unor practici antreprenoriale care să respecte dispozițiile Pactului Mondial al Organizației Națiunilor Unite și ale Declarației tripartite a OIM privind întreprinderile multinaționale și politica socială, precum și practicile OCDE în acest domeniu.

- Consolidarea activităților de promovare și de monitorizare a sănătății, a igienei și a securității la locul de muncă, inclusiv prin acțiuni de formare cu privire la aceste subiecte, prin instituționalizarea principiului precauției, prevenirea riscurilor profesionale legate de manipularea de substanțe periculoase sau toxice și schimbul de bune practici și analize în acest domeniu, în vederea reducerii numărului de accidente și boli profesionale.

- Alinierea legislației naționale la principiile generale ale directivelor europene referitoare la prevenirea riscurilor profesionale și la protejarea securității și a sănătății, eliminarea factorilor de risc și de accident, informarea, consultarea, participarea echilibrată și formarea lucrătorilor și a reprezentanților[2] acestora, precum și sprijinirea punerii în aplicare a legislației de către Institutul Național pentru Condițiile de Viață la Locul de Muncă.

- Consolidarea unor metode transparente și coerente de înregistrare și prelucrare a datelor în toate statisticile referitoare la accidentele de muncă.

Punerea în aplicare a politicilor privind ocuparea forței de muncă, capacitatea de inserție profesională și munca decentă, în vederea creării de locuri de muncă și a combaterii șomajului. Promovarea accesului la o muncă productivă decentă în cadrul economiei formale

[2] Prevăzute în Directiva 89/391/CEE a Consiliului din 12 iunie 1989 privind punerea în aplicare de măsuri pentru promovarea îmbunătățirii securității și sănătății lucrătorilor la locul de muncă, Jurnalul Oficial L 183, 29.6.1989

- Dezvoltarea politicii privind ocuparea forței de muncă, capacitatea de inserție profesională și munca decentă în Maroc, ținând cont de liniile directoare ale Strategiei europene privind ocuparea forței de muncă și a cadrului de acțiune definit de Conferință Ministerială EuroMed privind ocuparea forței de muncă de la Marrakech din noiembrie 2008, în conformitate cu principiile justiției și echității sociale, în special:

  – creșterea ratei de ocupare a populației în sectorul formal de producție, creșterea ratei de ocupare a femeilor și a proporției lucrătorilor independenți în cadrul populației active ocupate;

  – derularea de acțiuni de formare care să se finalizeze cu obținerea unei calificări (în special stagii și formare în alternanță), destinate în special tinerilor, în vederea ameliorării capacității de inserție profesională a acestora;

  – adaptarea mai bună a calificărilor la nevoile pieței forței de muncă, în special facilitarea integrării în muncă a tinerilor și femeilor, în sectorul productiv și formal;

  – punerea în aplicare a unui sistem de evaluare și monitorizare a măsurilor de promovare activă a ocupării forței de muncă, în vederea sporirii eficacității acestora și a gradului lor de adecvare la nevoile pieței muncii. Consolidarea capacităților Agenției Naționale pentru Promovarea Ocupării Forței de Muncă și a Competențelor (ANAPEC);

  – punerea în aplicare a programului integrat pentru o muncă decentă, ca urmare a adoptării sale de către Maroc și OIM, precum și a obiectivelor și a indicatorilor săi.

Promovarea adoptării și aplicării unui cadru general de politici de protecție socială și incluziune socială

- Adoptarea și punerea în aplicare a unui sistem de compensare pentru pierderea locului de muncă.

- Continuarea eforturilor de reducere susținută a numărului persoanelor aflate într-o stare de sărăcie absolută sau relativă sau într-o situație de vulnerabilitate.

- Continuarea reducerii susținute a ratei de excluziune socială (de exemplu, procentul din populație care trăiește în bidonviluri).

- Continuarea cooperării în vederea îndeplinirii obiectivului urmărit de Maroc de reducere a sărăciei și de îmbunătățire a coeziunii sociale.

- Garantarea incluziunii sociale active a tuturor persoanelor, prin încurajarea participării pe piața muncii, în special a grupurilor celor mai vulnerabile.

- Introducerea de măsuri administrative și normative concrete pentru integrarea socioprofesională a persoanelor cu handicap.

- Extinderea sistemului de asigurări de sănătate obligatorii (AMO) pentru toate categoriile socioprofesionale (în special pentru persoanele care desfășoară activități independente, exercită profesii liberale și pentru studenți).

- Schimbul de bune practici, în vederea extinderii acoperirii sistemelor de securitate sociale și a asigurării unei protecții sociale sporite, în special pentru categoriile de populație cele mai defavorizate.

- Garantarea sustenabilității financiare a sistemului de protecție socială.

Extinderea acoperirii sistemului de asigurări de sănătate pentru a oferi îngrijiri de bază de calitate pentru întreaga populație (în special pentru grupurile defavorizate din punct de vedere social)

- Reducerea cheltuielilor medii directe ale gospodăriilor (cheltuieli „din buzunar"), în special pentru categoriile cele mai defavorizate din punct de vedere social.

- Creșterea numărului persoanelor acoperite efectiv de sistemele de asigurări de sănătate sau de îngrijire medicală.

Convergență: pentru a pune în aplicare aceste reforme, Marocul va ține seama, în scopul realizării convergenței în materie de reglementare, cu sprijinul UE, de directivele UE relevante, referitoare la securitatea și sănătatea la locul de muncă (elaborarea noului cadru legislativ și de reglementare referitor la prevenirea riscurilor profesionale), la egalitatea de șanse între femei și bărbați, la protecția împotriva discriminării și la dreptul muncii, precum și de Carta drepturilor fundamentale a UE.

5.6 Dezvoltarea regională și locală

- Consolidarea procesului de dezvoltare locală:

  – consolidarea resurselor instituționale și financiare ale municipalităților, în special ale celor rurale („Municipalități 2015");

  – aplicarea generalizată a planurilor de dezvoltare municipală (elaborare, adoptare, revizuire periodică);

  – promovarea colaborării între municipalități;

  – modernizarea administrației municipale prin informatizare, automatizarea procedurilor și îmbunătățirea calității serviciilor acordate cetățenilor;

  – consolidarea parteneriatului între administrațiile locale, sectorul privat și organismele neguvernamentale pentru construirea și gestionarea infrastructurii și a echipamentelor locale și regionale;

  – mobilizarea potențialului fiscal al administrațiilor locale.

- Accelerarea reducerii disparităților între regiuni și între zonele rurale și cele urbane:

  – definirea și punerea în aplicare de politici de dezvoltare regională și de politici care vizează zone specifice (de exemplu zonele montane);

– elaborarea și punerea în aplicare a planurilor de dezvoltare regională (PDR) la nivelul celor 16 regiuni;

– reducerea disparităților în ceea ce privește accesul la infrastructurile sociale și economice de bază;

– consolidarea capacităților actorilor dezvoltării regionale și locale;

– în cadrul următoarelor evaluări comune (Maroc, Comisia) ale punerii în aplicare a Cartei euro-mediteraneene pentru întreprinderi și sub rezerva disponibilității fondurilor necesare, evaluarea măsurii în care Carta este cunoscută și dispozițiile sale sunt avute în vedere în întreaga țară, inclusiv în afara centrelor de dezvoltare economică, precum și identificarea efectelor aplicării sale în diferitele regiuni și pentru beneficiarii finali;

– consolidarea cooperării prin programe regionale și transfrontaliere între Maroc și UE în vederea reducerii dezechilibrul în dezvoltarea regiunilor și pentru a spori prosperitatea acestora.

5.7 Dezvoltarea socială și umană

- Sporirea eficacității proiectelor demarate în cadrul Inițiativei naționale pentru dezvoltarea umană (INDH).

- Consolidarea monitorizării și evaluării proiectelor INDH.

- Promovarea microproiectelor care generează locuri de muncă și venituri stabile.

- Consolidarea participării femeilor, tinerilor și persoanelor cu nevoi speciale în cadrul organismelor de guvernanță ale INDH.

5.8 Dezvoltarea durabilă

- Punerea în aplicare a elementelor referitoare la dezvoltarea durabilă din Carta națională pentru mediu și dezvoltare durabilă, prin finalizarea legii-cadru.

- Dezvoltarea în continuare a structurilor și procedurilor legate de planificarea strategică în domeniul dezvoltării durabile și de coordonarea între diferitele părți implicate.

6. COMERț, PIEțE ȘI REFORMA NORMATIVĂ

6.1 Apropierea cadrului legislativ al Marocului de cadrul legislativ al UE în aceste domenii

- Instituirea unui mecanism pentru identificarea diferențelor dintre legislația marocană și acquis-ul UE, în vederea facilitării instituirii unui program național de convergență.

- Identificarea sectoarelor prioritare pentru apropierea normativă, precum și a resurselor naționale necesare și a calendarului de punere în aplicare.

6.2 Relațiile comerciale, inclusiv încheierea unui acord de liber-schimb aprofundat și cuprinzător

În conformitate cu recomandările foii de parcurs Euromed și cu obiectivele documentului comun privind statutul avansat, cele două părți vor face demersuri în primul rând pentru încheierea unui acord de liber schimb aprofundat și cuprinzător (ALSAC), care să conducă, în cele din urmă, la constituirea unui spațiu economic comun.

Punerea în aplicare a angajamentelor asumate la titlul II din Acordul de asociere (Libera circulație a mărfurilor)

- Monitorizarea punerii în aplicare a chestiunilor legate de partea comercială a Acordului de asociere UE-Maroc, în special în vederea eliminării reciproce a restricțiilor tarifare și netarifare privind importul și exportul de mărfuri.

- Continuarea și aprofundarea liberalizării comerțului cu mărfuri, în concordanță cu politicile sectoriale.

- Punerea în aplicare și monitorizarea Acordului privind liberalizarea comerțului cu produse agricole, produse agricole prelucrate, pește și produse pescărești.

- Formarea personalului și consolidarea capacității administrative în domeniul comerțului internațional.

Contribuirea la crearea zonei euro-mediteraneene de liber schimb

- Continuarea punerii în aplicare a Acordului de liber schimb cu partenerii mediteraneeni la nivel regional, subregional sau bilateral.

- Aplicarea și monitorizarea punerii în aplicare a Acordului privind soluționarea diferendelor comerciale, inclusiv sprijinirea formării unui grup de arbitri marocani în domeniul comerțului internațional care să poată exercita o astfel de funcție în cadrul unei proceduri de soluționare a diferendelor.

- Monitorizarea punerii în aplicare a Acordului de la Agadir în toate domeniile reglementate în prezent de acord; depunerea de eforturi pentru extinderea numărului de domenii, incluzând, de exemplu, serviciile și investițiile, și încurajând extinderea Acordului de la Agadir către alte țări din regiune.

- Punerea în aplicare a inițiativelor de consolidare a Parteneriatul euro-mediteraneean, în special în privința instituirii unui mecanism euro-mediteraneean pentru facilitarea comerțului și a investițiilor, în cadrul căruia una din componente să fie un mecanism de avertizare și de consultare rapidă privind măsurile care au un impact asupra comerțului și investițiilor.

- Consolidarea cooperării și dialogului în ceea ce privește definirea și utilizarea instrumentelor de apărare comercială.

- Continuarea negocierilor bilaterale în curs privind liberalizarea comerțului cu servicii și libertatea de stabilire

Încheierea unui ALSAC

- Începerea negocierilor în vederea încheierii unui ALSAC între Maroc și UE, care va contribui la integrarea progresivă a piețelor acestora.

- În cadrul negocierilor privind ALSAC, vor fi vizate următoarele sectoare (listă neexhaustivă, ținând cont de sectoarele prioritare pentru apropierea legislativă):

  – legislația tehnică privind produsele industriale, normele și evaluarea conformității;

  – achizițiile publice;

  – circulația capitalurilor și plățile;

  – protejarea drepturilor de proprietate intelectuală;

  – măsurile sanitare și fitosanitare;

  – politica în domeniul concurenței;

  – regimul vamal și facilitarea schimburilor comerciale;

  – dialogul referitor la instrumentele de apărare comercială;

  – aprofundarea liberalizării comerțului cu servicii și protejarea investițiilor;

  – comerțul și dezvoltarea durabilă;

  – examinarea posibilităților de îmbunătățire a concesiilor preferențiale acordate în cadrul Acordului de liber schimb cu produse agricole, produse agricole prelucrate și produse pescărești, ținând seama de politica agricolă, de sensibilitatea și de specificitățile produselor în cauză ale celor două părți.

6.3 FACILITAREA ACCESULUI PE PIAȚĂ AL PRODUSELOR INDUSTRIALE

6.3.1 Libera circulație a produselor industriale (domenii armonizate cu UE)

Facilitarea accesului pe piață al produselor industriale. Continuarea armonizării legislației marocane privind produsele industriale cu normele și practicile internaționale și europene

- În contextul statutului avansat, continuarea alinierii legislației aplicabile la acquis-ul UE și a punerii sale în aplicare prin sporirea calității infrastructurii.

- Continuarea apropierii legislației în domeniul normelor, al reglementărilor tehnice și al evaluării conformității în vederea armonizării treptate cu cadrul juridic european la nivel orizontal și în sectoarele prioritare.

- Consolidarea instituțiilor cu competențe în domeniul standardizării (IMANOR), acreditării (COMAC), evaluării conformității, metrologiei și monitorizării pieței, în special prin schimburi de informații și de expertiză, precum și prin integrarea în structurile europene și internaționale, inclusiv prin aderarea la Cooperarea europeană pentru acreditare (EA).

- Negocierea unui acord privind evaluarea conformității și acceptarea produselor industriale (ACAA) în sectoarele de interes comun în care legislația și standardele sunt aceleași ca în UE.

6.3.2 Eliminarea restricțiilor (domenii nearmonizate cu UE)

Facilitarea circulației mărfurilor și îmbunătățirea cooperării administrative

- Continuarea descurajării măsurilor discriminatorii și garantarea faptului că părțile interesate au ocazia să supună atenției problemele identificate.

- Consolidarea punctului de control central și a punctului de informare stabilit în cadrul Acordului privind obstacolele tehnice în calea comerțului, pentru a facilita transmiterea de informații și cooperarea între UE și Maroc, precum și cu operatorii economici.

- Continuarea analizării legislației marocane privind etichetarea, compoziția, fabricarea și descrierea produselor, în vederea alinierii acesteia la principiile generale existente în UE.

- Identificarea și analizarea obstacolele netarifare și facilitarea eliminării lor prin mecanismului Euromed de facilitare a comerțului.

6.4 Aspecte sanitare și fitosanitare

Îmbunătățirea sănătății animalelor și plantelor, garantarea siguranței produselor alimentare și a hranei pentru animale și facilitarea comerțului între Maroc și UE

- Continuarea punerii în aplicare a Acordului OMC privind aplicarea măsurilor sanitare și fitosanitare (SPS) și a normelor internaționale ale Organizației Mondiale pentru Sănătatea Animalelor (OIE), ale Convenției internaționale pentru protecția plantelor (CIPP) și a *Codex Alimentarius*.

- Asigurarea adecvării normelor privind sănătatea animală, sănătatea plantelor și siguranța alimentelor și a hranei pentru animale, precum și privind bunăstarea animalelor, pentru a asigura apropierea acestora de nivelul de protecție și de normele UE, inclusiv în ceea ce privește normele de igienă, de identificare și de trasabilitate a animalelor vii, a produselor alimentare, a hranei pentru animale, a produselor pescărești etc. În special:

  – adoptarea textelor legislative și normative elaborate și validate în cadrul proiectului de înfrățire finanțat de UE în perioada 2007-2009;

  – adoptarea dispozițiilor de punere în aplicare a Legii nr. 28-07 privind siguranța alimentelor.

- Încurajarea modernizării industriilor agroalimentare, inclusiv a industriei pescuitului, în ceea ce privește normele sanitare și de igienă, în conformitate cu Legea nr. 28-07.

- Cooperarea în domeniul omologării pesticidelor, al controlului reziduurilor și contaminanților din produsele alimentare și din hrana pentru animale, precum și în ceea ce privește măsurile de protecție împotriva introducerii de organisme dăunătoare pentru plante sau produsele din plante.

- Cooperarea cu Oficiul Național pentru Siguranța Alimentelor (ONSSA) cu scopul de a:

  – îmbunătăți activitatea de prevenire și de eradicare a bolilor contagioase ale animalelor;

  – pune în aplicare noile reglementări în domeniul siguranței alimentare (Legea nr. 28-07);

  – asigura conformitatea punctelor de inspecție de la frontiere;

  – moderniza laboratoarele în vederea acreditării acestora.

- Continuarea cooperării cu ONSSA în vederea punerii în aplicare, în special, a unui sistem regionalizat în materie de sănătate animală pentru a facilita exporturile din Maroc în cadrul Acordului de liber schimb de mărfuri între Maroc și Uniunea Europeană.

- Continuarea cooperării privind alertele sanitare și participarea în cadrul sistemului de alertă rapidă (RASFF), în conformitate cu normele UE.

- Continuarea participării Marocului la sistemul TRACES (*Trade Control and Expert System*)

- Cooperarea cu ONSSA în vederea definirii în Maroc a unui sistem de autorizare a unităților agroalimentare (produse alimentare de origine animală). Sistemul respectiv trebuie:

  a) să garanteze protecția sănătății consumatorilor din Maroc;

  b) să fie un instrument care să sporească transparența, previzibilitatea, încrederea în controale și, astfel, să faciliteze schimburile comerciale;

  c) să se bazeze pe o evaluare a eficacității sistemelor oficiale de inspecție și de certificare ale țărilor exportatoare (mai degrabă decât pe produse sau unități specifice), în conformitate cu orientările și principiile prevăzute de normele internaționale, în special de norma *Codex Alimentarius* CAC/GL 26-1997;

  d) să asigure eficiența și eficacitatea utilizării resurselor ONSSA.

Convergență: pentru a realiza aceste obiective, Marocul va stabili priorități și va adopta textele legislative și normative necesare (de exemplu, pentru aplicarea Legii nr. 28-07 privind siguranța alimentară, precum și proiectele de texte elaborate și validate în contextul proiectului de înfrățire finanțat de UE în perioada 2007-2009). Maroc va ține seama, în ceea ce privește convergența în materie de reglementare, cu sprijinul UE, de legislația relevantă a UE în sectorul veterinar și fitosanitar.

6.5 Agricultură și pescuit

Agricultură

Modernizarea și consolidarea capacităților în sectorul agricol în cadrul liberalizării schimburilor comerciale și în concordanță cu perspectivele Planului Marocul Verde (PMV):

- Dezvoltarea agriculturii solidare (pilonul II al PMV), în special a agriculturii la scară mică în regiunile fragile și dificile. Tipurile de acțiuni prioritare care se înscriu în cadrul consolidării programelor de parteneriat propuse sunt:
  - dezvoltarea pomiculturii mediteraneene în zonele montane în vederea combaterii sărăciei;
  - dezvoltarea produselor tradiționale locale, vizând cu precădere produsele de interes pentru ambele părți;
  - ameliorarea contextului economic în sectorul agricol, în special în domeniul mecanizării, al comercializării, al serviciilor pentru micii agricultori, al inovării tehnologice, al cercetării pentru îmbunătățirea productivității și a calității etc.);
  - dezvoltarea unei producții de calitate, inclusiv în sectorul produselor ecologice;
  - cooperarea în domeniul indicațiilor geografice;
  - conservarea resurselor naturale și a biodiversității.
- Promovarea unei producții de calitate și consolidarea comerțului prin rețele de produse.
- Facilitarea, consolidarea și încurajarea dezvoltării de parteneriate între asociațiile profesionale ale producătorilor agricoli marocani și omologii lor europeni.
- Deschiderea de negocieri în vederea încheierii unui acord bilateral pentru protejarea indicațiilor geografice în termen de trei luni de la intrarea în vigoare a Acordului privind liberalizarea comerțului cu produse agricole, agroindustriale și pescărești.
- Acordarea de asistență Marocului astfel încât acesta să îndeplinească, pe termen scurt, condițiile necesare pentru a participa la proiectele-pilot de dezvoltare rurală (ENPARD) și pentru a permite, pe termen mediu, dezvoltarea multianuală a inițiativei ENPARD.

Reglementarea și standardizarea conformității nesanitare și elaborarea de coduri de bune practici pentru produsele agricole și pescărești

- Apropierea legislației privind standardizarea conformității nesanitare și elaborarea de coduri de bune practici pentru produsele agricole și pescărești, în vederea armonizării progresive cu cadrul juridic european.

- Consolidarea și sprijinirea instituțiilor responsabile de aspectele menționate mai sus pentru produsele agricole și pescărești (Organismul Autonom pentru Controlul și Coordonarea Exporturilor/EACCE, ONSSA și altele), în special prin schimbul de informații și prin integrarea acestora în structurile europene și internaționale.

- Adecvarea competențelor specialiștilor în ceea ce privește aplicarea reglementărilor și a standardelor de conformitate nesanitară.

Facilitarea comerțului prin înlăturarea barierelor netarifare pentru produsele agricole și pescărești

- Actualizarea legislației marocane privind etichetarea, compoziția, fabricarea, prezentarea și descrierea produselor agricole și pescărești.

- Apropierea de principiile generale existente în UE în ceea ce privește etichetarea produselor care conțin carne, grăsimi etc.

Îmbunătățirea aplicării apropierii normative a PMV în conformitate cu obiectivul de convergență

- Consolidarea capacităților în domeniul juridic și în ceea ce privește elaborarea politicii agricole sectoriale: prezentarea cadrelor normative europene interne și externe ale UE, în special a diferitelor mecanisme ale organizărilor comune ale piețelor produselor agricole și ale PAC

- Modernizarea în ceea ce privește monitorizarea strategică a produselor și a piețelor în vederea sprijinirii noii politici de modernizare a agriculturii

Pescuitul

Asigurarea punerii în aplicare a unui cadru de guvernanță în domeniul pescuitului, coerent cu conținutul și obiectivele Strategiei Halieutis și cu politica comună în domeniul pescuitului în ceea ce privește conservarea și exploatarea durabilă a resurselor halieutice și domeniile de interes comun

- Asigurarea durabilității resurselor (axa 1 a Planului Halieutis-PH):

  – consolidarea cercetării științifice;

  – extinderea sistemului de gestionare a pescăriilor printr-un sistem de capturi totale admisibile (TAC);

  – modernizarea flotei și adaptarea efortului de pescuit;

  – continuarea luptei împotriva pescuitului ilegal, nedeclarat și nereglementat (INN);

  – stimularea dezvoltării acvaculturii.

- Optimizarea producției (axa 2 din PH):

– modernizarea infrastructurilor portuare și a locurilor de debarcare destinate pescuitului;

– asigurarea gestionării eficace a zonelor portuare.

- Îmbunătățirea valorizării produselor pescărești, precum și a condițiilor de comercializare a acestora (axele 2 și 3 din PH):

  – facilitarea accesului profesioniștilor din sector la materii prime de calitate;

  – stimularea diversificării și orientării producției industriale către piețele cele mai promițătoare;

  – structurarea și dinamizarea pieței interne;

  – facilitarea comerțului cu produse pescărești pentru a contribui la crearea zonei de liber schimb.

- Integrarea aspectelor transversale:

  – guvernanța publică: consolidarea rolului consultativ al asociațiilor profesionale și încurajarea dialogului între diferitele segmente din sector;

  – cadrul juridic: consolidare, clarificare și actualizare;

  – control și monitorizare: consolidare la nivelul întregului lanț de produse;

  – calitate și igienă: punerea la dispoziție a mijloacelor și mecanismelor în măsură să permită trasabilitatea la nivelul întregului lanț de produse [legătură cu punctul 5.4];

  – resurse umane și ocuparea forței de muncă: crearea unui observator al ocupării forței de muncă în sectorul pescuitului (condiții de muncă, valorizarea femeilor care muncesc, măsuri de adaptare la mediul economic);

  – crearea de poli de competitivitate.

Convergență: pentru a realiza aceste obiective, Marocul va ține seama, cu sprijinul UE, de Regulamentul UE privind conservarea și exploatarea durabilă a resurselor halieutice în cadrul politicii comune în domeniul pescuitului [Regulamentul (CE) nr. 2371/2002 și actele conexe], precum și de dispozițiile specifice ale politicii comune în domeniul pescuitului în ceea ce privește aspectele de interes comun, și anume:

– integrarea dimensiunii de mediu;

– controlul, monitorizarea și supravegherea;

– sprijinirea cercetării.

Punerea în aplicare a Strategiei Halieutis în concordanță cu obiectivul de convergență în materie de reglementare, în special în ceea ce privește durabilitatea resurselor halieutice

- Continuarea adoptării și punerii în aplicare a unui nou cadru juridic adecvat, care să încorporeze în legislația națională normele europene privind combaterea pescuitului INN, în special Regulamentul (CE) nr. 1005/2008 din 29 septembrie 2008 de instituire a unui sistem comunitar pentru prevenirea, descurajarea și eliminarea pescuitului INN.

- Dezvoltarea capacităților de monitorizare și control ale activităților de pescuit și ale circulației legale a produselor pescărești de-a lungul lanțului de produse. Aceste capacități includ:

  – resursele umane formate în mod corespunzător pentru această nouă misiune;

  – mijloacele care să permită o gestionare electronică a datelor compatibilă cu standardele UE, dat fiind că UE este destinația principală a produselor pescărești ale Marocului;

  – monitorizarea prin satelit a poziției navelor de pescuit.

- Continuarea adoptării și punerii în aplicare a unui cadru juridic care să asigure conservarea mediului marin și prevenirea poluării acestui mediu.

- Dotarea Institutului Național de Cercetare în domeniul Pescuitului (INRH), responsabil pentru monitorizarea calității mediului marin, cu echipamentele de cercetare și de monitorizare corespunzătoare.

- Dezvoltarea activității de acvacultură și sprijinirea instituției care se ocupă de acvacultură (Agenția Națională pentru Dezvoltarea Acvaculturii) prin adoptarea unui cadru juridic care să ofere stimulente și să fie conform cu normele și standardele internaționale de protecție a mediului ca mijloc de încurajare a investițiilor în acest domeniu.

- Continuarea modernizării flotei de pescuit fără a crește capacitatea de pescuit.

- Asigurarea punerii în aplicare și a respectării depline a normelor adoptate în cadrul organizațiilor internaționale și regionale de gestionare a pescuitului, în special în cadrul Comisiei Internaționale pentru Conservarea Tonului din Oceanul Atlantic (ICCAT) și a Comisiei Generale penru Pescuit în Marea Mediterană (CGPM)

- Participarea la reglementarea efortului de pescuit, în funcție de nivelul de exploatare a resurselor.

- Încurajarea utilizării unor unelte selective de pescuit.

- Contribuirea la prevenirea poluării de către nave.

- Punerea în aplicare a normelor și cerințelor necesare în ceea ce privește formarea și sănătatea navigatorilor.

- Intensificarea activității de căutare și salvare a vieților omenești pe mare.

6.6 Libertatea de stabilire, dreptul societăților comerciale, contabilitatea și auditul

Stabilire

Facilitarea stabilirii și îmbunătățirea mediului de afaceri

- Promovarea unui mediu favorabil întreprinderilor, prin depunerea de eforturi în special în vederea reformării sistemului judiciar, a simplificării procedurilor și a reducerii birocrației.

- Introducerea de măsuri care să permită asigurarea creării de societăți „online”.

- Consolidarea Agenției Marocane pentru Dezvoltarea Investițiilor ca punct central pentru investițiile străine.

- Asigurarea unui dialog periodic cu reprezentanții investitorilor străini în vederea ameliorării condițiilor de stabilire.

- Consolidarea cooperării cu agențiile Euromed de promovare a investițiilor.

Convergență: pentru realizarea acestor obiective, Marocul va acorda o atenție deosebită:

– simplificării procedurilor administrative (asigurându-se că procedurile administrative legate de acces și de exercitarea activităților de servicii sunt transparente, proporționale, bazate pe criterii obiective, astfel încât să ofere previzibilitate și securitate juridică prestatorilor de servicii);

– acordării de asistență furnizorilor de servicii în derularea procedurilor administrative (prin consolidarea informațiilor disponibile sau prin instituirea de ghișee unice destinate furnizorilor de servicii);

– introducerii generalizate a sistemului de „e-reglementare” în toate centrele regionale pentru investiții (CRI) din Maroc.

Dreptul societăților comerciale

Armonizarea dreptului societăților comerciale pentru a proteja toate părțile și a facilita activitățile întreprinderilor

- Asigurarea unei mai bune protecții a acționarilor și a altor părți, în conformitate cu normele și practicile europene în domeniu.

- Finalizarea Codului de bună guvernanță pentru diferitele tipuri de întreprinderi și entități publice, în conformitate cu normele europene și internaționale și monitorizarea aplicării tuturor codurilor existente.

- Continuarea sprijinirii Institutului Marocan al Administratorilor (IMA) în vedere sensibilizării, comunicării și diseminării principiilor bunei guvernanțe corporative (prin reuniuni, forumuri de discuții, site-uri internet…) și în vederea desfășurării de activități de monitorizare strategică și de cercetare privind guvernanța corporativă (publicații, studii, observatorul guvernanței corporative).

- Finalizarea modernizării registrului comerțului și a sistemului de publicare în Monitorul oficial pentru informarea terților.

Convergență: pentru realizarea acestor obiective, Marocul va ține seama, cu scopul de a realiza convergența în materie de reglementare, cu sprijinul UE, de normele europene privind dreptul societăților comerciale.

Contabilitate și audit

Aplicarea normelor europene și internaționale de contabilitate și audit, în special în cazul societăților cotate la bursă

- Continuarea eforturilor de promovare a unei cariere de calitate în domeniul auditului.

- Continuarea măsurilor luate în vederea promovării adoptării și aplicării, în cazul societăților cotate la bursă, a normelor internaționale și europene de contabilitate și audit, în special a:

  – Celei de a patra Directive a Consiliului din 25 iulie 1978 în temeiul articolului 54 alineatul (3) litera (g) din tratat, privind conturile anuale ale anumitor forme de societăți comerciale (Directiva nr. 78/660/CEE);

  – Celei de a șaptea Directive a Consiliului din 13 iunie 1983 în temeiul articolului 54 alineatul (3) litera (g) din tratat, privind conturile consolidate (Directiva nr. 83/349/CEE);

  – Regulamentului (CE) nr. 1606/2002 al Parlamentului European și al Consiliului din 19 iulie 2002 privind aplicarea standardelor internaționale de contabilitate;

  – Directivei nr. 2006/43/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind auditul legal al conturilor anuale și al conturilor consolidate.

6.7 Servicii, servicii financiare și servicii poștale

Continuarea dezvoltării sectorului serviciilor în Maroc

- Apropierea legislației marocane de cea a UE în ceea ce privește normele de aplicare generale sau sectoriale, în vederea apropierii legislației marocane de cea a UE.

- Promovarea dezvoltării comerțului electronic.

- Consolidarea capacității de evaluare a comerțului cu servicii.

- Pe baza cadrului care trebuie prevăzut în Protocolul privind comerțul cu servicii și stabilirea, facilitarea discuțiilor privind recunoașterea reciprocă a calificărilor profesionale, în vederea favorizării mobilității în rândul furnizorilor de servicii.

Convergență: pentru realizarea acestor obiective, Marocul va ține seama de:

– Directiva 2000/31/CE privind comerțul electronic;

– Directiva 2006/123 privind serviciile în cadrul pieței interne (activitate privind ghișeele unice, sistematizarea principiilor de simplificare administrativă și a procedurilor administrative electronice legate de transpunerea Directivei 2006/123).

Servicii financiare

Continuarea reformei serviciilor financiare (bancare, de asigurări și de pe piața de capitaluri) în ceea ce privește reglementarea și supravegherea, printr-o apropiere de normele europene (sectorul financiar fiind identificat ca un sector prioritar pentru asigurarea convergenței)

- Continuarea punerii în aplicare a Acordului Basel II și a modificărilor la acesta (Basel III).

- Întreținerea unui sistem adecvat de garantare a depozitelor bancare.

- Continuarea consolidării unui cadru de reglementare prudențial aplicabil piețelor financiare care să se îndrepte spre convergența cu UE.

- Consolidarea în continuare a competențelor, a eficacității și a independenței autorităților de supraveghere a instituțiilor financiare, a piețelor financiare și a companiilor de asigurări, în conformitate cu standardele internaționale și dezvoltarea supravegherii macroprudențiale.

- Consolidarea cadrului instituțional și normativ în vederea dezvoltării piețelor asigurărilor și valorilor mobiliare.

- Consolidarea în continuare a eficacității și a credibilității supravegherii financiare în conformitate cu recomandările Fondului Monetar Internațional (FMI) în raportul Programului de evaluare a sectorului financiar (FSAP)

Convergență: pentru realizarea acestor obiective, Marocul va ține seama de acquis-ul UE (în urma unei analize a diferențelor și a unei evaluări a priorităților, pe baza unei analize costuri/beneficii a convergenței, precum și în funcție de diferitele mijloace necesare pentru a asigura această convergență; a se vedea anexa II).

Servicii poștale

Continuarea procesului de dezvoltare a sectorului poștal în Maroc

- Schimbul de experiență și de cunoștințe de specialitate în materie de norme sectoriale poștale, inclusiv în contextul convergenței cadrului normativ al Marocului cu cel al UE.

- Schimbul de experiență în vederea promovării calității serviciilor.

- Schimbul de experiență și expertiză în vederea consolidării capacității de evaluare a piețelor poștale și a oportunităților de creștere oferite de comerțul electronic.

- Stabilirea de reguli clare cu privire la autorizațiile acordate unui furnizor de servicii care își desfășoară activitatea într-un segment poștal deschis concurenței.

- Depunerea de eforturi pentru instituirea unor norme clare privind „serviciul universal”: furnizarea permanentă de servicii poștale de o calitate determinată, în orice punct al teritoriului unei părți, la prețuri rezonabile pentru toți utilizatorii, precizând modalitățile de finanțare a acestora.

- Asigurarea faptului că deciziile autorității de reglementare și procedurile de reglementare pe care le utilizează sunt imparțiale față de toți participanții pe piață și descurajarea tuturor practicilor anticoncurențiale din cadrul pieței poștale și de curierat.

- Depunerea de eforturi pentru instituirea, cât mai curând posibil, a unei autorități de reglementare și a unor norme distincte din punct de vedere juridic de ale oricărui furnizor de servicii poștale și de curierat și care nu țin de un astfel de furnizor.

Convergență: Directiva 97/67/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 decembrie 1997 privind normele comune pentru dezvoltarea pieței interne a serviciilor poștale ale Comunității și îmbunătățirea calității serviciului, astfel cum a fost modificată prin Directivele 2002/39/CE și 2008/06/CE.

6.8 Circulația capitalurilor și plățile curente

Progresul în direcția deschiderii progresive a contului de capital

- Continuarea deschiderii progresive a contului de capital.

- Schimbul de bune practici privind tranziția la o deschidere completă a contului de capital.

- Instituirea unui mecanism de monitorizare a circulației capitalurilor.

6.9 Achiziții publice

Îmbunătățirea transparenței și a eficacității procedurilor de atribuire a contractelor de achiziții publice și de concesiune

- Continuarea apropierii legislației marocane de normele europene pentru a asigura deschiderea, transparența, accesul egal la informații și concurența.

- Instituirea unui sistem eficace și independent de soluționare a diferendelor legate de procedura de atribuire a contractelor de achiziții.

- Continuarea modernizării procedurilor administrative, de gestionare și de monitorizare a executării contractelor publice și, în special, continuarea informatizării procedurilor.

- Standardizarea procedurilor de achiziții ale instituțiilor și ale întreprinderilor publice create special pentru a răspunde unor nevoi de interes general, fără caracter industrial sau comercial.

- Consolidarea sistemelor de achiziții ale operatorilor de rețele în sectoarele apei, energiei, transporturilor și serviciilor poștale.

- Asigurarea unei formări eficace a cumpărătorilor/ordonatorilor de credite ai instituțiilor publice și ai administrațiilor locale, precum și a funcționarilor însărcinați cu verificarea atribuirii și a executării contractelor.

Convergență:

- Pentru procedurile de achiziții publice și de concesiuni, Directivele 2004/17/CE și 2004/18/CE.

- Pentru îmbunătățirea eficacității procedurilor privind căile de atac în materie de atribuire a contractelor de achiziții publice și de concesiune, Directivele 89/665/CEE și 92/13/CEE, astfel cum au fost modificate prin Directiva 2007/66/CE.

6.10 Politica în domeniul concurenței

Instituirea unui cadru modern pentru politica în domeniul concurenței și consolidarea capacității autorităților de reglementare a concurenței în vederea punerii în aplicare a politicii în acest domeniu

- Reforma Legii nr. 6/99 în vederea consolidării cadrului instituțional existent în domeniul concurenței, conferind unei instituții unice (Consiliul Concurenței, un nou organism constituțional) toate competențele legate de punerea în aplicare a politicii de concurență, un statut care să îi asigure autonomia administrativă și competența de a se autosesiza care să îi permită să desfășoare investigații sub supraveghere judiciară, precum și competențe decizionale coercitive care să îi permită să emită avize obligatorii, nu doar consultative.

- Consolidarea capacității administrative pentru punerea în aplicare a dreptului concurenței și identificarea eventualelor măsuri de cooperare (tehnici de analiză a pieței, desfășurarea de investigații în domeniul concurenței, controale privind concentrările economice, soluționarea litigiilor).

- Coordonarea și cooperarea dintre autoritatea în materie de concurență și autoritățile de reglementare sectoriale, rezervând Consiliului Concurenței competența exclusivă în ceea ce privește lupta împotriva practicilor anticoncurențiale și controlul concentrărilor economice.

- Asigurarea formării de specialitate a judecătorilor care se ocupă de cauzele și căile de atac în materie de concurență.

- Promovarea punerii în aplicare treptate a legislației-cadru în vigoare în Maroc, în special a respectării principiilor nediscriminării, transparenței și echității procedurilor.

6.10.1 Ajutoare de stat

Stabilirea unei definiții comune privind ajutoarele de stat, exceptările și rolul ajutoarelor de stat în domeniul concurenței

- Actualizarea în mod regulat a rapoartelor.

- Concentrarea asupra îmbunătățirii definirii metodologiei de contabilizare a ajutoarelor de stat.

- Aprofundarea schimburilor de informații privind ajutoarele de stat și ajutoarele bugetare directe, precum și evaluarea impactului acestora asupra concurenței.

- Formularea unei definiții comune privind natura ajutoarelor și compatibilitatea acestora cu principiile concurenței.

6.11 Proprietatea intelectuală și industrială

Asigurarea unei apropieri treptate de nivelul de protecție al UE și consolidarea aplicării efective a acestor dispoziții, ținând seama de armonizarea legislațiilor naționale cu Acordul OMC privind protecția drepturilor de proprietate intelectuală (TRIPS)

Obiective specifice

- Apropierea legislației marocane de legislația UE[3];

  – identificarea diferențelor existente în domeniul drepturilor de proprietate industrială (brevete, desene, mărci);

  – elaborarea și adoptarea unei legislații care să integreze apropierile legislative, în special în domeniile brevetelor, desenelor, mărcilor [a se vedea cooperarea în curs cu Oficiul European de Brevete (OEB)];

  – analizarea diferențelor existente în domeniul drepturilor de autor și al drepturilor conexe, precum și elaborarea și adoptarea unei legislații care să integreze apropierile legislative necesare.

- Consolidarea capacităților administrative și judiciare:

  – consolidarea punerii în aplicare a drepturilor de proprietate intelectuală prin introducerea unor măsuri disuasive și de sancționare eficace (justiție, vamă);

  – urmărirea și consolidarea obiectivelor de dezvoltare ale Oficiului pentru proprietate industrială și comercială din Maroc (OMPIC) până în 2015;

  – identificarea nevoilor și organizarea de formări, analizarea și îmbunătățirea sistemelor IT și de colectare a informațiilor (OMPIC);

  – analizarea nevoilor și consolidarea capacității administrative a Biroului pentru drepturile de autor din Maroc (BMDA);

  – continuarea colaborării cu Oficiul European de Brevete (OEB) și cu Oficiul pentru Armonizare în cadrul Pieței Interne (mărci, desene și modele industriale) (OAPI);

- Coordonarea, cooperarea și sensibilizarea opiniei publice în ceea ce privește lupta împotriva contrafacerii și a pirateriei:

[3] Apropierea progresivă de Directiva 2004/48/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind respectarea drepturilor de proprietate intelectuală și de Regulamentul (CE) nr. 1383/2003 al Consiliului privind intervenția autorităților vamale.

– intensificarea eforturilor în vederea asigurării punerii în aplicare eficace a drepturilor de proprietate intelectuală, în special prin consolidarea urmăririi în justiție;

– continuarea și consolidarea mijloacelor de combatere pe teren a contrafacerii și a pirateriei, prin îmbunătățirea competențelor și a capacităților administrative ale vămilor și ale sistemului judiciar;

– analizarea și evaluarea impactului contrafacerii și al pirateriei asupra procesului de creație și de inovare la nivel național;

– sensibilizarea opiniei publice cu privire la importanța drepturilor de proprietate intelectuală pentru creșterea economică a țării;

– cooperarea cu sectorul privat și cu alte instituții competente și stabilirea unor acțiuni regulate de combatere a contrafacerii și a pirateriei [planul de acțiune al Comitetului național pentru proprietate industrială și lupta împotriva contrafacerii/CONPIAC), dialogul cu asociații etc.].

- Cooperare și negocieri:

  – încheierea negocierilor pentru un acord cu OEB în materie de validare;

  – continuarea și intensificarea cooperării cu organismele din statele membre și din țările terțe, precum și cu OMPIC;

  – cooperarea pentru punerea în aplicare a Acordului comercial de combatere a contrafacerii (ACTA) și pentru coordonarea luptei împotriva contrafacerii;

  – continuarea apropierii legislației marocane de normele europene, finalizarea aderării la convențiile menționate la articolul 39 din Acordul de asociere și punerea în aplicare a aspectelor legate de inovare, astfel cum sunt prevăzute în Carta euro-mediteraneeană pentru întreprinderi.

Convergență: pentru realizarea acestor obiective, Marocul va ține seama de acquis-ul UE; a se vedea anexa II.

6.12 Vamă

Continuarea consolidării capacității administrațiilor vamale și a armonizării legislației vamale cu normele internaționale și ale UE, precum și a punerii în aplicare a unor măsuri vamale care să faciliteze schimburile comerciale și să asigure în același timp securitatea lanțului logistic internațional

- Punerea în aplicare a procedurii pentru recunoașterea reciprocă a agenților economici autorizați (AEA):

  – analizarea procedurii privind AEA și a statutului acestora în Maroc;

  – dialogul mai strâns cu privire la sistemul AEA, pe baza analizării procedurii și a statutului AEA în Maroc, pentru recunoașterea reciprocă a AEA.

- Continuarea eforturilor pentru gestionarea în coordonare cu alți actori a aspectelor legate de frontiere (ghișeul unic).

- Încheierea Convenției regionale privind regulile de origine preferențiale paneuromediteraneene, urmată de punerea în aplicare a acesteia.

- Participarea și implicarea în amonte a Marocului în procesul de revizuire a regulilor de origine paneuromediteraneene cuprinse în Convenția regională.

- Reforma lanțului de control:

  – îmbunătățirea controalelor ex-ante prin organizarea de ateliere de lucru, prin programarea de vizite la unitățile operaționale pilot, prin accesul la informațiile profesionale și prin crearea de baze de date privind circulația mijloacelor de transport și a mărfurilor;

  – îmbunătățirea sistemului de verificare ex-post prin utilizarea celor mai bune practici și prin punerea la dispoziție de mijloace tehnice sub forma unor aplicații informatice specifice;

  – consolidarea utilizării de către administrațiile vamale marocane a evaluării riscurilor prin mijloace informatice și prin schimburi de date informatizate privind tranzacțiile comerciale (interconectarea vămilor la nivel internațional).

- Dezvoltarea parteneriatului între sectorul public și cel privat, în special în cadrul Observatorului pentru integritate, în vederea asigurării unui rol eficace al acestui organism pe baza principiilor Declarației de la Arusha a Organizației Mondiale a Vămilor (OMV).

- Aplicarea și adaptare permanentă a nomenclaturii combinate.

- Participarea efectivă a Marocului la programul „Vamă 2013” al UE și la orice program viitor în domeniul vamal deschis țărilor terțe.

6.13 Politica privind întreprinderile

Marocul se angajează să pună în aplicare Carta euro-mediteraneeană pentru întreprinderi, care a devenit un document comun de referință pentru țările mediteraneene, inclusiv pentru Maroc, și care urmărește să îmbunătățească climatul de investiții, să stimuleze spiritul antreprenorial și să promoveze investițiile și accesul pe piață în regiunea euro-mediteraneeană.

Îmbunătățirea climatului și a condițiilor pentru dezvoltarea unor întreprinderi competitive și pentru promovarea investițiilor

- Îmbunătățirea mediului de afaceri și continuarea punerii în aplicare a Cartei euro-mediteraneene pentru întreprinderi, ținând seama de concluziile evaluării comune efectuate în 2008 pe baza a 77 de indicatori referitori la cele zece domenii de acțiune prevăzute în cartă[4]. Concentrarea eforturilor în special pe realizarea de progrese în următoarele domenii:

[4] Proceduri simple pentru întreprinderi, educația și formarea în spiritul antreprenorial, îmbunătățirea competențelor, facilitarea accesului la o finanțare și o impozitare favorabile investițiilor, îmbunătățirea

– reforma reglementărilor şi simplificarea administrativă;

– accesul la finanțare;

– politica în domeniul inovației;

– capitalul uman (educarea în spiritul antreprenorial şi îmbunătățirea competențelor).

- Încurajarea coordonării interministeriale şi între toți actorii din sectorul public şi privat interesați de dezvoltarea întreprinderilor şi de promovarea inovării.

- Încurajarea activităților desfăşurate de Comitetul național pentru mediul de afaceri (CNEA), care, în cadrul unor parteneriat public - privat, a contribuit la accelerarea identificării şi a punerii în aplicare a reformelor legate de mediul de afaceri, în special în ceea ce priveşte simplificarea şi sporirea transparenței procedurilor administrative, modernizarea cadrului juridic aferent şi îmbunătățirea soluționării litigiilor comerciale.

- Instituirea unor comitete regionale pentru mediul de afaceri.

- Evaluarea în comun a progresele înregistrate în întreaga țară şi a beneficiilor pe care acestea le-au adus întreprinderilor, prin implicarea în acțiuni regionale de evaluare şi de analiză comparativă a progreselor pe baza unor indicatori comuni.

- Revizuirea Cartei euro-mediteraneene pentru întreprinderi, astfel încât să se ia în considerare, în mai mare măsură, nevoile întreprinderilor mici şi mijlocii (IMM-uri), inspirându-se din „Small Business Act" pentru Europa. Acordarea unei atenții deosebite egalității de gen, responsabilității sociale a întreprinderilor şi protecției mediului.

- Îmbunătățirea condițiilor de primire a investitorilor şi ancorarea la nivel local a investițiilor.

- Dezvoltarea infrastructurilor industriale, comerciale şi tehnologice, în special a zonelor de inovare, şi promovarea creării de clustere.

- Instituirea unui cadru favorabil dezvoltării cercetării şi inovării;

- Îmbunătățirea accesului la terenuri industriale, prin facilitarea transferului de bunuri imobile şi a obținerii autorizației de construcție.

- Mobilizarea întreprinderilor locale în jurul investițiilor străine în vederea stimulării inovării şi a dezvoltării economice interne.

- Încurajarea instituirii Centrului pentru inovare din Maroc (CMI) şi a activităților acestuia.

---

accesului la piețe, inovare, asociații profesionale puternice, sisteme şi servicii de calitatea pentru sprijinirea întreprinderilor, rețele şi parteneriate euro-mediteraneene, informații clare şi specifice pentru întreprinderi.

- Stabilirea unui statut pentru întreprinderile inovatoare nou-create și pentru autoîntreprinzători.

- Consolidarea sprijinului acordat microîntreprinderilor în cadrul unei strategii naționale care vizează în mod specific acest tip de întreprinderi.

- Îmbunătățirea căilor de atac pentru întreprinderi (inclusiv pentru IMM-uri) prin dezvoltarea unor metode alternative de soluționare a conflictelor (mediere și arbitraj).

- Îmbunătățirea calității hotărârilor pronunțate de instanțele comerciale și a duratei procedurilor judiciare.

- Consolidarea cooperării cu partenerii mediteraneeni în ceea ce privește pirateria și contrafacerea, în special prin schimbul de informații și de experiență în acest domeniu.

- Instituirea și aplicarea de către Agenția Națională pentru Promovarea Întreprinderilor Mici si Mijlocii (ANPME) a Observatorului marocan al IMM-urilor ca instrument de cunoaștere, de analiză și de monitorizare a structurii întreprinderilor.

6.14 Cooperare industrială

Creșterea atractivității capitalului pentru cercetare

- Favorizarea transferului tehnologic și a parteneriatului industrial.

- Constituirea unor zone pentru activități de *spin-off* și incubatoare de afaceri, cu oferirea de sprijin pentru cercetare și pentru dezvoltare în sectoarele de creștere din Maroc.

- Favorizarea programelor de înfrățire și de parteneriat cu clusterele europene.

- Consolidarea schimbului de experiență și de bune practici în domeniul cercetării, dezvoltării și inovării industriale, în special în ceea ce privește aspectele legate de crearea de clustere, de platforme tehnologice sau de parcuri tehnologice, cum ar fi zonele de inovare.

- Dezvoltarea de acțiuni de parteneriat pentru sprijinirea creării și dezvoltării de activități industriale legate de energiile regenerabile, și aceasta în cadrul strategiei energetice naționale în domeniu.

Continuarea dialogului cu privire la viitorul sectorului textil/de confecții

- Continuarea intensificării schimbului de bune practici între administrațiile naționale, asociațiile industriale, întreprinderi, centrele de cercetare și ceilalți parteneri sociali din sectorul produselor textile și al confecțiilor în regiunea euro-mediteraneană.

- Aprofundarea discuțiilor referitoare nu numai la provocările cu care se confruntă sectorul produselor textile și al confecțiilor, ci și la orientările viitoare posibile și la acțiuni concrete menite să aducă inovații în acest sector și să sporească competitivitatea industrială a produselor textile și a confecțiilor în regiunea euro-mediteraneeană.

Promovarea dialogului privind sectoarele industriale

- Consolidarea schimbului de bune practici și a discuțiilor purtate de diverși parteneri naționali implicați în sector, axate nu numai pe provocările cu care se confruntă sectoarele industriale, ci și pe orientările viitoare posibile și pe acțiunile concrete menite să inoveze structura sectoarelor industriale naționale și să dezvolte competitivitatea industrială a Marocului.

- Intensificarea dialogului în mai multe sectoare și/sau domenii vizate de politica industrială, cum ar fi politica în domeniile IMM-urilor, turismului, spațiului, materiilor prime, standardizării și acordurilor privind evaluarea conformității și acceptarea (ACAA).

Promovarea dezvoltării durabile a întreprinderilor

- Favorizarea transferului de tehnologie, de bune practici de management și de raționalizare, precum și a schimbului de expertiză în materie de dezvoltare durabilă, în vederea sprijinirii întreprinderilor marocane în eforturile lor de dezvoltare

Punerea în aplicare a programelor de lucru regionale privind cooperarea industrială euro-mediteraneeană, a căror monitorizare este asigurată cu participarea Marocului

- Participarea la acțiunile de cooperare industrială euro-mediteraneene la nivel regional.

6.15 Protecția consumatorilor

- Continuarea apropierii legislației marocane de acquis-ul UE și finalizarea cadrului legislativ național în domeniul protecției consumatorilor.

- Îmbunătățirea capacităților administrative pentru aplicarea efectivă și practică a politicii de protecție a consumatorilor, în special a capacităților Consiliului superior pentru consum și al Centrului marocan pentru consum.

- Continuarea promovării de către Maroc a asociațiilor marocane independente de protecție a consumatorilor și crearea unui fond consacrat finanțării proiectelor propuse de asociațiile de consumatori din Maroc.

- Instituirea Centrului marocan pentru consum.

6.16 Lucrători și coordonarea sistemelor de securitate socială

Punerea în aplicare integrală a angajamentelor asumate în temeiul dispozițiilor Acordului de asociere privind lucrătorii și coordonarea sistemelor de securitate socială

- Punerea în aplicare, în conformitate cu legislația în vigoare, a coordonării sistemelor de securitate socială.

- Asigurarea aplicării pe deplin a clauzei privind egalitatea de tratament în ceea ce privește condițiile de muncă, remunerarea și concedierea, atât în cazul lucrătorilor marocani, cât și al resortisanților UE care lucrează în mod legal.

- Asigurarea aplicării pe deplin a clauzei privind nediscriminarea în domeniul securității sociale pentru lucrători și membrii de familie ai acestora.

6.17 Statistici

Finalizarea armonizării normelor marocane cu normele europene și internaționale

- Adoptarea și punerea în aplicare a proiectelor de lege privind statisticile și continuarea punerii în aplicare a Planului de acțiune 2013-2017.

- Continuarea eforturilor de armonizare a datelor și a metodelor statistice pentru asigurarea compatibilității statisticilor cu cele mai bune practici europene.

- Continuarea îmbunătățirii și a dezvoltării cantitative și calitative a sistemului statistic național.

- Instituirea unui Observator al comerțului și al noilor tehnologii, precum și al unui Observator al inovării.

- Cooperarea dintre Oficiul marocan pentru schimbul valutar și instituțiile europene responsabile de elaborarea statisticilor privind balanța de plăți.

7. TRANSPORTURI, ENERGIE, MEDIU, SOCIETATEA INFORMAȚIONALA, CERCETARE ȘI DEZVOLTARE

7.1 Transporturi și infrastructuri

7.1.1 Dezvoltarea rețelei de infrastructuri (drumuri, autostrăzi, aeroporturi, porturi și conectarea la rețelele transeuropene)

Punerea în aplicare a politicii naționale privind transporturile și infrastructura prin instituirea unui sistem de transport de calitate, performant, competitiv și durabil, pe baza următoarelor principii

- Consolidarea și accentuarea politicii de dezvoltare și de întreținere a infrastructurilor de transport și a conectării acestora la rețelele regionale, în special la rețeaua transeuropeană de transport (TEN-T), precum și încurajarea participării sectorului privat la activitățile din domeniu.

- Dezvoltarea competitivității logistice a economiei marocane, în special prin înființarea unor zone de logistică, prin dezvoltarea actorilor și a resurselor umane din domeniu, precum și prin optimizarea fluxului de mărfuri.

- Promovarea mobilității și a transportului durabil prin dezvoltarea unor sisteme de transport performante, care să asigure conservarea mediului și securitatea mărfurilor și a persoanelor.

- Promovarea apropierii cadrului de reglementare și legislativ de normele europene și internaționale în sectorul transporturilor.

- Dezvoltarea unui cadru național pentru elaborarea și monitorizarea planurilor de dezvoltare urbană durabilă pentru utilizatori și pentru mărfuri în principalele orașe.

Dimensiunea regională

- Continuarea participării la exercițiul de planificare a infrastructurilor de transport în regiunea mediteraneeană, în special în ceea ce privește viitoarea rețea transmediteraneeană de transport și definirea mijloacelor de punere în aplicare a acesteia, precum și la îmbunătățirea conexiunilor cu rețeaua transeuropeană de transport.

- Continuarea participării la dezvoltarea sistemelor de augmentare cu ajutorul sateliților, a sistemelor globale de navigație și a aplicațiilor bazate pe această tehnologie în regiunea mediteraneeană, precum și a participării la noul proiect regional Euromed GNSS II în domeniul navigației prin satelit

- Luarea măsurilor necesare de facilitare, în conformitate cu Planul regional de acțiune în domeniul transporturilor pentru Mediterana (PART), în vederea îmbunătățirii funcționării rețelei de transport pentru a spori fluiditatea fluxurilor de transport dintre Maroc, partenerii regionali și UE.

7.1.2 Transporturi rutiere și siguranța rutieră

Punerea în aplicare a măsurilor și a reformelor reținute în sectorul transporturilor rutiere și al siguranței rutiere

- Analizarea posibilității de a permite Marocului să participe la Acordul „Interbus”, în vederea armonizării practicilor și a normelor care reglementează transporturile rutiere internaționale de pasageri cu standardele europene și a asigurării promovării acestora în relațiile dintre Maroc și țările UE.

- Dezvoltarea unui sistem intermodal integrat de transport în comun.

- Promovarea normelor europene și internaționale în materie de siguranță rutieră.

- Punerea în aplicare a unui regim de certificate aplicabil atât transportului de pasageri, cât și transportului de mărfuri, pentru a asigura tratamentul egal în sectorul mărfurilor și a stimula transportul public de călători.

- Consolidarea capacității organismelor de aplicare a normelor în domeniul dreptului social și a cerințelor tehnice, în conformitate cu normele prevăzute în convențiile internaționale și ale UE în domeniul transportului de mărfuri periculoase, al implementării sistemelor de transport inteligente și al timpului de condus și de odihnă.

7.1.3 Transport feroviar

Punerea în aplicare a măsurilor și a reformelor reținute în sectorul transportului feroviar

- Promovarea interoperabilității rețelelor de cale ferată din Maroc și din Europa.

- Cooperarea în vederea punerii în aplicare a sistemului european de supraveghere a traficului feroviar (ERTMS) pentru a ajunge la nivelul standardelor internaționale în domeniu și a spori siguranța traficului feroviar.

Dimensiunea regională

- Analizarea avantajelor cooperării regionale în vederea promovării eficacității, a siguranței și a interoperabilității serviciilor de transport terestru (rutier, feroviar și urban).

- Continuarea exercițiului de apropiere a cadrului de reglementare și legislativ de normele europene și internaționale, într-un context regional.

7.1.4 Transport aerian

Punerea în aplicare a măsurilor și a reformelor reținute în sectorul aviației

- Continuarea punerii în aplicare a politicii naționale în vigoare în domeniul aviației și modernizarea reglementărilor din sectorul aviației prin adoptarea proiectului de lege privind Codul aviației civile.

- Asigurarea punerii în aplicare a tuturor componentelor Acordului euro-mediteraneean privind serviciile aeriene din 2006, în special pentru a asigura procesul de convergență a reglementărilor prevăzut în acest acord.

- Cooperarea strânsă în domeniul securității aeronautice, în special prin punerea în aplicare a unui program de dezvoltare a echipamentelor de siguranță, care să vizeze creșterea acoperirii radar și îmbunătățirea funcționării sistemului de automatizare a controlului traficului aerian.

- Analizarea, în contextul procesului de convergență a reglementărilor prevăzut de Acordul euro-mediteraneean privind serviciile aeriene din 2006, a posibilității ca Marocul să participe la cerul unic european. În acest sens, va fi examinată posibilitatea implicării rapide a Marocului în Comitetul pentru cerul unic.

- Continuarea cooperării privind gestionarea traficului aerian

- Continuarea participării progresive a Marocului la Programul UE de evaluare a siguranței aeronavelor străine (SAFA), ca urmare a acordului de lucru semnat cu Agenția Europeană de Siguranță a Aviației (AESA) la 23 martie 2011.

- Începerea colaborării cu UE în vederea găsirii unor modalități de facilitare a accesului la echipamentele de îndepărtare a aeronavelor care au rămas în mod accidental imobilizate în aeroporturile internaționale din Maroc.

- Începerea colaborării cu UE pentru identificarea unui proces care să permită respectarea normelor internaționale și/sau europene de către personalul de salvare și de stingere a incendiilor în aeronave (personalul SLIA), în special în ceea ce privește alegerea și achiziționarea echipamentelor de salvare și de stingere a incendiilor, precum și formarea, calificările și/sau atestarea acestui personal.

Dimensiunea regională

- Continuarea exercițiului de apropiere a cadrului de reglementare și legislativ de normele europene și internaționale, într-un context regional.

- Continuarea cooperării cu UE și cu partenerii mediteraneeni în cadrul participării la proiectul regional EuroMed în domeniul aviației („EuroMed Aviation”).

- Continuarea cooperării și a asistenței oferite în domeniul securității prin intermediul celulei de securitate aeronautică pentru țările mediteraneene (MASC) în cadrul AESA.

7.1.5 Transport maritim

Punerea în aplicare a măsurilor și a reformelor reținute în sectorul maritim

- Aprofundarea cooperării cu UE în vederea alinierii politicii marocane în materie de siguranță maritimă la politica UE în domeniu.

- Instituirea unui dialog privind dezvoltarea infrastructurii portuare, îmbunătățirea serviciilor portuare, armonizarea procedurilor portuare, gestionarea și amenajarea spațiului maritim, siguranța și securitatea maritime și portuare, precum și îmbunătățirea serviciilor de transport maritim între UE și Maroc, în special a autostrăzilor mării.

- Aplicarea unor măsuri de siguranță maritimă eficace prin implementarea efectivă a controlului statului de port și de pavilion și consolidarea capacității structurilor instituționale din administrația maritimă pentru a-i permite acesteia să își asume responsabilitățile în domeniul siguranței, al securității și al prevenirii și controlului poluării maritime.

- Punerea în aplicare a convențiilor internaționale ale Organizației Maritime Internaționale (OMI), precum și a rezoluțiilor adoptate de Comitetul pentru protecția mediului marin.

- Asigurarea, în cazul porturilor identificate drept porturi ale autostrăzilor mării, a unor proceduri administrative rapide, eficace și necostisitoare (proceduri și coordonarea administrativă a inspecțiilor), precum și a unor servicii de înaltă calitate (infrastructuri portuare, servicii portuare, servicii maritime și intermodale).

- Relansarea dialogului cu Comisia în vederea definirii unui plan de cooperare, în special în ceea ce privește consolidarea capacităților, prevenirea și combaterea poluării în Mediterana, având în vedere participarea Marocului în cadrul Agenției Europene pentru Siguranța Maritimă (EMSA).

Dimensiunea regională

- Continuarea participării la cooperarea regională privind politica maritimă, porturile și transportul maritim pe distanță scurtă.

- Continuarea cooperării cu UE și cu partenerii mediteraneeni în cadrul Organizației Maritime Internaționale și a participării la proiectele regionale Euromed în domeniul securității și siguranței maritime (SAFEMED) și al autostrăzilor mării (MEDAMOS).

7.1.6 Lanțul de aprovizionare

Punerea în aplicare a măsurilor și a reformelor reținute în sectorul logistic

- Continuarea punerii în aplicare a noii strategii naționale pentru dezvoltarea competitivității logistice în Maroc.

- Stabilirea unui dialog privind lanțul de aprovizionare în vederea implicării Marocului în acțiunile inițiate de UE în 2007 pentru îmbunătățirea lanțului de aprovizionare și a securității acestuia.

7.1.7 Profesiile din domeniul transporturilor

- Începerea colaborării cu UE în vederea asigurării unei recunoașteri reciproce a licențelor profesionale pentru meseriile din sectorul transporturilor, în special pentru personalul navigant din domeniul transportului maritim și aerian.

Convergență: pentru realizarea acestor obiective, Marocul va ține seama, în scopul realizării convergenței în materie de reglementare, cu sprijinul UE, de normele europene în domeniile transportului rutier, feroviar, aerian și maritim, precum și în sectorul portuar.

7.2 Energie

Consolidarea dialogului și a convergenței politicilor energetice și a cadrelor instituționale și legislative pentru o integrare treptată a pieței energiei din Maroc cu piața energiei din UE, ținând seama, mai ales, de aspectele legate de mediu.

- Punerea în aplicare a unor strategii energetice care să conveargă către strategiile UE și să se bazeze pe obiective precum securitatea aprovizionării, competitivitatea și energia durabilă.

- Continuarea elaborării și a punerii în aplicare a unor strategii de dezvoltare cu emisii reduse de CO2.

- Punerea în aplicare a strategiei energetice marocane pe termen mediu și lung (2020/2030) și a planului național de acțiuni prioritare.

- Consolidarea dialogului prind energia care se desfășoară în cadrul Acordului de asociere.

- Elaborarea și punerea în aplicare a unei viziuni pentru 2020 în vederea consolidării instituțiilor, în special a Ministerului Energiei și Minelor, inclusiv în ceea ce privește acțiunile întreprinse la nivel regional.

- Consolidarea sistemului de monitorizare și supraveghere strategică pentru îmbunătățirea previzionării și a planificării energetice, inclusiv a statisticilor în domeniul energiei, în special prin schimburi de informații și de expertiză și prin consolidarea competențelor în vederea alinierii la standardele europene.

- Schimbul de expertiză și de experiență pentru aprofundarea și accelerarea convergenței politicilor cu acquis-ul UE, în special în domeniul gazului și al electricității, precum și a practicilor și a cadrelor legislative, instituționale, organizaționale, tehnice și de reglementare în sectorul energetic.

- Diversificarea surselor de energie:

  – cooperarea în vederea punerii în aplicare a condițiilor necesare pentru dezvoltarea utilizării gazelor naturale: cadrul legislativ și normativ, măsurile tehnice și de sprijin;

  – cooperarea în vederea dezvoltării unor surse de energie alternative: cercetarea și dezvoltarea tehnologică în domeniul șisturilor bituminoase și al gazelor de șist.

- Stabilirea cadrului național de reglementare a energiei, în special pentru energia electrică și gazele naturale, vizând convergența treptată cu directivele UE privind energia electrică și gazele. În acest sens, adoptarea codurilor privind energia electrică și gazele, precum și a normelor de aplicare a acestora.

- Continuarea reformelor în sectoarele energiei electrice și gazelor în vederea îmbunătățirii performanței acestora și a liberalizării lor progresive, în conformitate cu acquis-ul UE.

Consolidarea cooperării regionale în domeniul energiei

- Consolidarea rolului Marocului în cooperarea regională în domeniul energetic, în special în vederea realizării Planului solar pentru Mediterana, în paralel cu punerea în aplicare a Planului de acțiuni prioritare pentru 2008-2013 în cadrul Parteneriatului euro-mediteraneean privind energia și în conformitate cu obiectivele stabilite de Uniunea pentru Mediterana.

- Continuarea cooperării în cadrul inițiativelor și al proiectelor regionale.

- Consolidarea și dezvoltarea interconexiunilor și a infrastructurii de tranzit din Maroc în vederea stabilirii de legături între rețelele electrice și de gaze din sudul și nordul Mediteranei.

- Integrarea treptată a piețelor energiei electrice din Maroc, Algeria și Tunisia.

- Consolidarea capacităților marocane de stocare la nivel regional a produselor energetice.

- Facilitarea finanțării infrastructurilor energetice: apropierea progresivă a sistemului marocan de practicile UE, în special în ceea ce privește stocarea produselor energetice.

Cooperarea în materie de securitate nucleară

- Cooperarea în vederea creării condițiilor necesare pentru eventuala dezvoltare a unui program de generare a energiei nucleare în scopuri civile: schimbul de informații și de experiență, dispoziții privind securitatea nucleară și protecția împotriva radiațiilor.

- Schimbul de expertiză și de experiență în vederea stabilirii unui cadru de reglementare care să se apropie mai mult de normele și practicile UE, în special în vederea asigurării celui mai înalt nivel de securitate nucleară și a unui nivel adecvat de protecție împotriva radiațiilor ionizante.

- Cooperarea în vederea instituirii în Maroc a unei agenții naționale independente pentru controlul securității nucleare și protecția împotriva radiațiilor.

Promovarea eficienței energetice

- Continuarea acțiunilor de sporire a eficienței energetice desfășurate în cadrul Programului național de acțiuni prioritare, în special în sectoarele industriei, locuințelor, clădirilor publice, transporturilor și turismului.

- Consolidarea cadrului instituțional și organizațional, în special a Agenției pentru dezvoltarea energiilor regenerabile și a eficienței energetice.

- Punerea în aplicare a unor măsuri de reglementare convergente cu normele UE și a stimulentelor necesare, precum și a unor mecanisme inovatoare de finanțare [investitori terți, piața titlurilor emise de societăți (CDM) etc.] și a unor acțiuni de educare, sensibilizare și comunicare.

- Participarea la Programul „Energie inteligentă” al UE.

Dezvoltarea utilizării surselor de energie regenerabile

- Realizarea obiectivelor naționale de dezvoltare a energiilor regenerabile și punerea în aplicare a Planului solar marocan și a Planului marocan privind energia eoliană.

- Continuarea acțiunilor de dezvoltare a energiilor regenerabile atât pe scară largă, cât și la scară redusă (încălzirea solară a apei, panouri fotovoltaice conectate sau nu la rețea, biomasă etc.) și exportul de energie electrică ecologică, precum și acordarea de stimulente și mecanisme inovatoare de finanțare.

- Consolidarea cadrului instituțional și organizațional, elaborarea și punerea în aplicare a planurilor de acțiune în aceste domenii, urmărind convergența cu normele UE.

- Dezvoltarea potențialului național în materie de biomasă.

- Cooperarea în domeniile cercetării, dezvoltării și inovării pentru favorizarea dezvoltării durabile.

- Instituirea de centre și institute de cercetare și dezvoltare care să desfășoare activități de dezvoltare a unor tehnologii energetice durabile și activități de cercetare în domeniul eficienței energetice și al surselor de energie regenerabile: definirea temelor de cercetare; crearea de unități de cercetare; consolidarea competențelor.

- Îmbunătățirea programelor de învățământ ale institutelor de formare din cadrul Ministerului energiei, în domeniile menționate mai sus.

- Crearea unor platforme de excelență și a unor parcuri tehnologice la care să participe întreprinderile inovatoare, centrele de cercetare și organismele de formare, în special în domeniile energiei regenerabile, eficienței energetice și desalinizării apei de mare prin utilizarea energiei solare.

- Dezvoltarea la scară națională a unor tehnologii și materiale care promovează eficiența energetică și energiile regenerabile, inclusiv prin crearea unor zone industriale și prin punerea în aplicare a unor programe de cercetare și dezvoltare.

Consolidarea securității și a controlului instalațiilor energetice

- Consolidarea securității și a siguranței instalațiilor și a echipamentelor energetice, precum și a sistemului de control tehnic și de prevenire a riscurilor în aceste instalații.

- Schimburi de experiență și de expertiză în vederea consolidării laboratorului energetic din cadrul Ministerului Energiei, în special în ceea ce privește controlarea calității hidrocarburilor.

- Schimburi de experiență și de expertiză în ceea ce privește certificarea laboratorului energetic din cadrul Ministerului Energiei.

- Cooperarea pentru elaborarea unei strategii de prevenire și control al riscurilor în sectoarele energiei și minelor, precum și în ceea ce privește explozibilii și echipamentele sub presiune.

7.3 Mine

Consolidarea cooperării și a parteneriatului pentru dezvoltarea sectorului minier

- Consolidarea capacităților în ceea ce privește reglementările miniere, dezvoltarea extracției la scară redusă, explorarea și exploatarea minieră, gestionarea patrimoniului minier și geologic, dezvoltarea infrastructurii geologice și a sistemelor de informare geografică.

- Protecția mediului, reabilitarea exploatărilor miniere și reconversia zonelor miniere după închiderea minelor.

- Instituirea și dezvoltarea sistemului de informații privind patrimoniul minier și petrolier și privind statisticile în sectorul minier.

- Organizarea și valorizarea sectorului specimenelor mineralogice și al fosilelor.

7.4 Mediu și apă

Promovarea bunei guvernanțe în materie de mediu, inclusiv o mai mare convergență cu legislația și politicile UE

Consolidarea structurilor administrative și planificarea strategică

- Consolidarea și finalizarea creării instituțiilor marocane cu activități legate de protecția mediului, controlul poluării și gestionarea apei la nivel central, regional și local, precum și consolidarea coordonării și consultării între diferiți actori.

- Consolidarea capacității de planificare strategică, inclusiv a strategiilor financiare, pe baza experienței UE.

- Crearea unor grupuri de inspectori care să verifice respectarea cadrului legislativ în domeniul mediului din Maroc și asigurarea caracterului operațional al acestor grupuri.

- Aplicarea instrumentelor de piață (cum ar fi taxele de mediu) și punerea în aplicare a principiului „poluatorul plătește", precum și crearea unui sistem de răspundere pentru mediul înconjurător.

Evaluările de mediu

- Consolidarea sistemului de evaluare a impactului asupra mediului, inclusiv în cadrul comitetelor naționale și regionale care desfășoară studii de impact și al comisiilor de anchetă publică, prin alinierea acestui sistem la legislația UE.

- Consolidarea sistemului de evaluare strategică de mediu a planurilor și a programelor.

Sprijin pentru actorii societății civile și participarea publicului

- Sprijinirea actorilor societății civile și consolidarea participării publicului în domeniul mediului, pe baza experienței și a bunelor practici ale UE.

Disponibilitatea și accesul la informații

- Consolidarea sistemului de colectare și prelucrare a informațiilor privind mediul în Maroc, pe baza experienței și a bunelor practici ale UE.

- Îmbunătățirea accesului publicului la informațiile de mediu și asigurarea aplicării efective a legii privind dreptul de acces al publicului la informațiile de mediu și de participare la luarea deciziilor în domeniul mediului.

Comunicarea și diseminarea informațiilor

- Dezvoltarea și punerea în aplicare a unor strategii de comunicare cu privire la mediu.

- Formularea și publicarea de rapoarte periodice privind starea mediului la nivel național sau regional.

Promovarea sectoarelor mediului, precum și apropierea și convergența acestora cu legislația și politicile UE în domeniu

Calitatea aerului

- Promovarea unei gestionări mai bune a calității aerului (valori-limită, praguri de alertă, stabilirea și clasificarea zonelor și a aglomerărilor, crearea unui sistem de monitorizare și de evaluare a calității aerului) pentru a îmbunătăți sănătatea publică și calitatea mediului, pe baza legislației-cadru a UE în domeniu.

- Dezvoltarea și punerea în aplicare a unor planuri de acțiune pentru combaterea poluării atmosferice, inclusiv a poluării transfrontaliere.

Protecția mediului marin

- Promovarea protecției mediului marin, inclusiv a conservării ecosistemelor marine.

- Adoptarea de legislație în domeniul gestionării integrate a zonelor de coastă.

Gestionarea deșeurilor

- Punerea în aplicare a strategiei naționale de gestionare a deșeurilor.

- Promovarea creării unei rețele integrate de instalații de tratare a deșeurilor, care să includă centre de tratare a deșeurilor industriale.

- Instituirea unui sistem de autorizare și de înregistrare a instalațiilor de tratare a deșeurilor, precum și a unui sistem de inspecție și control al acestor instalații, pe baza principiilor legislației UE, și profesionalizarea sectorului informal.

Protejarea naturii

- Continuarea creării unui sistem de zone protejate, pe baza principiilor și a bunelor practici ale UE.

- Continuarea punerii în aplicare a strategiei privind protecția și refacerea ecosistemelor forestiere, limitarea despăduririlor și continuarea operațiunilor de reîmpădurire, în conformitate cu Planul general de reîmpădurire. Continuarea activităților în curs pentru instituirea sistemului de certificare forestieră (Forest Stewardship Council/SFC).

- În ceea ce privește biodiversitatea, îmbunătățirea cunoștințelor științifice cu privire la biodiversitatea națională (specii, ecosisteme, probleme de taxonomie).

- Reabilitarea ecosistemelor degradate și adoptarea de măsuri pentru favorizarea recuperării speciilor pe cale de dispariție, în colaborare cu populația locală.

- Punerea în aplicare a legislației naționale în domeniul comerțului cu specii sălbatice în vederea respectării obligațiilor impuse de Convenția privind comerțul internațional cu specii ale faunei și florei sălbatice pe cale de dispariție.

Poluarea și riscurile industriale

- Instituirea unui sistem integrat de prevenire și reducere a poluării generate de marile instalații industriale, pe baza normelor și a bunelor practici europene.

- Instituirea unui sistem de gestionare a riscurilor legate de accidente majore care implică substanțe periculoase, pe baza normelor și a bunelor practici europene.

Produse chimice

- Adoptarea de norme privind înregistrarea, evaluarea și autorizarea produselor chimice, pe baza legislației și a bunelor practici ale UE.

- Adoptarea unei strategii pentru înlocuirea treptată a celor mai periculoase substanțe chimice pentru protejarea sănătății umane și a mediului.

Deșertificarea, inclusiv măsurile de protecție a solului

- Punerea în aplicare a unor acțiuni în cadrul planului pentru combaterea deșertificării și protecția solului.

Capacitatea de acordare a autorizațiilor, de monitorizare și de inspecție

- Consolidarea capacității administrative a autorităților marocane responsabile de protecția mediului și de administrarea apelor în ceea ce privește acordarea de autorizații, monitorizarea și inspecția.

Integrarea aspectelor legate de mediu

- Promovarea integrării în continuare a aspectelor de mediu în alte sectoare, cum ar fi sectoarele apei, pădurilor, agriculturii, educației, energiei, transporturilor, pescuitului, industriei și cercetării.

Consolidarea cooperării regionale și internaționale în materie de mediu

Cooperarea internațională

- Consolidarea punerii în aplicare a convențiilor și a protocoalelor în materie de mediu la care participă Marocul și realizarea de progrese în ceea ce privește ratificarea celorlalte convenții și protocoale referitoare la mediu care fac parte din sistemul juridic al UE.

Cooperarea regională

- Consolidarea cooperării în cadrul Convenției privind protejarea mediului marin și a zonei de coastă mediteraneene (Convenția de la Barcelona) și al protocoalelor la aceasta.

- Continuarea cooperării în cadrul inițiativei „Orizont 2020”.

- Consolidarea cooperării cu Agenția Europeană de Mediu, în contextul activităților regionale ale acesteia, inclusiv în ceea ce privește sistemele de informații comune referitoare la mediu.

Convergență: pentru a pune în aplicare aceste reforme, Marocul va ține seama, în scopul realizării convergenței în materie de reglementare, cu sprijinul UE și în mod treptat, de normele europene relevante în domenii precum buna guvernanță a mediului, calitatea aerului,

gestionarea deșeurilor, gestionarea resurselor de apă și protecția mediului marin, protecția naturii, poluarea industrială și substanțele chimice.

Schimbări climatice

- Consolidarea și finalizarea creării instituțiilor marocane responsabile de aspectele climatice.

- Punerea în aplicare a Convenției-cadru a Organizației Națiunilor Unite asupra schimbărilor climatice. Stabilirea și punerea în aplicare a unor strategii și planuri de atenuare a schimbărilor climatice și de adaptare la acestea.

- Elaborarea unor inventare privind gazele cu efect de seră.

- Cooperarea în ceea ce privește dezvoltarea și instituirea unui regim post-2012 privind schimbările climatice.

- Cooperarea în materie de atenuare a schimbărilor climatice și de adaptare la acestea.

- Cooperarea în vederea punerii în aplicare a Acordurilor de la Cancun și de la Durban.

- Promovarea unei strategii de dezvoltare cu emisii scăzute care să contribuie la dezvoltarea unei economii ecologice.

- Promovarea acțiunilor de atenuare corespunzătoare la nivel național care să includă sisteme sectoriale de creditare.

- Promovarea integrării schimbărilor climatice în procesul de luare a deciziilor.

- Realizarea primelor acțiuni de pregătire a sistemului de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră.

- Integrarea priorităților în materie de schimbări climatice în agricultură: creșterea ponderii plantațiilor fructifere; utilizarea semințelor selecționate și a varietăților adaptate condițiilor climatice; generalizarea tehnicilor de colectare a apei și optimizarea irigării; punerea la dispoziție a rezultatelor cercetării agricole care sunt utile pentru dezvoltarea agricolă.

Apă

Punerea în aplicare a strategiei naționale în materie de apă pentru a consolida realizările obținute și a asigura gestionarea integrată a resurselor de apă

- Promovarea gestionării cererii de apă și eficientizarea apei prin intermediul următoarelor măsuri:

  – economisirea apei pentru irigații prin trecerea masivă la sistemele de irigație localizată și îmbunătățirea eficienței utilizării apei în agricultură;

  – punerea în aplicare a unui sistem de tratare a apelor reziduale pentru utilizarea în agricultură, pe baza principiilor legislației UE;

– economisirea apei în sectorul apei potabile, precum și în industrie și turism.

- Promovarea conservării și a protecției resurselor de apă, a mediului înconjurător și a zonelor vulnerabile prin intermediul următoarelor măsuri:

  – protejarea calității resurselor de apă și combaterea poluării;

  – punerea în aplicare a unui sistem de îmbunătățire a calității apelor uzate, evacuate de municipalități și de industrie;

  – protejarea apelor subterane, a bazinelor hidrografice, a oazelor și a zonelor umede;

  – punerea în aplicare a unui sistem de îmbunătățire a calității apei, inclusiv a apei pentru scăldat, pe baza principiilor legislației UE.

- Limitarea vulnerabilității la riscurile naturale legate de apă și adaptarea la schimbările climatice:

  – îmbunătățirea protecției persoanelor și a bunurilor împotriva inundațiilor și lupta împotriva efectelor produse de secetă, prin planuri de gestionare a secetei pentru fiecare bazin hidrografic;

  – finalizarea acțiunilor reținute în Planul național de protecție împotriva inundațiilor;

  – îmbunătățirea prevenirii, în special prin dezvoltarea sistemelor de avertizare în caz de inundații și prin planuri de contingență.

- Continuarea reformelor normative și instituționale prin finalizarea punerii în aplicare a dispozițiilor Legii 10-95 și printr-o recitire a legii respective pentru a include aspecte care nu au fost acoperite, și anume economisirea apei și reutilizarea apelor reziduale epurate.

- Modernizarea sistemelor de informare și consolidarea capacităților și a competențelor prin intermediul următoarelor măsuri:

  – modernizarea administrației, reînnoirea și consolidarea guvernanței în materie de apă și a organizațiilor care se ocupă de bazinele hidrografice;

  – consolidarea și modernizarea sistemului de colectare și prelucrare a informațiilor privind apa în Maroc prin instituirea unui sistem național de informare privind apa, pe baza experienței și a bunelor practici ale UE;

  – consolidarea capacităților administrative ale autorităților marocane responsabile de gestionarea apei în ceea ce privește controlul apei, acordarea de autorizații, monitorizarea și inspecția, urmărind apropierea de legislația europeană în domeniu;

  – dezvoltarea și punerea în aplicare a unor strategii de comunicare și de sensibilizare în ceea ce privește apa;

– consolidarea capacității de planificare strategică, inclusiv a strategiilor financiare, pe baza experienței UE.

- Gestionarea și dezvoltarea resurselor de apă:

  – promovarea și dezvoltarea resurselor de apă neconvenționale, cum ar fi desalinizarea apei de mare, demineralizarea apei salmastre, reutilizarea apelor reziduale epurate și colectarea apei pluviale.

7.5 Societatea informațională

- Analizarea oportunităților pentru o mai bună cooperare între UE și Maroc în domeniul societății informaționale și, mai ales, dezvoltarea de sinergii între strategia „Maroc Numéric” și Agenda digitală pentru Europa.

- Continuarea dezvoltării și a punerii în aplicare efective a unui cadru de reglementare complet pentru comunicațiile electronice, care să cuprindă, în special, autorizarea, accesul și interconectarea rețelelor și a serviciilor, serviciul universal și drepturile utilizatorilor, protecția consumatorilor, prelucrarea datelor cu caracter personal și protejarea vieții private în sectorul comunicațiilor electronice, precum și o gestionare eficientă a spectrului de frecvențe radio.

- Continuarea dezvoltării reglementărilor în următoarele domenii principale:

  – reflectarea asupra introducerii unor regimuri de autorizare pentru furnizarea de servicii de comunicații electronice;

  – realizarea de progrese în materie de analize de piață, de exemplu, prin analizarea pieței serviciilor angro de acces (fizic) la infrastructura de rețea, inclusiv în ceea ce privește accesul partajat sau complet degrupat, precum și a pieței serviciilor angro de acces în bandă largă. Ar trebui asigurată, de asemenea, punerea în aplicare efectivă și corespunzătoare a obligațiilor în materie de acces (selectarea și preselectarea operatorului, accesul de tip „bit-stream”, accesul degrupat etc.) pentru operatorii care dețin o putere de piață semnificativă pe piețele relevante;

  – facilitarea portabilității fixe și mobile și îmbunătățirea punerii în aplicare a procesului (termene-limită pentru portabilitatea numerelor de telefon între operatori, perioada de întrerupere a serviciului pentru consumator, durata maximă a contractului, sancțiunile în caz de abuz, comportamentul anticoncurențial etc.);

  – asigurarea punerii în aplicare efective a măsurilor legate de confidențialitatea comunicațiilor electronice și a comunicațiilor nesolicitate (spam).

- Conceperea și punerea în aplicare a unui mecanism de îmbunătățire a securității sistemelor de informații și a protecției infrastructurilor și a datelor critice; promovarea unei funcționări rezistente și stabile a rețelelor și a serviciilor, în conformitate cu principiile deschiderii și interoperabilității.

- Consolidarea standardelor și a arhitecturii aplicațiilor de e-guvernare pentru realizarea cadrului general de interoperabilitate a sistemelor de informații publice, pe baza cadrului de interoperabilitate european (EIF).

- Elaborarea de specificații, norme și standarde pentru informatizarea tranzacțiilor dintre întreprinderi (B2B) efectuate de IMM-uri și de IMM-urile industriale pentru informatizarea schimburilor și facilitarea tranzacțiilor comerciale, în consultare cu organizațiile europene independente și competente în aceste domenii (de exemplu, CEN, CENELEC, ETSI).

- Promovarea cooperării și a schimburilor reciproce de informații privind strategiile în domenii precum rețelele și comunicațiile electronice, utilizarea spectrului de frecvențe radio, regimul licențelor și drepturile de proprietate intelectuală în domeniul digital, dezvoltarea tranzacțiilor electronice pentru a favoriza dezvoltarea schimburilor B2B și evoluțiile viitoare ale societății informaționale la nivel național, regional și global.

- Mai exact, continuarea progreselor în punerea în aplicare a noii strategii digitale a Marocului, „Maroc Numéric”, prin intermediul dialogului și al cooperării în materie de tehnologie a societății informaționale (TIC):

  – instituirea unui număr mai mare de centre comunitare publice de acces, care să permită creșterea numărului de cetățeni care au acces la noile tehnologii (internet de mare viteză și servicii publice), în special în zonele izolate și rurale, în vederea combaterii diviziunii digitale;

  – sprijinirea dezvoltării digitale naționale, culturale și educaționale, combinând în acest cadru acțiunile publice cu inițiativele private și parteneriatele internaționale;

  – reflectarea asupra deschiderii accesului la datele publice și asupra autorizațiilor de utilizare și reutilizare în pentru cetățeni și întreprinderi;

  – încurajarea participării societății civile la punerea în aplicare a strategiei „Maroc Numéric” în domeniul tehnologiei informației și comunicațiilor în beneficiul cetățenilor;

  – promovarea culturii spiritului antreprenorial și a inovării în materie de TIC în sectorul privat și în programele de studiu și în cursurile de formare și de învățământ;

  – schimbul de informații și de bune practici în domeniul certificării semnăturilor electronice, precum și în domeniul securității comunicațiilor și a tranzacțiilor electronice;

  – sprijinirea dezvoltării și a implementării unui program național de migrare a Marocului la sistemul de adrese internet IPv6.

- Consolidarea tuturor formelor de cooperare cu UE în ceea ce privește normele și standardele privind tehnologia informației și a comunicațiilor, în special pentru televiziunea digitală, rețelele mobile digitale și internetul viitorului, pentru conectivitatea rețelelor de foarte mare viteză în stadiul de cercetare (următoarea etapă

a EUMEDCONNECT), precum și pentru aspectele de reglementare a evoluțiilor tehnologice în societatea informațională:

– încurajarea participării sectorului public și privat din Maroc, inclusiv sub forma unor proiecte comune în cadrul componentelor de Tehnologie a informației și a comunicațiilor din programele de cercetare și inovare europene, în special în domeniile legate de provocările societale majore și de dezvoltarea infrastructurii de rețea de mare viteză și a datelor pe care se sprijină cercetarea;

– promovarea dezvoltării cooperării regionale cu UE, a cercetării naționale în colaborare cu parteneri europeni, a conectării sau a lansării de rețele comune de cercetare, precum și a schimbului de cercetători cu țările UE;

– planificarea lansării unui program de cercetare euro-mediteraneean care să fie mai bine adaptat la situația și la dezvoltarea regiunii mediteraneene.

- Promovarea accesului gratuit la serviciile de internet și cooperarea cu autoritățile de reglementare din sudul Mediteranei.

- Cooperarea cu Grupul Euromed al autorităților de reglementare în domeniul comunicațiilor electronice (EMERG) și cu autoritățile de reglementare din statele membre ale UE cu privire la aspecte de interes comun.

7.6 Știință și tehnologie, cercetare și inovare

Consolidarea capacităților de cercetare și inovare pentru sprijinirea dezvoltării economiei și a societății și integrarea Marocului în Spațiul european de cercetare

- Consolidarea rolului sistemului național de cercetare în dezvoltarea Marocului:

  – îmbunătățirea guvernanței sistemului național de cercetare;

  – dezvoltarea certificării laboratoarelor și încurajarea grupării cercetătorilor și a echipelor de cercetare;

  – crearea unor structuri care să pună în valoare cercetarea;

  – consolidarea sistemului de evaluare internă și externă a activităților de cercetare și stabilirea unor mecanisme pentru o mai bună coordonare între diverșii actori din sistemul național de cercetare;

  – promovarea colaborării și a parteneriatului între universități și organizațiile de cercetare, pe de o parte, și utilizatorii finali ai rezultatelor cercetării, pe de altă parte;

  – continuarea punerii în aplicare a Cartei euro-mediteraneene pentru întreprinderi în ceea ce privește aspectele referitoare la inovare și evaluarea comună a progreselor realizate pe baza unor indicatori definiți la nivel regional;

  – promovarea parteneriatelor științifice și tehnologice în spațiul euro-mediteraneean;

– mobilizarea competențelor cetățenilor marocani cu domiciliul în Europa pentru a consolida schimburile și relațiile dintre Maroc și UE în domeniile științei, tehnologiei, cercetării și inovării;

– reexaminarea condițiilor de aderare a Marocului la rețeaua EUREKA.

- Participarea Marocului la Spațiul european de cercetare:

  – analizarea posibilității cooperării științifice, de exemplu, pe baza activităților de „înfrățire a proiectelor” (gestionare la nivel de program) în cadrul tematicilor prioritare comune ale programelor europene de cercetare și inovare;

  – îmbunătățirea condițiilor pentru participarea Marocului la programele europene de cercetare și inovare;

  – consolidarea capacităților de cercetare ale universităților și centrelor de cercetare din Maroc în vederea asocierii viitoare a Marocului la programele europene de cercetare și inovare și a participării sporite în cadrul COST (Cooperarea europeană în domeniul științei și tehnologiei);

  – consolidarea rețelei de puncte de contact naționale tematice din Maroc pentru programele europene de cercetare și inovare, precum și favorizarea schimburilor cu omologii europeni;

  – multiplicarea schimburilor de personal în cadrul proiectelor de cercetare și promovarea participării cercetătorilor marocani la dezbaterile științifice internaționale;

  – asigurarea condițiilor necesare afilierii și participării Marocului la programele Institutului European de Tehnologie (EIT)

Convergență: pentru realizarea acestor obiective, Marocul va ține seama, în scopul realizării convergenței în materie de reglementare, cu sprijinul UE, de normele europene relevante în materie de știință, tehnologie, cercetare și inovare, în special de dispozițiile programelor europene de cercetare și inovare care vizează îmbunătățirea competitivității industriale și a calității vieții și promovarea dezvoltării durabile.

7.7 Sectorul audiovizual

- Promovarea unui schimb de opinii, de informații și de experiență în ceea ce privește politica în domeniul audiovizualului, inclusiv aspectele legate de reglementare.

- Promovarea acestui sector în vederea îmbunătățirii standardelor de guvernanță, a calității prestațiilor și a competitivității, precum și pentru a consolida competențele din acest sector prin intermediul formării și al asistenței tehnice.

- Sprijinirea dezvoltării unui sistem de reglementare transparent, eficace și previzibil, care să cuprindă revizuirea cadrului legislativ și punerea în aplicare a noilor prerogative constituționale ale Înaltei Autorități pentru Comunicare Audiovizuală.

7.8 Politica maritimă integrată

Dezvoltarea cadrului relațional care să permită Marocului să participe la politica maritimă integrată a UE

- Dezvoltarea unei abordări integrate a tuturor activităților care au o legătură sau un impact asupra mării și zonelor de coastă, atât la nivel național, cât și la nivel regional.

- Continuarea îmbunătățirii guvernanței în diversele activități maritime, în special prin dezvoltarea unor instrumente, cum ar fi planificarea spațiului maritim, gestionarea integrată a zonelor de coastă, precum și prin eforturile depuse în domeniul cercetării marine și maritime.

7.9 Turism

- Punerea în aplicare a strategiei în domeniul turismului„Vision 2020".

- Schimbul de informații cu privire la politicile, acțiunile și proiectele necesare pentru un turism durabil, de înaltă calitate și responsabil.

8. EDUCAȚIE, FORMARE ȘI SĂNĂTATE

8.1 Educație

Consolidarea principiului egalității de șanse

- Reducerea numărului de cazuri de părăsire timpurie a școlii, în special în rândul fetelor din zonele rurale.

- Creșterea numărului de cazuri de reluare a studiilor.

- Îmbunătățirea sistemului de burse.

- Lupta împotriva violenței în școli.

Generalizarea accesului la educația de bază și lupta împotriva analfabetismului

- Reducerea ratei analfabetismului, mai ales în rândul tinerilor și al femeilor din zonele rurale.

- Generalizarea învățământului obligatoriu (până la nivelul învățământului secundar inferior).

- Creșterea proporției elevilor care urmează o formă de învățământ secundar finalizată prin obținerea unei calificări, în special în rândul fetelor.

Îmbunătățirea calității învățământului școlar

- Generalizarea învățământului preșcolar.

- Reducerea ratelor de repetenție.
- Generalizarea stăpânirii limbii în care se face predarea și a învățării limbilor străine.
- Îmbunătățirea sistemului de formare a cadrelor didactice.
- Consolidarea sistemelor de orientare și de urmărire a elevilor cu dificultăți.

Continuarea punerii în aplicare a Cartei euro-mediteraneene pentru întreprinderi în ceea ce privește aspectele legate de educație

- Dezvoltarea unui învățământ care pune accentul pe spiritul antreprenorial drept competență fundamentală a învățământului primar și secundar.
- Evaluarea comună a progreselor realizate pe baza unor indicatori stabiliți în acest sens la nivel regional.

8.2 Formare și formare profesională

- Sprijinirea reformei învățământului profesional.
- Continuarea dialogului și a schimburilor privind instrumente cum ar fi sistemul european de credite pentru educație și formare profesională (ECVET) și asigurarea calității în domeniul formării profesionale (EQARF VET).
- Pregătirea condițiilor instituționale și operaționale pentru instituirea unui cadru național al calificărilor.
- Reformarea sistemului și a guvernanței formării profesionale (în colaborare cu partenerii sociali) și consolidarea dialogului între părțile care asigură cererea și oferta de competențe pentru a răspunde mai bine nevoilor de pe piața forței de muncă.
- Consolidarea analizelor privind piața forței de muncă și a politicilor publice bazate pe dovezi (*evidence based-policy*).
- Contribuirea la consolidarea formării continue, în special în vederea îmbunătățirii gestionării fondurilor pentru formarea continuă (reforma contractelor speciale) în scopul îmbunătățirii accesului și a calității.
- Continuarea punerii în aplicare a Cartei euro-mediteraneene pentru întreprinderi în ceea ce privește aspectele legate de formare, acordând o atenție deosebită formării care să încurajeze spiritul antreprenorial. Îmbunătățirea colectării de informații privind formările organizate în întreprinderi. Evaluarea comună a progreselor realizate pe baza unor indicatori stabiliți în acest sens la nivel regional.

8.3 Învățământul superior

Sprijinirea reformei sistemului de învățământ superior din Maroc și convergența acestuia cu principiile procesului de la Bologna

- Stabilirea unui dialog și a unor schimburi privind principiile și recomandările procesului de la Bologna de creare a Spațiului european al învățământului superior.

- Convergența legislației și a reglementărilor marocane cu obiectivele procesului de la Bologna.

- Introducerea unor instrumente pentru facilitarea transparenței, a comparabilității și a recunoașterii studiilor, cum ar fi Sistemul de credite transferabile (ECTS) și Suplimentul la diplomă (adoptarea și punerea în aplicare efectivă a sistemului de credite, disciplinele și instituțiile vizate).

- Dezvoltarea în continuare a cadrului național al calificărilor (CNC).

- Consolidarea dezvoltării de formări profesionale pentru îmbunătățirea capacității de inserție profesională a absolvenților de studii universitare și dezvoltarea parteneriatelor active cu profesioniștii din domeniu.

- Crearea sistemului de urmărire a absolvenților și îmbunătățirea ratei de inserție profesională a acestora.

- Consolidarea procesului de deconcentrare și descentralizare a serviciilor de educație, precum și descentralizarea învățământului superior în vederea sprijinirii procesului de „regionalizare extinsă”.

Îmbunătățirea accesului la sistemul de învățământ superior

- Îmbunătățirea serviciilor sociale pentru studenți (burse sociale, burse de merit, capacitatea de primire în campusurile universitare, cantine, asigurarea medicală de bază).

- Punerea în aplicare a unor măsuri de sprijinire a studenților, mai ales în centrele universitare cu acces liber.

- Punerea în aplicare a unor măsuri de reducere a repetenției și a abandonului școlar (sistem integrat pentru predarea limbilor, module de metodologii privind activitatea academică, module de limbi și comunicare, module informatice, sistemul de mentori, orientarea titularilor de diplome de bacalaureat și a studenților, dezvoltarea unor trunchiuri comune și a unor punți de legătură între specializări care să permită schimbarea specializării etc.).

- Crearea unui sistem eficient de informare și orientare.

Îmbunătățirea calitativă a sistemului de învățământ superior din Maroc

- Îmbunătățirea capacităților și a competențelor personalului universitar.

- Promovarea învățământului la distanță.

- Dezvoltarea noilor tehnologii ale informației și comunicațiilor în cadrul sistemului marocan de învățământ superior.

- Consolidarea procesului de certificare în învățământul superior.

- Consolidarea guvernanței și a autonomiei instituțiilor de învățământ superior.

- Dezvoltarea competențelor în vederea evaluării programelor, a proiectelor și a instituțiilor de formare (evaluări pedagogice, administrative și financiare).

- Crearea unui sistem de evaluare instituțională a învățământului superior din Maroc.

- Consolidarea asigurării independente a calității.

- Formarea prin intermediul cercetării, în special la nivel de doctorat.

Consolidarea cooperării în domeniul educației și al formării prin sporirea și/sau îmbunătățirea participării Marocului la programele europene în domeniul învățământului superior

- Continuarea sprijinului acordat reformei și modernizării învățământului superior în cadrul programului Tempus și al programului care îi va succeda.

- Promovarea participării Marocului la programele de mobilitate și parteneriat existente la nivel european în domeniul învățământului superior.

- Continuarea campaniilor de informare a candidaților potențiali, a studenților și a cadrelor didactice universitare cu privire la aceste programe.

- Încurajarea apropierii Marocului de procedurile în curs în Uniunea Europeană cu privire la recunoașterea diplomelor.

- Încurajarea schimburilor între centrul MERIC Maroc și rețeaua ENIC-NARIC.

- Promovarea cooperării dintre Universitatea euro-mediteraneeană de la Portoroz și instituțiile de formare (profesională) din Maroc.

8.4 Sprijin pentru formarea în domeniul politicilor comunitare

- Consolidarea participării Marocului la acțiunile Jean Monnet de sprijinire a învățământului universitar și a proiectelor de cercetare în domeniul studiilor de integrare europeană.

- Promovarea includerii Marocului în programele specifice pentru funcționarii țărilor terțe care urmăresc sensibilizarea acestora cu privire la politicile UE.

8.5 Sănătate

Îmbunătățirea nivelului de sănătate publică în Maroc și consolidarea dialogului între Maroc și UE în domeniul sănătății

- Continuarea cooperării în domeniul reformei sectorului sănătății, în special pe baza strategiei naționale a Marocului „Viziune - Sănătate 2020”, a planului de acțiune 2008-2012 și, dacă va fi cazul, a instrumentelor viitoare, cum ar fi adoptarea legii-cadru privind sistemul de sănătate, care vizează îmbunătățirea calității și a accesului la îngrijiri medicale, în special pentru populația cea mai săracă, precum și regionalizarea și consolidarea măsurilor preventive.

- Consolidarea instituțiilor și a laboratoarelor în vederea îmbunătățirii monitorizării și a securității sanitare (înființarea Agenției Naționale de Sănătate Publică).

- Cooperarea în domeniul indicatorilor de sănătate, în special cei care au legătură cu ODM 4 și 5.

- Prevenirea și controlul bolilor transmisibile și netransmisibile, în special pentru bolile de lungă durată și bolile cronice costisitoare, inclusiv prin ratificarea și punerea în aplicare a instrumentelor internaționale în domeniul sănătății, cum ar fi Convenția-cadru a OMS pentru controlul tutunului și Regulamentul sanitar internațional al OMS.

- Cooperarea pentru apropierea treptată și pe termen lung de anumite norme și practici aplicate în domeniul sănătății în UE.

- Reflectarea asupra posibilității de a aprofunda cooperarea regională în materie de sănătate, în special în contextul cooperării euro-mediteraneene.

Convergență: pentru realizarea acestor obiective, Marocul va adopta texte legislative și reglementări privind sistemul de sănătate și va ține seama, în scopul realizării convergenței în materie de reglementare, cu sprijinul UE, de directivele europene relevante și de recomandările OMS în domeniile monitorizării și securității sanitare.

8.6 Tineret și sport

- Consolidarea cooperării în domeniul educației nonformale a tinerilor și a animatorilor socio-educativi în vederea promovării schimburilor, a dialogului intercultural și a dezvoltării societății civile, în special prin programele din domeniul tineretului, cum ar fi Tineretul în acțiune (2007-2013), Tineretul EuroMed IV și programele viitoare în domeniu.

- Promovarea schimbului de informații și de bune practici pe teme de interes comun, cum ar fi incluziunea socială în și prin sport, sportul și educația, activitatea fizică și lupta împotriva dopajului și violenței în sport (în special a violenței în stadioane).

- Oferirea posibilității funcționarilor marocani de a participa la ateliere, seminarii și simpozioane pe teme sportive.

- Colaborarea în vederea organizării de evenimente în Maroc axate pe o tematică sportivă, în cadrul structurilor existente.

C. PARTICIPAREA MAROCULUI LA PROGRAMELE ȘI ÎN CADRUL AGENȚIILOR UE

- Consolidarea cooperării cu agențiile europene în contextul activităților regionale ale acestora: Autoritatea Europeană pentru Siguranța Alimentară (EFSA), Fundația Europeană de Formare (ETF), Agenția Europeană de Siguranță a Aviației (AESA), Observatorul European pentru Droguri și Toxicomanie (OEDT), Agenția Europeană pentru Gestionarea Cooperării Operative la Frontierele Externe (FRONTEX), Europol, Eurojust, Agenția Europeană de Mediu (AEM), Agenția Europeană pentru Siguranță Maritimă (EMSA).

- Participarea Marocului la programele comunitare deschise țărilor terțe, în special la următoarele programe: Programul pentru competitivitate și inovare (CIP), Vamă 2013 (2008-2013), programul SESAR, programul Marco Polo.

- Participarea la Rețeaua întreprinderilor europene (Enterprise Europe Network)

- UE va contribui la concretizarea participării Marocului la aceste programe și în cadrul acestor agenții.

D. DIMENSIUNEA FINANCIARĂ

- În punerea în aplicare a dimensiunii financiare a parteneriatul UE-Maroc, se ține seama de nevoile care decurg din:

  – statutul avansat;

  – dinamica internă a Marocului rezultată din reformele politice, economice și sociale care induc nevoi semnificative în materie de infrastructură economică și socială;

  – necesitatea de a promova o creștere favorabilă incluziunii, în vederea reducerii sărăciei;

  – necesitatea de a consolida deschiderea și integrarea Marocului în economia mondială și, mai ales, în economia UE;

  – noua strategie de vecinătate a UE.

- Analizarea modalităților de trecere, începând din 2013, la o nouă etapă în ceea ce privește accesul la resursele financiare adecvate ale UE, în vederea sprijinirii Marocului pe calea politicii regionale și a convergenței cu UE, precum și adoptarea unor noi proceduri de punere în aplicare.

- Optimizarea aplicării instrumentelor financiare existente, printr-o orientare mai bună a programelor de cooperare și printr-o colaborare mai bună între Maroc și UE în vederea optimizării capacității de absorbție a Marocului.

- Beneficierea de toate instrumentele și programele tematice relevante și necesare care au fost introduse în cadrul acțiunii externe a UE, ținând seama de nevoi, de progresele realizate pe calea reformelor și de capacitatea de absorbție a Marocului.

III MONITORIZARE ȘI RAPOARTE DE MONITORIZARE

Monitorizarea Planului de acțiune

- Prezentul Planul de acțiune este, ca și predecesorul său, un document de orientare a cooperării între UE și Maroc.

- Acesta va fi prezentat Consiliului de asociere UE-Maroc, care îl va adopta în mod oficial.

- Organismele comune instituite în temeiul Acordului de asociere, în special subcomitetele și grupurile de lucru înființate în acest sens, vor continua și vor monitoriza punerea în aplicare a Planului de acțiune.

- Subcomitetele vor monitoriza îndeaproape apropierea, în anul încheiat, a reglementărilor de acquis-ul UE, pe baza prezentului Plan de acțiune și a Programului național de convergență în materie de reglementare. Aceste subcomitete vor prezenta un raport în acest sens Comitetului de asociere. În acest scop, subcomitetele se vor asigură că cererile pertinente de utilizare a instrumentului „*TAIEX assessment*", precum și a oricărui alt instrument pus la dispoziție de UE pentru evaluarea diferențelor față de acquis, vor fi efectuate de ministerele de resort.

Rapoarte de monitorizare

- UE și Marocul pot proceda la o examinare a progreselor realizate în ceea ce privește punerea în aplicare a Planului de acțiune, independent de analiza efectuată în cadrul Comitetului de asociere.

- UE și Marocul vor avea posibilitatea de a invita organizații neguvernamentale și alte organizații interesate, care își desfășoară activitatea în Maroc și UE în domeniile vizate de Planul de acțiune, să își prezinte observațiile în vederea examinării progreselor în ceea ce privește punerea în aplicare.

IV DISPOZIțII FINALE

- Prezentul Plan de acțiune va avea o durată de cinci ani (2013-2017).

- Comitetul de asociere va avea sarcina de a analiza stadiului punerii în aplicare a Planului de acțiune pe baza rapoartelor și a proceselor-verbale ale subcomitetelor. De asemenea, acest comitet va avea posibilitatea de a propune noi priorități și ajustări în ceea ce privește Planul de acțiune în funcție de progresele realizate și/sau de noile nevoi identificate și de a le prezenta spre aprobare Consiliului de asociere.

- În acest sens, Comitetul de asociere va lua în considerare contribuțiile prezentate de organizațiile neguvernamentale și de alte organizații interesate active în Maroc și în UE în domeniile incluse în Planul de acțiune.

- După trei ani de punere în aplicare a Planului de acțiune, părțile se angajează să definească etapele următoare necesare pentru instituirea unui nou cadru relațional, în lumina discuțiilor din cadrul grupurilor de lucru *ad hoc*, menționat în documentul comun privind statutul avansat.

ANEXA I:

Lista convențiilor europene și/sau ale Consiliului Europei

- Convenția europeană a drepturilor omului (articolul 6 - Dreptul la un proces echitabil); Carta drepturilor fundamentale a UE (capitolul VI – Justiție)
- Convenția europeană a drepturilor omului (articolul 3 - Interzicerea torturii); Protocolul nr. 13 (Abolirea pedepsei cu moartea); Carta drepturilor fundamentale a UE (articolele 2 și 4)
- Convenția europeană a drepturilor omului (Articolul 10 - Libertatea de exprimare; articolul 11 - Libertatea de asociere); Carta drepturilor fundamentale a UE (articolele 11 și 12)
- Strategia-cadru comunitară privind egalitatea între femei și bărbați
- Convenția europeană a drepturilor omului (articolul 14 – Nediscriminare); Carta drepturilor fundamentale a UE (capitolul III)
- Carta socială revizuită a Consiliului Europei (articolele 4.3, 7, 8, 11, 15, 16, 17, 20 și 27)
- Convenția europeană a drepturilor omului (articolul 14 – Nediscriminare); Carta drepturilor fundamentale a UE (capitolul III)
- Convenția Consiliului Europei asupra transferării persoanelor condamnate și protocolul adițional la aceasta
- Convenția Consiliului Europei privind criminalitatea informatică și protocolul adițional la aceasta
- Convenția Consiliului Europei privind lupta împotriva traficului de ființe umane
- Convenția Consiliului Europei privind spălarea, descoperirea, sechestrarea și confiscarea produselor infracțiunii și finanțarea terorismului

ANEXA II:

Principalele trimiteri la acquis-ul comunitar în domeniile legate de piața internă a UE

Servicii financiare

Directiva-cheie în **sectorul bancar** este Directiva privind „rata de adecvare a capitalului", care cuprinde următoarele două directive:

- Directiva 2006/48/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 14 iunie 2006 privind inițierea și exercitarea activității instituțiilor de credit (reformare)

- Directiva 2006/49/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 14 iunie 2006 privind rata de adecvare a capitalului întreprinderilor de investiții și al instituțiilor de credit (reformare)

Printre celelalte directive importante în acest domeniu se numără:

- Directiva 2000/46/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 18.9.2000 privind inițierea, exercitarea și supravegherea prudențială a activității instituțiilor de bani electronici

- Directiva 2002/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 16.12.2002 privind supravegherea suplimentară a instituțiilor de credit, a întreprinderilor de asigurare și a întreprinderilor de investiții care aparțin unui conglomerat financiar

- Directiva 94/19/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 30.5.1994 privind sistemele de garantare a depozitelor

Directivele-cheie pentru Maroc în domeniul **asigurărilor** sunt:

- Directiva 2009/138/CE din 25.11.2009, JO 17.12.2009, Directiva Solvabilitate II, care include cea mai mare parte a vechilor directive privind asigurările (codificate), aplicabilă la sfârșitul anului 2012

- În termen de 5-6 ani: adoptarea unei legislații care să prevadă un sistem de solvabilitate și de supraveghere a întreprinderilor de asigurare similar cu cel al Directivei „Solvabilitate II", precum și a unei legislații similare care să vizeze/privind asigurarea auto, în baza directivei corespunzătoare

- Directiva 2009/103/CE (codificarea directivei privind asigurarea auto) din 16.9.2009, JO 9.10.2009

Directivele-cheie pentru Maroc în domeniul **valorilor mobiliare** sunt:

- Directiva 2003/6/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 28 ianuarie 2003 privind utilizările abuzive ale informațiilor confidențiale și manipulările pieței (abuzul de piață) și punerea în aplicare a directivelor adoptate de Comisie

- Directiva 2003/71/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 4 noiembrie 2003 privind prospectul care trebuie publicat în cazul unei oferte publice de valori mobiliare sau pentru admiterea valorilor mobiliare la tranzacționare și de modificare a Directivei 2001/34/CE și recomandările Comisiei privind directiva respectivă

- Directiva 2004/39/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 aprilie 2004 privind piețele instrumentelor financiare, de modificare a Directivelor 85/611/CEE și 93/6/CEE ale Consiliului și a Directivei 2000/12/CE a Parlamentului European și a Consiliului și de abrogare a Directivei 93/22/CEE a Consiliului

- Directiva 2006/31/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 5 aprilie 2006 de modificare a Directivei 2004/39/CE privind piețele instrumentelor financiare, în ceea ce privește anumite termene limită

- Directiva 2006/73/CE a Comisiei din 10 august 2006 de punere în aplicare a Directivei 2004/39/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind instrumentele financiare

- Regulamentul (CE) nr. 1287/2006 al Comisiei din 10 august 2006 de punere în aplicare a Directivei 2004/39/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind obligațiile întreprinderilor de investiții de păstrare a evidenței și înregistrărilor, raportarea tranzacțiilor, transparența pieței, admiterea de instrumente financiare în tranzacții și definiția termenilor în sensul directivei în cauză

- Directiva 97/9/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 3 martie 1997 privind sistemele de compensare pentru investitori

- Regulamentul (UE) nr. 1060/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 septembrie 2009 privind agențiile de rating de credit

- Regulamentul (UE) nr. 236/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 martie 2012 privind vânzarea în lipsă și anumite aspecte ale swapurilor pe riscul de credit

În ceea ce privește **fondurile de investiții**, directivele mai importante sunt următoarele:

- Directiva 2009/65/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iulie 2009 de coordonare a actelor cu putere de lege și a actelor administrative privind organismele de plasament colectiv în valori mobiliare (OPCVM) (Text cu relevanță pentru SEE)

- Directiva 2007/16/CE a Comisiei din 19 martie 2007 privind punerea în aplicare a Directivei 85/611/CEE a Consiliului privind coordonarea actelor cu putere de lege și a actelor administrative privind anumite organisme de plasament colectiv în valori mobiliare (OPCVM), în ceea ce privește clarificarea anumitor definiții

- Directiva 2010/43/UE a Comisiei din 1 iulie 2010 de punere în aplicare a Directivei 2009/65/CE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește cerințele organizatorice, conflictele de interese, regulile de conduită, administrarea riscului și conținutul acordului dintre depozitar și societatea de administrare

- Rectificare la Directiva 2010/42/UE a Comisiei din 1 iulie 2010 de punere în aplicare a Directivei 2009/65/CE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește anumite dispoziții referitoare la fuziunile fondurilor, structurile de tip „master-feeder” și procedura de notificare

- Regulamentul (UE) nr. 583/2010 al Comisiei din 1 iulie 2010 de punere în aplicare a Directivei 2009/65/CE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește informațiile cheie destinate investitorilor și condițiile care trebuie îndeplinite pentru furnizarea informațiilor cheie destinate investitorilor sau a prospectului pe un suport durabil, altul decât hârtia, sau prin intermediul unui site web (Text cu relevanță pentru SEE)

- Regulamentul (UE) nr. 584/2010 al Comisiei din 1 iulie 2010 de punere în aplicare a Directivei 2009/65/CE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește forma și conținutul scrisorii standard de notificare și ale atestării OPCVM-urilor, utilizarea mijloacelor electronice de comunicare între autoritățile competente în scopul notificării, procedurile de efectuare a verificărilor la fața locului și a investigațiilor și schimbul de informații dintre autoritățile competente (Text cu relevanță pentru SEE)

- Directiva 2011/61/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 8 iunie 2011 privind administratorii fondurilor de investiții alternative

Directivele-cheie în domeniul **infrastructurii** sunt următoarele:

- Directiva 2009/44/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 6 mai 2009 de modificare a Directivei 98/26/CE privind caracterul definitiv al decontării în sistemele de plăți și de decontare a titlurilor de valoare

- Directiva 2002/47/CE privind contractele de garanție financiară, în ceea ce privește sistemele legate și creanțele private

Servicii poștale

Directivele-cheie pentru Maroc în domeniul **serviciilor poștale** sunt următoarele:

- Directiva 97/67/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 decembrie 1997 privind normele comune pentru dezvoltarea pieței interne a serviciilor poștale ale Comunității și îmbunătățirea calității serviciului, astfel cum a fost modificată prin Directivele 2002/39/CE și 2008/06/CE

Proprietatea intelectuală și industrială

Directivele cele mai importante sunt următoarele:

- Directiva 2004/48/CE (respectarea drepturilor de proprietate intelectuală)

- Directiva 2001/29/CE (drepturile de autor și drepturile conexe în societatea informațională)

- Directiva 2001/84/CE (dreptul de suită)
- Directiva 2006/116/CE (extinderea duratei de protecție)
- Regulamentul 1383/2003 privind intervenția autorităților vamale
- Directiva 91/250/CEE, înlocuită de Directiva 2009/24/CE, privind protecția juridică a programelor pentru calculator
- Directiva 92/100/CEE, înlocuită de Directiva 2006/115/CE, privind dreptul de închiriere și de împrumut
- Directiva 93/83/CEE privind difuzarea de programe prin satelit și retransmisia prin cablu
- Directiva 96/9/CEE privind protecția juridică a bazelor de date

În ceea ce privește **mărcile**:

- Directiva 2008/95/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 octombrie 2008 de apropiere a legislațiilor statelor membre cu privire la mărci (versiune codificată)
- Regulamentul (CE) nr. 207/2009 din 26 februarie 2009 privind marca comunitară (versiune codificată)

În ceea ce privește **brevetele**:

- Regulamentul (CE) nr. 469/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 6 mai 2009 privind certificatul suplimentar de protecție pentru medicamente (versiune codificată)
- Regulamentul (CE) nr. 1610/96 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 iulie 1996 privind crearea unui certificat suplimentar de protecție pentru produsele fitosanitare
- Regulamentul (CE) nr. 1901/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 decembrie 2006 privind medicamentele de uz pediatric și de modificare a Regulamentului (CEE) nr. 1768/92, a Directivei 2001/20/CE, a Directivei 2001/83/CE și a Regulamentului (CE) nr. 726/2004
- Directiva 98/44/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 6 iulie 1998 privind protecția juridică a invențiilor biotehnologice
- Regulamentul (CE) nr. 816/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 mai 2006 privind acordarea de licențe obligatorii pentru brevetele referitoare la fabricarea produselor farmaceutice destinate exportului în țări cu probleme de sănătate publică

În ceea ce privește **desenele**:

- Directiva 98/71/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 octombrie 1998 privind protecția juridică a desenelor și modelelor industriale
- Regulamentul (CE) nr. 6/2002 al Consiliului din 12 decembrie 2001 privind desenele sau modelele industriale comunitare.

ANEXA III: Acțiuni prioritare în cadrul Planului de acțiune UE-Maroc în ceea ce privește punerea în aplicare a statutului avansat (2013-2017)

Domeniu	Obiective	Acțiunile Marocului	Calendar/indicatori	*Sprijinul UE (*)*
Dialog politic și strategic	1) Consolidarea dialogului politic bilateral și îmbunătățirea concertării în cadrul forurilor multilaterale	a) Organizarea de reuniuni *ad hoc* la nivel ministerial și/sau la nivelul înalților funcționari pe teme de interes comun;	TS	
		b) Luarea de inițiative comune, instituirea de mecanisme de concertare informală în forurile ONU, în special în ceea ce privește lupta împotriva amenințărilor la adresa securității internaționale, drepturile omului și aspectele regionale;	TS	
	2) Aprofundarea cooperării în materie de prevenire a conflictelor, de gestionare a crizelor, de neproliferare a armelor de distrugere în masă și de control al exporturilor de arme și al produselor cu dublă utilizare, precum și în domeniul protecției civile și prevenirii riscurilor chimice, biologice, radiologice și nucleare (CBRN)	a) Încheierea unui acord-cadru pentru participarea Marocului la operațiunile (civile și militare) ale UE de gestionare a crizelor;	TS	
		b) Stabilirea de acorduri operaționale între organismele marocane și serviciile Comisiei privind cooperarea cu Centrul de monitorizare și de informare (MIC);	TS	
		c) Instituirea unui sistem național eficace de control al exporturilor de arme și de produse cu dublă utilizare;	TM Implicarea activă în procesul de negociere a Tratatului privind comerțul cu arme	

(*) Această coloană se referă la măsurile de sprijin în curs de executare/elaborare sau care este posibil să fie programate. Participarea Marocului la programele și în cadrul agențiilor UE reprezintă, de asemenea, o acțiune prioritară.

Domeniu	Obiective	Acțiunile Marocului	Calendar/indicatori	*Sprijinul UE (*)*
Statul de drept, democrație și guvernanță	3) Consolidarea instituțiilor care garantează democrația și statul de drept	a) Consolidarea rolului și a capacităților de intervenție ale guvernului, ale partidele politice, ale Consiliului Național pentru Drepturile Omului (CNDH) și ale instituției avocatului poporului;	TM Creșterea capacității organismelor în cauză	*Program de sprijin acordat CNDH și Delegației interministeriale pentru drepturile omului și de consolidare a capacităților acestor două instituții (SPRING)* *Sprijin acordat Secretariatului general al guvernului (programul P3A III)* *Sprijin acordat Parlamentului (programele P3A III și „Statutul avansat – rețeta succesului”)*
		b) Adoptarea dispozițiilor legislative corespunzătoare;	TM Consolidarea capacităților în materie de calitate și conformitate constituțională a textelor legislative și normative Consolidarea capacității administrative a Parlamentului Instituirea Curții Constituționale	
		c) Consolidarea cooperării cu Consiliul Europei;	TM Aderarea treptată la convențiile relevante enumerate în secțiunea 2.8 din Planul de acțiune Punerea în aplicare a statutului de „partener pentru democrație”	*Programele „Statutul avansat – rețeta succesului” și „Consolidarea reformei democratice în țările din vecinătatea sudică”*
		d) Modernizarea administrației publice, în special garantarea accesibilității serviciilor publice în virtutea principiului egalității, a	TM Punerea în aplicare a unei carte a	*Programul HAKAMA*

		acoperirii echitabile a teritoriului și a continuității, precum și îmbunătățirea calității serviciilor furnizate;	serviciilor publice și a Cartei deconcentrării; simplificarea procedurilor administrative; punerea în aplicare a e-guvernării	
		e) Adoptarea legii organice privind finanțele;	TS	

Domeniu	Obiective	Acțiunile Marocului	Calendar/indicatori	*Sprijinul UE (*)*
Statul de drept, democrație și guvernanță		f) Inițierea procesului de regionalizare avansată;	TM Adoptarea și punerea în aplicare a legii organice privind condițiile, modalitățile de asigurare a solidarității între administrațiile locale și competențele acestora, precum și modalitățile de funcționare ale acestora Adoptarea și punerea în aplicare a legii organice privind cadrul și modalitățile de funcționare ale administrațiilor locale	
	4) Asigurarea independenței și îmbunătățirea eficienței sistemului judiciar	a) Adoptarea unei strategii de reformă a sectorului judiciar;	TS	*Un eventual program de sprijinire a reformei în sectorul judiciar; consolidarea capacităților ;* *Programul „Consolidarea reformei democratice în țările din vecinătatea sudică”*
		b) Consolidarea independenței sistemului judiciar;	TM Înființarea Consiliului Suprem al Magistraturii	
		c) Adoptarea normelor legislative corespunzătoare;	TM Adoptarea unui nou Cod penal; respectarea calendarului și a priorităților stabilite în strategia pentru reforma sectorului	

		d) Modernizarea sistemului judiciar, în special prin simplificarea şi îmbunătăţirea procedurilor judiciare; e) Aprofundarea formării magistraților şi a persoanelor cu alte profesii juridice;	TM Reducerea duratei procedurilor; îmbunătăţirea accesului la justiție dezvoltarea unor mecanisme alternative de soluționare a litigiilor	

Domeniu	Obiective	Acțiunile Marocului	Calendar/indicatori	*Sprijinul UE (*)*
Statul de drept, democrație și guvernanță	5) Consolidarea rolului societății civile	a) Consolidarea organismelor de coordonare în vederea promovării implicării acestora în elaborarea, punerea în aplicare și evaluarea politicilor publice;	TM Impactul procesului de consultare asupra cooperării dintre serviciile marocane implicate și asociații	*Consolidarea capacităților organizațiilor societății civile prin intermediul programelor tematice IEDDO, Actori nestatali și autorități locale (ANS & AL), Migrație și azil, precum și prin programe bilaterale*
		b) Consolidarea capacității manageriale și organizaționale a asociațiilor marocane pentru a interacționa cu organismele publice naționale și internaționale;	TM Încheierea de parteneriate	*Proiectul de sprijinire a dinamicii dezvoltării rurale integrate în zonele rurale nordice (DRIN), programele „Sprijin pentru promovarea echității și a egalității de gen” și „Sprijin pentru politică forestieră”, precum și sprijin pentru societatea civilă prin intermediul Facilității pentru societatea civilă*
	6) Consolidarea protecției drepturilor femeilor și ale minorilor	a) Punerea în aplicare a Convenției privind eliminarea tuturor formelor de discriminare față de femei și a protocolului opțional la aceasta (CEDAW);	TS	*Programul de sprijin pentru promovarea echității și a egalității de gen; consolidarea capacităților; sprijinirea societății civile prin intermediul Facilității pentru societatea civilă; programul „Statutul avansat – rețeta succesului”*
		b) Înființarea Autorității pentru egalitate și combaterea tuturor formelor de discriminare;	TS	
		c) Finalizarea cadrului legislativ pentru combaterea violenței împotriva femeilor,	TS Adoptarea legii de combatere a	

		inclusiv a violenței domestice;	violenței împotriva femeilor	
		d) Punerea în aplicare a mecanismelor de protecție și promovare a drepturilor femeilor, copiilor și persoanelor cu handicap;	TM Progresele înregistrate în conformitate cu planul guvernamental pentru egalitatea de gen; reforma codului penal Adoptarea și punerea în aplicare a legii privind condițiile de angajare și de muncă pentru lucrătorii domestici; instituirea Consiliului consultativ al familiei și copiilor	

Domeniu	**Obiective**	**Acțiunile Marocului**	**Calendar/indicatori**	***Sprijinul UE (*)***
Statul de drept, democrație și guvernanță		e) Consolidarea mecanismelor de control pentru aplicarea eficace a Codului muncii care interzice angajarea copiilor cu vârsta sub 15 ani;	TM Rapoartele OIM	
	7) Consolidarea drepturilor de asociere, de exprimare și de întrunire	a) Adoptarea și punerea în aplicare a unui nou cod al presei, aplicabil presei scrise și online, care să presupună organizarea aspectelor deontologice ale profesiei;	TS Procesul deschis de consultare cu toți partenerii vizați în cadrul elaborării noului Cod al presei; instituirea unui Consiliu național al presei	

			Respectarea normelor internaționale	
		b) Continuarea reformelor care vizează pluralismul mediatic și independența mijloacelor de comunicare;	TM Continuarea liberalizării pieței în domeniile mijloacelor de comunicare audiovizuale Consolidarea independenței Înaltei Autorități pentru Comunicarea Audiovizuală	
		c) Aplicarea efectivă a legislației privind dreptul de asociere și modificarea legii privind manifestările pe drumurile publice;	TS Eliberarea imediată a certificatelor de înființare a unei asociații; respectarea dispozițiilor Pactului internațional cu privire la drepturile civile și politice, în special a articolului 21	

Domeniu	Obiective	Acțiunile Marocului	Calendar/indicatori	*Sprijinul UE (*)*
Statul de drept, democrație și guvernanță		d) Continuarea negocierilor cu partenerii sociali pentru finalizarea legii organice privind condițiile și modalitățile de exercitare a dreptului la grevă, în conformitate cu rezultatele negocierilor cu partenerii sociali;	TM Procesul de negociere cu partenerii sociali; Conformitatea cadrului juridic și a practicilor cu principiile stabilite de organismele de supraveghere ale OIM	
	8) Îmbunătățirea luptei împotriva corupției	a) Punere în aplicare a legii privind protejarea victimelor și a martorilor actelor de corupție în instituții;	TS	*Sprijinirea Organismului național de probitate și de luptă împotriva corupției (asistență tehnică în cadrul programului P3A III) și consolidarea capacităților*
		b) Crearea și consolidarea rolului, a independenței și a capacității Organismului național de probitate și de luptă împotriva corupției;	TS Adoptarea și punerea în aplicare a legii organice de instituire a Organismului național de probitate și de luptă împotriva corupției; raportul anual al ICPC	
		c) Punerea în aplicare a planurilor de acțiune și adoptarea unei strategii naționale pentru prevenirea și combaterea corupției;	TM Indicatorii stabiliți de *Transparency International* și provenind din alte surse naționale și internaționale relevante	*Programul „Consolidarea reformei democratice în țările din vecinătatea sudică”; Programul P3AIII Sigma*

Mobilitate, migrație și securitate	9) Îmbunătățirea gestionării frontierelor, a readmisiei, a mobilității persoanelor și a politicii de migrație, precum și a protecției internaționale și în materie de azil	Încheierea unui parteneriat pentru mobilitate care să cuprindă mai multe componente:	TS	*Anexa la parteneriatul pentru mobilitate va defini acțiunile de sprijin ale UE și ale statelor sale membre, printre care se numără:* *sprijinirea reformelor, consolidarea capacităților, sprijinirea societății civile, acțiunile de formare, schimburile de experiență*
		a) migrația legală: simplificarea modalităților de acordare a vizelor, inclusiv în cadrul Codului UE al vizelor;		
		b) migrația ilegală: combaterea imigrației neregulamentare / gestionarea frontierelor / acordul de readmisie;		

Domeniu	Obiective	Acțiunile Marocului	Calendar/indicatori	*Sprijinul UE (*)*
		c) legătura dintre migrație și dezvoltare;		*și de expertiză, campaniile de sensibilizare, programul tematic „Migrație și azil" și cooperarea cu agențiile de resort ale UE* *Sprijin pentru dezvoltarea zonelor cu o rată ridicată a emigrării (proiectul DRIN în regiunea RIF)*
		d) promovarea protecției internaționale și consolidarea politicii de azil;		
Reforma economică și socială	10) Continuarea reformelor economice și financiare structurale	a) Punerea în aplicare a Planului general pentru platformele industriale integrate și zonele de activitate comercială;	TM Finalizarea punerii în aplicare a Pactului național pentru dezvoltare industrială în sectoarele de creștere ale economiei (automobile, industria aerospațială, electronică, offshoring, produse textile și de marochinărie și industria agroalimentară) și a strategiei RAWAJ pentru sectorul comerțului și distribuției	*Programele Hakama și SPRING (sprijinirea reformelor și consolidarea capacităților)*
		b) Continuarea punerii în aplicare a măsurilor care vizează creșterea productivității și formarea forței de muncă în sectoarele de creștere ale economiei;		
		c) Îmbunătățirea mediului de afaceri, promovarea spiritului antreprenorial, a IMM-urilor și a microîntreprinderilor, precum și	TM Indicatori pentru monitorizarea	

		continuarea punerii în aplicare a Cartei euro-mediteraneene pentru întreprinderi;	Cartei euro-mediteraneene pentru întreprinderi; punerea în aplicare a planului de acțiune al Comitetului național pentru mediul de afaceri (CNEA); înființarea Observatorului IMM-urilor; adoptarea strategiei pentru microîntreprinderi Reforma normativă și simplificarea administrativă „Small Business Act" pentru IMM-uri	

Domeniu	**Obiective**	**Acțiunile Marocului**	**Calendar/indicatori**	***Sprijinul UE (*)***
Reforma economică și socială		d) Continuarea reformei politicii fiscale și a gestionării finanțelor publice;	TM Îmbunătățirea transparenței și a eficacității administrației fiscale; simplificarea sistemului de impozitare (inclusiv a TVA-ului); punerea în aplicare a legii organice privind finanțele	
	11) Dezvoltarea unei strategii integrate pentru ocuparea forței de muncă și promovarea politicii sociale și de sănătate publică	a) Dezvoltarea politicii privind ocuparea forței de muncă, capacitatea de inserție profesională și munca decentă, ținând seama de orientările strategiei europene privind ocuparea forței de muncă și de cadrul de acțiune definit în urma Conferinței	TS	*Programele „Statutul avansat – rețeta succesului" și SPRING (sprijinirea reformelor și consolidarea capacităților)*

		ministeriale Euro-Med privind ocuparea forței de muncă, organizată la Marrakech în noiembrie 2008;		
		b) Adoptarea și aplicarea unei indemnizații pentru pierderea locului de muncă;	TS	
		c) Punerea în aplicare a extinderii asigurării obligatorii de sănătate și a sistemului de asistență medicală (RAMED);	TS	*Programul „Asigurarea medicală de bază”; programul de sprijin pentru sectorul sănătății*
		d) Îmbunătățirea nivelului de sănătate publică, în special prin consolidare instituțională;	TM Punerea în aplicare a strategiei naționale a Marocului „Viziune - Sănătate 2020” Alinierea progresivă la normele relevante ale OMS și/sau ale UE	
		e) Reforma sistemului de subvenții guvernamentale („Casa de compensații”);	TS Înlocuirea sistemului de subvenții generalizate printr-un sistem de subvenționare a prețurilor la energie și la anumite produse alimentare, destinat populației cu venituri reduse	*Programul „Asigurarea medicală de bază”; Programul „Sprijin pentru promovarea echității și a egalității de gen”*

Domeniu	Obiective	Acțiunile Marocului	Calendar/indicatori	*Sprijinul UE (*)*
Reforma economică și socială		f) Lupta împotriva sărăciei și a inegalităților sociale;	TM Consolidarea luptei împotriva sărăciei în mediul rural Extinderea asigurării medicale de bază Îmbunătățirea eficacității proiectelor Inițiativei naționale de dezvoltare umană (INDH)	*Programul INDH II, Sprijin pentru politica de sănătate în mediul rural (SPRING); Programul de luptă împotriva analfabetismului* *(SPRING)* *Proiectul de sprijinire a dinamicii de dezvoltare rurală integrată în zonele rurale nordice (DRIN)*
Comerț, piețe și reforma normativă	12) Apropierea de acquis-ul UE	a) Apropierea legislației și a reglementărilor în primele sectoare prioritare aprobate: (1) servicii financiare (asigurări), (2) achiziții publice și (3) norme și reglementări tehnice (calitate și siguranță) [pentru acestea din urmă, a se vedea acțiunea 13) litera (a)];	TS	*Programul „Statutul avansat – rețeta succesului” și proiectele de înfrățire instituțională cu Ministerul Industriei*
		b) Adoptarea unui program național de convergență în materie de reglementări, care să stabilească celelalte sectoare prioritare;	Până în 2015 (la 2 ani după adoptarea PA)	
		c) Adoptarea reformelor legislative și normative corespunzătoare în conformitate cu programul național de convergență menționat anterior;	TM Respectarea calendarului și a priorităților prevăzute în programul național de convergență, după stabilirea acestuia	

	13) Aprofundarea relațiilor comerciale	Asigurarea integrării economice prin: a) Facilitarea accesului pe piață al produselor industriale, prin armonizarea legislației marocane cu legislația UE și prin îmbunătățirea calității infrastructurilor în sectoarele prioritare;	TS Semnarea acordurilor ACAA (produse electrice și jucării) TM Semnarea acordurilor ACAA (materiale de construcție, dispozitive cu gaz și utilaje)	*Activități de comunicare*

Domeniu	Obiective	Acțiunile Marocului	Calendar/indicatori	*Sprijinul UE (*)*
Comerț, piețe și reforma normativă		b) Consolidarea cooperării în cadrul instrumentelor de apărare comercială și al procedurilor de arbitraj;	TS Dezvoltarea expertizei în ceea ce privește măsurile de apărare comercială și de arbitraj	
		c) Continuarea negocierilor pentru un acord privind liberalizarea comerțului cu servicii și a dreptului de stabilire, în perspectiva lansării negocierilor privind un acord de liber schimb aprofundat și cuprinzător;	TS	
		d) Lansarea negocierilor pentru un acord de liber schimb aprofundat și cuprinzător;	TS Rezultatele misiunii de analiză	
	14) Progrese în alte domenii legate de comerț	a) Proprietatea intelectuală și industrială: apropierea progresivă de nivelul de protecție din UE și consolidarea capacităților administrative și judiciare;	TS Apropierea legislației marocane de legislația UE Introducerea unor măsuri disuasive și de sancționare eficace (justiție, vamă) Evaluarea impactului contrafacerii și al pirateriei asupra creativității și inovării la nivel național Îmbunătățirea sistemului de	*Înfrățirea instituțională – OMPIC (Oficiul pentru proprietate industrială și comercială din Maroc)*

			brevetare a invenţiilor	
		b) Modernizarea normelor sanitare şi fitosanitare şi consolidarea capacităţilor Oficiului Naţional pentru Siguranţa Alimentelor (ONSSA), în special în ceea ce priveşte omologarea pesticidelor, a îngrăşămintelor şi a substraturilor de cultură;	TM Adoptarea şi punerea în aplicare a normelor de aplicare a Legii nr. 28-07 privind siguranţa alimentelor, precum şi a proiectelor de texte privind sănătatea animalelor, care au fost elaborate şi validate în contextul proiectului de înfrăţire finanţat de UE în perioada 2007-2009	*Programul „Statutul avansat – reţeta succesului”*

Domeniu	Obiective	Acțiunile Marocului	Calendar/indicatori	*Sprijinul UE (*)*
Comerț, piețe și reforma normativă			Modernizarea laboratoarelor în vederea acreditării acestora Crearea unui sistem de regionalizare în ceea ce privește sănătatea animalelor	
		c) Îmbunătățirea nivelului de protecție a consumatorilor;	TM Continuarea apropierii legislației; consolidarea capacităților administrative ale Consiliului superior pentru consum Instituirea Centrului marocan pentru consum	
	15) Modernizarea și consolidarea capacităților în sectoarele agriculturii și pescuitului	a) Promovarea unei producții de calitate;	TM Încheierea unui acord privind protecția indicațiilor geografice	
		b) Dezvoltarea agriculturii solidare (pilonul II al Planului Marocul Verde), în special a exploatațiilor agricole la scară redusă din regiunile fragile și cu dificultăți, precum și dezvoltarea rurală;	TM Dezvoltarea de produse de calitate și de produse tradiționale locale, inclusiv de produse ecologice Dinamizarea sectoarelor beneficiare din zonele vizate	*Programele de sprijin pentru pilonul 2 al Planului Marocul Verde* *Inițiativa ENPARD* *Sprijin pentru strategia Consiliului agricol (SPRING)*

			Programele-pilot ENPARD	
		c) Modernizarea în materie de monitorizare strategică a produselor și a piețelor;	TM	
		d) Punerea în aplicare a unui cadru de guvernanță în domeniul pescuitului pentru modernizarea profesiei de angrosist (în conformitate cu strategia Halieutis și cu politica europeană de pescuit în materie de conservare și exploatare durabilă a resurselor halieutice);	TM Structurarea și dinamizarea pieței interne a produselor pescărești Îmbunătățirea punerii în valoare a produselor pescărești și a condițiilor de comercializare a acestora	*Programul „Statutul avansat – rețeta succesului”*

Domeniu	Obiective	Acțiunile Marocului	Calendar/indicatori	*Sprijinul UE (*)*
Infrastructuri	16) Îmbunătățirea eficienței transporturilor	a) Modernizarea gestionării traficului aerian și îmbunătățirea siguranței și a securității aeriene;	TM Punerea în aplicare a unui program de dezvoltare a echipamentelor de siguranță, care să vizeze creșterea acoperirii radar și îmbunătățirea funcționării sistemului de automatizare a controlului traficului aerian	
		b) Punerea în aplicare a unei strategii maritime care să vizeze îmbunătățirea siguranței, a securității și a supravegherii maritime;	TM Consolidarea sistemelor de control al statului de port, de pavilion și de coastă	*Programul „Statutul avansat – rețeta succesului”* *(consolidarea capacităților și sprijinirea reformelor);* *Programele SafeMed și MEDAMOS*
	17) Consolidarea aprovizionării cu energie și a securității energetice	a) Continuarea convergenței legislative și a reglementărilor în întregul sector energetic, inclusiv în ceea ce privește energiile regenerabile și gazele naturale, în vederea punerii în aplicare a strategiei energetice marocane bazate pe obiectivele securității aprovizionării, competitivității și modernizării sectorului;	TM Elaborarea și punerea în aplicare a unei viziuni pentru 2020	*Programul „Statutul avansat – rețeta succesului”*
		b) Consolidarea infrastructurilor de interconectare a rețelelor energetice și	TM	

		integrarea pieţelor energetice;	Crearea unor condiţii preferenţiale pentru accesul operatorilor marocani la pieţele energetice ale UE, precum şi a condiţiilor pentru integrarea pieţelor energetice	
		c) Crearea condiţiilor adecvate pentru dezvoltarea utilizării gazelor naturale, inclusiv instituirea unei autorităţi de reglementare;	TM Ajungerea la o pondere a gazelor naturale de 20 % din mixul energetic naţional până în 2020	

Domeniu	Obiective	Acțiunile Marocului	Calendar/indicatori	*Sprijinul UE (*)*
Infrastructuri		d) Dezvoltarea surselor de energie regenerabile atât pe scară largă, cât și pe scară redusă; exportul de energie electrică ecologică și promovarea eficienței energetice;	TM Îmbunătățirea eficacității strategiei pentru protecția și gestionarea durabilă a resurselor forestiere Realizarea obiectivului ca, până în 2020, 42 % din producția de energie electrică să provină din surse de energie regenerabile Realizarea obiectivelor stabilite în Planul solar marocan și în Planul marocan privind energia eoliană	
Mediu și dezvoltare durabilă	18) Îmbunătățirea protecției mediului, a gestionării resurselor de apă și a luptei împotriva schimbărilor climatice	a) Dezvoltarea și punerea în aplicare a strategiilor și a programelor naționale în domeniul mediului și al resurselor de apă, inclusiv stabilirea unei strategii naționale pentru economia ecologică;	TM Apropierea progresivă de legislația UE	- *Programul de sprijin pentru politica forestieră* - *Sprijin pentru dezvoltarea unei strategii naționale pentru o economie ecologică și pentru strategia în domeniul schimbărilor climatice; Programul „Statutul avansat – rețeta succesului” pentru sectorul apei* - *Sprijin pentru punerea în aplicare a Cartei naționale*
		b) Îmbunătățirea participării societății civile și a administrațiilor locale implicate în acțiuni de protecție a mediului;	TS Acțiuni de formare pentru îmbunătățirea competențelor asociațiilor de mediu Contribuția societății civile la procesul de pregătire a documentelor strategice și de	

			programare; Acțiuni de evaluare în colaborare cu platforma ONG-urilor existente (GT-PEV)	*pentru mediu și dezvoltare durabilă*

Domeniu	Obiective	Acțiunile Marocului	Calendar/indicatori	*Sprijinul UE (*)*
Mediu și dezvoltare durabilă		c) Implicarea permanentă în acțiunile de combatere a schimbărilor climatice;	TM Punerea în aplicare a Acordurilor de la Cancun și de la Durban Punerea în aplicare a strategiei naționale privind schimbările climatice și a planurilor locale și regionale de combatere a schimbărilor climatice	
		d) Promovarea dezvoltării durabile a întreprinderilor;	TM Stabilirea de bune practici de management și de raționalizare	
Educație, învățământ superior și formare profesională	19) Îmbunătățirea sistemului de învățământ și a adecvării învățământului superior și a formării la nevoile pieței muncii	a) Punerea în aplicare a strategiei de combatere a analfabetismului;	TS	*Programul de sprijin pentru punerea în aplicare a strategiei în domeniul educației; sprijin pentru strategia de alfabetizare (SPRING); INDH II; Erasmus Mundus, Tempus și noul program Erasmus pentru toți, înfrățirea instituțională și sprijinul pentru mobilitate în cadrul programului „Statutul avansat – rețeta succesului”*

		b) Îmbunătățirea accesului, a calității și a guvernanței în învățământul școlar și superior;	TM Reforma sistemului de învățământ superior și convergența legislativă și normativă cu obiectivele procesului de la Bologna Sporirea posibilităților de mobilitate a studenților și cadrelor universitare în parteneriatele cu universitățile; îmbunătățirea asigurării calității (în special prin crearea unei Agenții pentru asigurarea calității în învățământul superior)	

Domeniu	**Obiective**	**Acțiunile Marocului**	**Calendar/indicatori**	***Sprijinul UE (*)***
Educație, învățământ superior și formare profesională		c) Punerea în aplicare a reformei învățământului superior și a formării profesionale pentru a răspunde mai bine nevoilor de pe piața forței de muncă;	TM Îmbunătățirea formării forței de muncă în sectoarele de creștere ale economiei, menționate în Pactul național pentru dezvoltare industrială (aeronautică, autovehicule, electronică, offshoring, industria agroalimentară) Creșterea numărului de profesori și de locuri disponibile pentru studenți, precum și îmbunătățirea	*Programul de sprijin al strategiei în domeniul formării profesionale (SPRING)*

			calității formării în aceste sectoare	
Cercetare și dezvoltare, societatea informațională	20) Consolidarea capacităților în domeniul societății informaționale, precum și al cercetării și inovării	a) Punerea în aplicare a noii strategii digitale a Marocului, „Maroc Numéric” și dezvoltarea sinergiilor cu Agenda digitală pentru Europa și cu politicile europene legate de societatea informațională;	TS	
		b) Consolidarea capacităților de cercetare din cadrul universităților și al centrelor de cercetare marocane;	TM Consolidarea rețelei de puncte de contact naționale tematice; convergența reglementărilor cu normele europene în domeniul științei și tehnologiei	

TS = termen scurt (până la sfârșitul anului 2014)

TM = termen mediu (înainte de sfârșitul anului 2017)